

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Navne og noter

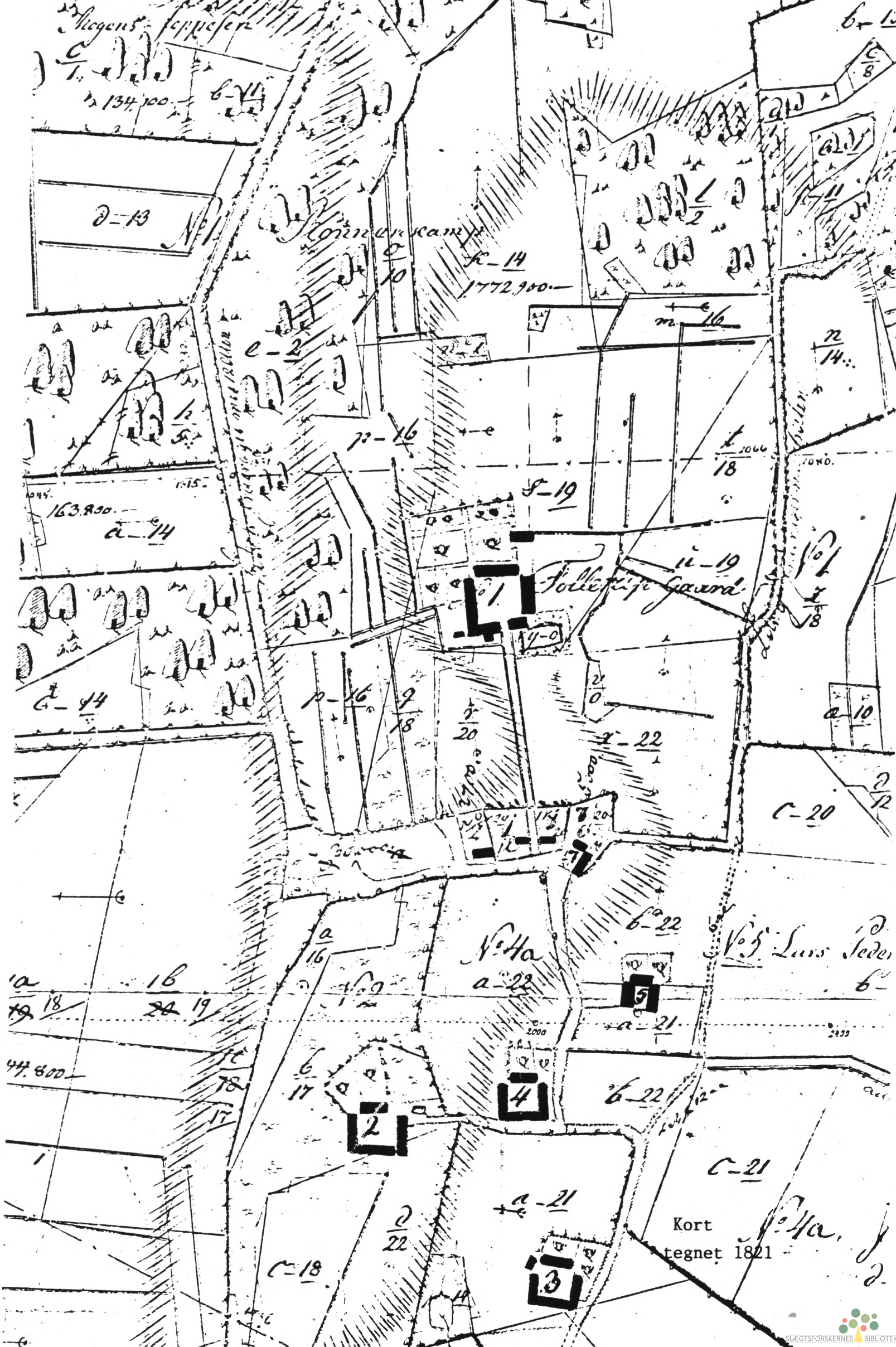
Follerup

v/tidligere førstelærer

Maltha Jensen, Højrup

1990

Udgivet af
Herslev Sogns Borgerforening

Kort teget 1821

FOLLERUP

Den del af Herslev sogn, der ligger nord for Mølleåen - i ældre tid kaldet Follerup å - består af Follerup ejerlav. Dette var tidligere en del af Holmanns herred, idet åen dannede herredsskel. Lidt upraktisk, men sådan var tilstanden i flere hundrede år, og det indebar, at to forskellige herredsmyndigheder virkede i samme sogn.

Hvornår Follerup "indlemmedes" i Brusks herred, vides i skrivende stund ikke, men det er nok først i vort århundrede.

Jfr. overlevering skulle Follerup engang have udgjort en adelig sædegård - eller hovedgård - men hvis det er tilfældet, må det ligge langt tilbage i tiden.

Iflg. Trap Danmark tilhørte en gård i Follerup 1562 Lave Brockenhuus til Sødringholm, der døde barnløs i 1569. Men på dette tidspunkt bestod landsbyen af de 6 gårde 1 bol og 1 mølle, som vi siden kender, hvad der klart fremgår af Kronens Skøder; af disse ses det, at Eyler Brockenhuus - brodersøn af førnævnte Lave og arving efter denne - i 1578 afgav sin del af Follerup til Kronen, nemlig 3 gårde og halvdelen af Follerup ml. Den anden halvdel var i hænderne på Anders Pedersen Galt til Birkelse.

Kong Frederik d. Anden opkøbte i disse år jordegods omkring Koldinghus, og nu stod Follerup for tur.

Kancelliets Brevbøger:

1578. 22. Dec. (Koldinghus)

Befaling til Laurits Skram strax at lægge en gård og 2 bol i Herslev og 5 gårde i Follerup, som tilhører Anders Pedersen og Eyler Brockenhuus, ind under Koldinghus og indskrive dem i jordebogen.

1579. 19. Feb. (Koldinghus)

Åbent brev, at kongen har sat Hans Hansen i Skierup til at have opsigts med, at ingen andre end kongens fiskere fiske efter laksforeller, grundlinger og elritser i Follerup å.

Træffer han nogle, der fiske der, skal han gribe dem og føre dem hid til slottet, men hvis han ikke kan få fat på dem, skal han opspørge, hvem det er, og melde det til lensmanden.

1579. 27. Feb. (Koldinghus)

Til Axel og Coruitz Viffert. Da Eyler Brockenhuus har bevilget kronen sin part i 1 gård og 2 bol i Hersløf i Brusks Herred og 5 gårde i Follerup i Holmintz herred til mageskifte for 5 gårde i Bobierg i Fyen, skulde de engang inden midfaste besigtige begge parters gods og indsende klare registre derpå.

1579. 8. marts. (Koldinghus)

Åbent brev, hvorved kongen lover Laurits Brockenhuus til Egeschouf, der har bevilget, at kronen straks må få 3 ham tilhørende gårde i Follerup i

Koldinghus len, at give ham og hans arvinger lige så megen vis og uvis rente, som de oppebærer af ovennævnte 3 gårde, indtil mageskiftet bliver bragt til ende.

1579. 10. marts (Koldinghus)

Til Biørn Anderssen og Hannibal Gyldenstiern:

Da kongen har begæret 3 gårde og 1 bol i Follerup i Hersleff sogn, Anders Pedersens part i Follerup ml., 1 gård og 2 bol i Hersleff, skulle de med det allerførste besigtige begge parters gods og indsende klare registre derpå.

1579. 14. marts (Koldinghus)

Befaling til lensmanden på Koldinghus at lægge 3 gårde i Follerup, som kongen har fået til mageskifte af Lauritz Brochenhuus, ind under Koldinghus.

Af disse breve fremgår det, at disse handeler var mageskifter - mer eller mindre frivillige - og det ses ligeldes, at kongens håndgangne mænd stod for vurderingen.

Handelen med Anders Pedersen Galt gik hurtigt i orden, og kongen fik skøde på 3 gårde 1 bol og halvdelen af Follerup ml. skødet dateret 12-5-1579.

Derimod kneb det med at finde betaling til Brochenhuus, og det var derfor han i skrivelse af 8. marts 1579 blev lovet skadesløshed - vis og uvis rente - og det varede helt til 1601, inden kronen opnåede skøde:

Kronens skøder:

1601 d. 18-3 får kronen af Laurids Brockenhuus til Brangstrup skøde på 3 gårde med skov af eg og bøg til 275 svins olden i Follerup samt 1 bol, 1 gadehus og halvparten af Follerup ml.

Efter disse overdragelser hørte Follerup nu under kronen, og en gejstlig indberetning fra 1651 beretter:

Udi Follerup Bye er 6 Heelegaarde, som alle hører Cronen til og 1 Boelshuus, som och hører Mayestæten til.

Uvist af hvilken grund - man kan jo gætte på kronens altid slunkne kasse - solgtes nu Follerup igen, og det i ren handel, til major i artilleriet Lauge Rodsteen.

Kronens skøder:

1664 d. 22-9 L.R. skøde på 6 gårde i Follerup Bye med 59 tdr hartkorn for en pris af 50 rdl pr td htk.

Den samlede købesum blev 2913 rdl, så der må have været lidt under de 59 tdr htk.

Majorens tid i Follerup blev dog ikke af længere varighed, idet kronen købte det tilbage ifl. skøde af 5-1-1669, og der mageskiftedes med kron-gods i Ringsted herred.

Nu var bønderne så kronbønder igen, og kort efter blev de rytterbønder ved rytterdistriktets tilblivelse. Små hundrede år efter købtes gårdene til selveje 1767-1769.

Selvejet medførte sammen med udskiftningen køb og salg af jord og en enkelt af de gamle gårde forsvandt inden 1800-tallet oprandt (gd nr 4).

Gård nr. 1, matr. 1688
 senere BOLLEGÅRD
 matr. nr. 3, 1844

1624 - 1641

Søfren Bull
 f.
 d. ca. 1645-46, Follerup
 gd.fæster

g.m. Maren Thamisdatter
 f.
 d. ca. 1634-35, Follerup

Ingen børn kendes.

Den først kendte beboer og fæster af gården skulle ifl. Ravn være ovenstående Søren Bull.

Han var tillige sognefoged og har sikkert været en mand "ved magt", som datiden udtrykte det. Boet efter ham og hans kone var i hvert fald solvent, idet det gennem de gamle kirkeregnskaber oplyses, at arvingerne skænkede Herslev Kirke 50 slettedaler. En gave, som kirkeværgen Jens Nielsen i Tolstrup tog vare på, og den var intakt så sent som 1661, så han havde røgtet sit hverv på bedste måde. Søfren Bull blev sammen med sin kone begravet i Kirken. Det fremgår af den ligsten, der i sin tid blev anbragt over deres grav, og som sidst lå i kirkegulvet inden for døren fra våbenhuset, men nu anbragt i dette. Den er stærkt nedslidt af århundreders kirkesøgende, men heldigvis er største parten af randskriften bevaret, og følgende kan tydes:

Denne Ligsteen alene bekostet 1635 Søfren Bul i Follerup med sin kiære Hustru Maren Thamisdatter sine addøde.....

Det sidste brudstykke af teksten tyder på børn - i hvert fald afdøde - men andet og mere vides ikke. Ligstenen blev sandsynligvis nedlagt lige efter Marens død, og ca. en halv snes år efter fulgte så Søfren Bull. I hvert fald var han død 1646, da den testamentariske gave stammer fra dette år.

1664

Niels Nielsen

Ved udarbejdelsen af matrikelen af 1664 nævnes Niels Nielsen som fæster af gården, men det er også alt, hvad der vides om ham.

1670 - 1712

Hans Olufsen (Ollesen)
 f. ca. 1638
 d. 1713, begr. 8-1
 gd-fæster

g.m. 1. Dorthea Jacobsdatter
 f. ca. 1641, Taulov
 d. 1691, begr. 15-6, 50 år

Ingen børn kendes

g.m. 2. Maren Hansdatter
 f. ca. 1668
 d. 1737, begr. 4-12, 69 år

1 Dorethe, 1693, 28-3, 2. Oluf, 1694, 6-8, 3. Lauge, 1696, 16-11, 4. Thomas, 1699, 11-12, 5. Maren, 1699, 11-12, 6. Maren, ca. 1702, 7. Karen, 1704, 9-3, 8. Mette, 1709, 3-11.

En lang årrække var Hans Olufsen fæster af gården, og han var tilsyneladende en mand, der blev regnet med, idet han på forskellig måde ses at have været fremme i rampelyset. Hertil bidrog måske hans første giftermål, idet Dorthea Jacobsdatter var datter af herredsfoged Jacob Harboe, Søholm, Taulov. Det fremgår af skiftet efter herredsfogeden i 1672, men her kaldes hun Cathrine. Han var dog gift med omst. Dorthea, hvad der fremgår af kirkebogen ved hendes død i 1691. Men muligvis havde han været gift med dem begge, idet førnævnte skifte omtaler fem døtre i alt, hvoraf to ugifte og uden navns nævnelse.

Lidt fint har det nok været, da Dorthea blev begravet i kirken. Nogen ligsten blev det dog ikke til.

1670 var Hans Olufsen repræsentant for de Follerup bymænd på tinge d. 9. maj sammen med en tilsvarende udsending for de Pjedsted bønder. Her meldes om indgåelse af forlig vedrørende vedligeholdelsen af deres fælles markskel.

1688 var han med i en synsforretning vedrørende Gammelby og Follerup vandmøller, der her kendtes en del brøstfældige. Endvidere fungerede han som sættemer - i herredsfogedens fravær - d. 15. april 1705 i en sag, hvor en del af Ullerup sogns beboere havde klaget over, at det ikke var muligt for dem at komme til deres sognekirke i Fredericia - Trinitatis - formedelst chikanerier fra fæstningens side.

Den ny matrikel, der trådte i kraft 1688, gav gården matr. nr. 1 af Follerup og nyansatte hartkornet til 7 tdr 1 skp 3 fdk 1 alb eller kortere udtrykt 7-1-3-1. Tre år forinden havde en tilstandsbeskrivelse fra 1685 vist, at gårdens bygninger bestod af 13 fag salshus, 15 fag lade, 8 fag fæhus med port samt yderligere 2 fag hus. Samtidig var besætningen på 4 bæster 2 føl 4 køer 4 ungnød 3 kalve 8 får og 1 svin.

Det hed desuden om manden på gården, at han var "ved magt", hvilket kort og godt betød, at han sad og klarede sig godt. Foruden gården drev han en overgang et bol med 4 fag hus (det senere nr. 7).

Efter sin første - eller anden - kones død giftede Hans Olufsen sig igen med Maren Hansdatter, hvis herkomst ikke kendes. Men muligvis var hun fra Skærup, idet det ved skiftet efter Hans Olufsen var en Hans Hansen Bull fra Skærup, der blev formynder for sønnerne.

Af de ialt otte børn, der blev resultatet af Hans Olufsens og Maren Hansdatters samliv, døde Thomas som 12-årig, og ved skiftet efter Maren d. 16-4-1739, ca. halvandet år efter hendes død, får vi lidt at vide om de øvrige børn.

Dorthea var blevet gift med en Niels Jørgensen og boede nu i Middelfart, Oluf, der 1726 havde fæstet en gård i Møsvrå, var nu død, men havde efterladt sig to børn, Oluf på 13 og Anne på 10 år. - Lauge var efterhånden blevet 42 år, men ugift og hjemmegående. (Fik dog senere gennem giftermål en fæstegård i Brøndsted). Den ældste Maren var gift med skrædder Claus Simonsen og boede også i Middelfart. - Yngste Maren var blevet degnekone i Herslev, gift med den fordrukne degn Espen Hansen, der omtrent ved samme tid blev fradømt sit embede. Karen fik ligeledes sit hjem i Herslev, gift med gd-fæster Niels Johansen Zander. Mette på 30 år var endnu ugift, men giftede sig senere med Mads Nielsen og endte som kone på sin fødegård.

Efter Hans Olufsens død sad Maren Hansdatter tilbage med syv børn, hvoraf den ældste endnu ikke var tyve år og yngste kun tre. Det var derfor nødvendigt omgående at få en ny mand i gården.

1713 - 39

Niels Madsen
f. ca. 1671
d. 1747, begr. 5-6
gd-fæster

g.m. Maren Hansdatter
som omstående

Anne 1715, 10-3

Niels Madsen, hvis oprindelse ikke kendes, blev nu Hans Olufsens efterfølger i såvel gård som ægteskab. Men muligvis var han af Follerup, stedsøn af gd-fæster Jens Sørensen i gd. nr. 4, der havde 2 sønner el. stedsønner af navn Niels, hvis efter-

navn var Madsen. Rytterdistriktet svigter her ved imod sædvane at udelade den ny fæsters fødested.

"Niels Madsen begærer fæste på sal. Hans Olufsens fradøde gård og tillige ægter enken med 7 små børn, samme gård skylder hartkorn efter landmålingen 7-1-3-1, reduc. 6-6, gårdens bygning, som er bestående af 11 fag salshus, fæhus 9 fag, ladehus og stald som alt er helt brøstfældig både på tag og tømmer, har til besætning 4 bæster 1 plag 5 køer 1 gris 3 ungnødder 8 får.

19-4-1713"

Til ovenst. ansøgning bemærkede ryttersessionen:

"Gården er meget brøstfældig, og derfor (fordi) samme skal sættes i stand og enken med hendes børn conserveres, kan Niels Madsen ej tåle at give mere til fæste end 5 rigsdaler."

Det kunne unægtelig se ud til, at Hans Olufsen på det sidste knap var så vel ved magt, som der i 1685 blev givet udtryk for, og det har sikkert været vel begrundet med Niels Madsens modererede indfæstning. Der har været noget at se til med en ringe gård - bygningsmæssigt set - samt en stor familie. Det sidste tager ryttersessionen i sine bemærkninger da også højde for.

I deres samliv nåede Niels Madsen og Maren lige at få en datter, og hvis Marens beregnede alder står til troende, var det godt klaret.

Ved overtagelsen af gården var Niels Madsen allerede en mand over sin bedste alder, og det var nok rimeligt, at han i 1739 afgav denne til sin vordende svigersøn fra nabogården, Niels Nielsen.

1739 - 4?

Niels Nielsen
f. 1709, 1-11, Follerup
d. 1756, 15-2, Tolstrup
gd-fæster

Niels Nielsen var født i Follerup som søn af gd-fæster Niels Christensen og hustru Maren, kaldet Lumholtes, i gd nr. 2.

Hans fæstebrev på gården her skriver sig af 11-3-1739, og da har han formodentlig allerede været i gården. Imidlertid døde hans fæstemø, Anne Nielsdatter, inden giftermålet, og på et el. andet tidspunkt kort efter byttede han fæstegård med sin broder Mads, der omtrent samtidig havde fået fødegården i fæste. Årsagen kendes ikke, men det har muligvis været medvirkende, at Mads's kone, Mette Hansdatter, var født på denne gård.

I hvert fald findes Niels Nielsen på sin fødegård 1742, da han flyttede til Tolstrup og giftede sig med enken efter Hans Staffensen, Kirsten Christensdatter, der var indehaver af en selvejergård.

174? - 1750

Mads Nielsen (Lomholt)
f. 1703, 12-6, Follerup
d. 1750, 18-10, -
gd.fæster

f.m. Mette Hansdatter
f. 1709, 3-12, Follerup
d. 1755, 26-12 -

1. Hans, 1740, 26-6, 2. Niels, 1742, 29-4, d. 1748, 28-1, 3. Anne Marie, 1746, 25-9.

Mads Nielsen var som allerede nævnt broder til Niels Nielsen og født i gd. nr. 2. Mette Hansdatter var datter af afdøde Hans Olufsen og Maren Hansdatter, og ved gårdbytningen blev Mette nu kone på sin fødegård.

Mads Nielsens tilnavn Lomholt, som også k-bogen brugte, skyldtes moderens første

ægteskab med Mads Pedersen Lomholt i gd. nr. 2, og det smittede af på selv hendes børn i ægteskabet med Niels Christensen (se gd. nr. 2).

Af ægteskabets tre børn døde Niels som barn, mens Hans senere blev fæster i Højrup ved at gifte sig en gård til der (nr. 4 i Højrup). Anne Maries videre skæbne kendes ikke.

Mads Nielsen blev ikke nogen gammel mand. Kun 47 år gammel døde han, og skifte efter ham blev afholdt 17-2-1751. Dette viste overskud i boet, idet der var aktiver for 491 rdl. mod passivernes 353 rdl.

Men Mette var endnu i sin bedste alder, og hun tog en ny mand ind i gården.

1751 - 1778

Mads Hansen Kyed
f. 1720, 15-5, Nr. Bjert
d. 1778, 29-6, Follerup
gd-fæster og selvejer

g.m. Mette Hansdatter
som ovenstående

Ægteskabet barnløst.

Mads Hansen Kyed var født i Nr. Bjert som søn af Hans Madsen Kyed og Mette Bertelsdatter, der vistnok havde en selvejergård sammesteds.

Mads Kyed var i 1747 blevet gift med Apolone Madsdatter - ligeledes af Bjert - og parret blev nok fæstere af præstegården i Eltang. Ved Apolones død tre år efter nævnes Mads Kyed nemlig som "her af Præstegården". De fik i samlivet 2 børn, Johanne, f. 1748, og Anne, f. 1750. Intet vides dog om dem.

Da han efter Apolones død i 1750 giftede sig med "enken Mette, salig Lumholts i Follerup", benævnes han ligeledes som af Stenderup præstegård. Bryllup med Mette i Herslev kirke d. 7. juli 1751, og samme år fik han fæstebrev på gården her:

Mads Kyed fra Biert begærer fæste på Mads Nielsens fradøde gaard i Follerup, hvor han ægter enken, skyldende af hartkorn nr. 1 7-1-3-1 og skovskyld 1 alb. Bygning- en 40 fak i temmelig stand, besætning 6 bæster 3 køer 2 ungnød og 8 får. Indfæstning 6 rdl.

28 - 9 - 1751

Nu var Mads Kyed så gårdmand i Follerup. I samlivet med Mette ingen børn, og ægteskabet blev kun af få års varighed, idet Mette døde allerede ved juletid 1755, begravet 2 juledag. Men Mads havde ikke tabt modet. Ved midsommertid halvandet år efter holdt han bryllup for 3. gang.

Mads Hansen Kyed
som ovenfor

g.m. Kirsten Hansdatter Basse
f. 1724, 19-3, Højrup
d. 1813, 17-12, Follerup

1. Abelone, 1757, 27-11, d. 1760, 2. Mette, 1759, 1-4, 3. Hans, 1762, 20-5,
4. Else Margrethe, 1768, 7-2.

Den 22-6-1757 viedes Mads Kyed af Follerup og Kirsten Bassis af Højrup. Det er det summariske notat, k-bogen giver af begivenheden. Kirsten Hansdatter Basse var født i Højrup som datter af gd-fæster Hans Pedersen Basse, der beboede den gård, der nu kendes som Højrupgård.

Af ovenst. dåbsnotater ses, at begge Mads's tidligere koner - som sæd og skik krævede - blev opkaldt. Sønnen Hans var nok født med det handicap ikke at kunne høre. Folketællingen af 1787 beskriver ham som stokdøv, så han har muligvis været, hvad vi betegner som døvstum. Han døde som ungarl på gården i 1808. Det blev da også datteren Mette, der med sin mand overtog gården efter Mads, da den tid kom. Abelone døde som barn, og Else Margrethe blev i 1786 gift med enkemand Niels Jeppesen i Herslev.

Efter frikøbet af gården - kgl. skøde af 25-4-1769 - kunne Mads Kyed smykke sig med titlen gårdejer, og som sådan døde han i 1778, begr. 29-6, kun 58 år gammel.

Kirsten levede endnu i mange år og døde som en gammel dame i 1813, dog ikke så gammel som notatet ved død ville gøre hende til, nemlig 99 år. Der er i hvert fald regnet ti år forkert, eller det er en skrivefejl.

1778 - 1805

Peder Hansen
f. 1752, 5-3, Follerup
d. 1807, 16-3, -
gdr.

g.m. Mette Madsdatter Kyed
f. 1759, 1-4, Follerup
d.

Mads Kyed, 1779, 12-12

Peder Hansen var født i Follerup på gård nr. 3, søn af gd-fæster Hans Lassen og hustru Anne Pedersdatter. Han var eneste søn, men foretrak altså at overtage svi-gerfadere s gård fremfor sin egen fødegård. Men Kirsten Basse var ikke sindet at afstå gården endnu, og foreløbig måtte de unge, der blev gift i 1779, finde sig i, at det var Kirsten, der havde kommandoen. Først med skøde af 4-5-1782 blev Peder Hansen gårdmand, og han måtte endda købe den på auktion i konkurrence med andre. Det kunne synes mærkeligt, men måske har hensynet til de øvrige søskende spillet ind.

Skøde- og panteprotokollerne (fork. til SkP) fortæller nu fremover om ændringer i en gårds status, og disse viser, at Peder Hansen en enkelt gang var på handelen og købte en parcel ind til gården, en parcel fra gd. nr. 4, htk 1-2-1-1, skøde af 4-6-1784.

Peder Hansen og Mette fik kun denne ene søn, og der var derfor ingen tvivl om arvefølgen, da Peder Hansen allerede i 1805 gik over i aftægtsmændenes rækker. Men det var måske af helbredsmæssige grunde, thi kun 2 år efter døde han, 55 år gammel.

1805 - 1821

Mads Pedersen Kyed
f. 1779, 29-12, Follerup
d. 1829, 2-8, -
gdr.

g.m. Maren Bertelsdatter
f. 1787, 21-4, Follerup
d. 1852, 25-12, Klattrup

1. Mette, 8-10-1807, 2. Ellen, 17-3-1810, 3. Hans Hartvig Buhl Kyed, 22-7-1812, d. 1833, 4. Bertel Buhl Kyed, 25-7-1816, 5. Peder Hansen Madsen Kyed, 5-2-1819, d. 1820, 6. Else Kirstine, 24-7-1821, 7. Petrine, 1826, d.s.å., 8. Petrine, 7-9-1827.

Med skøde af 2-6-1805 overtog Mads Kyed fødegården "1 Gaard 7-1-3-1 samt en parcel af Lundemands Gaard, 1-2-1-1."

Samme år holdt han bryllup med Maren (Marie) Bertelsdatter af Follerup. Hun var imidlertid identisk med Bertel Buhls yngste datter fra gård nr. 5, selv om det ikke fremgik af vielsesnotatet. Men navnene på den ikke så lille børneflokk, der blev resultatet af samlivet, viser tydeligt slægtskabet.

Den strenge tid for landet i økonomisk henseende og med statsbankerotten 1813 var mere end Mads Kyed kunne klare, selv om han åbenbart søgte at ride stormen af ved at sælge af gårdens tilliggende.

ifl. SkP solgte han i årene 1816-19:

Til major Ingversen, Viuf, parcel nr. 6, hhtk 0-5-1-1 1/4, skøde 27-12-1816.

Til Mogens Jeppesen, Follerup, parcel nr 4, htk 0-2-2-2 3/4, skøde af 16-2-1818.

Til Poul Christensen, Follerup, parcel nr. 3, htk ?, 1-5-1819.

Men det var åbenbart ikke tilstrækkeligt, og 1821 måtte han sælge gården til Deichmann, og det var såvist ikke på grund af alderdom.

Han blev nu husmand i Follerup - i dåbsnotat af samme år kaldes han indsidder - og her boede familien, til Mads Kyed døde i 1829, kun 49 år gammel. - Uvist af hvilken grund flyttede enken til Højrup. Her har folketællingen i 1834 hende boende i et hus sammen med de to yngste piger. Hun betegnes her som "Gaardmandsenke, nu Inderste, der lever af en lille Kapital."

Det sidste kunne jo tyde på, at Mads måske alligevel havde fået lidt med sig fra gården, men det er vel lige så sandsynligt, at det var arv fra det sikkert velhavende Buhl-hjem.

Folketællingen 1845 har Maren Bertelsdatter tilbage i Follerup. Hun bor nu i et hus sammen med den yngste datter. "Lever af Haandarbejde."

Til sidst flyttede hun til Klattrup, hvor hun fik ophold hos datteren Mette, der var gift med gårdmand Hans Jørgensen.

Af de øvrige børn døde to som spæde, mens Hans Hartwig døde som ung tjenestekarl hos morbroderen Bertel Buhl i 1833. Bertel B. Kyed findes som gift daglejer i Herslev 1845, gift med Kirsten Nielsdatter. Petrine viedes i 1854 til Anders Pedersen i Herslev, og de fik derefter bopæl i Håstrup.

1821 - 1831

F.J.C. Deichmann
f. 9-5-1790, Kolding
d. 24-4-1840, Aagaard, Kettrup
gdr.

g.m. 1. Kirsten Jørgensdatter
f. ca. 1780
d.

1. Antonette Charlotte, 10-2-1815, 2. Maria Elisabeth, 13-11-1818, 3. Hans Jørgen, 29-8-1821

g.m. 2. Christiane Birgitte Mørup
ingen data kendes

4. søn, 1840

Friderich Julius Carl Deichmann, som hans fulde navn var, blev født i Kolding som søn af by- og herredsskriver - senere borgmester - Hans Deichmann og hustru, Maria Elisabeth Birch. Intet vides om hans hustruers oprindelse.

Som ung forvalter kom han fra Fyn til Follerupgård, idet den ældste datter var født i Odense, og ved andet barns dåb blev han benævnt som forvalter på Follerupgård. Men kort efter - sandsynligvis i 1819 - blev han forpagter af samme gård, og som sådan blev han nævnt i 1820, da han fungerede som lavværge for enken i Follerup mølle.

Sidst på året 1821 købte han gården her af Mads Pedersen Kyed, skøde af 29-12-1821, tinglyst 8-1-1823.

Men forpagtningen af Follerupgård beholdt han ved siden af. Det fremgår af oplysninger på et gravminde efter hans død, og hvori det blev nævnt, at han havde været forpagter af Follerupgård i 13 år.

Efter ti års forløb solgte han gården her. Da var han endnu en mand i bedste alder, men muligvis havde hans familieforhold spillet ind, idet han blev skilt fra Kirsten Jørgensdatter.

Folketællingen 1834 viser Kirsten boende i et hus i Follerup, og det oplystes, at hun var frasepareret enke og ernærede sig af håndarbejde. Bemærkningen om, at hun var enke, kan jo ikke være korrekt, idet Deichmann da levede i bedste velgående som forpagter på hovedgården Aagaard ved Fjerritslev. Af førnævnte gravminde fremgik det, at han var ankommet til Aagaard d. 1. maj 1832.

I Follerup købte madam Deichmann i 1834 en grund, hvorpå hun byggede et hus, som hun nok beboede nogle år. Men 1845 var hun borte, og samme år solgtes huset. Intet vides mere om hende eller døtrene, mens sønnen sikkert var identisk med den H.J. Deichmann, der i 1876 døde som stationsforvalter i Vinderup.

Af gravmindets oplysninger fremgår det endvidere, at Deichmann igen havde stiftet familie og efterlod ved sin død en søn mere på 2 mdr.

1831 - 1848

Enevold Bolvig
f. 1786, døbt 21-8-, Gårslev
d. 15-7-1848, Pjedsted
gdr.

Enevold Bolvig var født på Nebbegård i Gårslev sogn som søn af godsejer, major, landvæsenskommissær og senere Kammerråd Jens Christopher Bolvig og hustru Charlotte Amalie Blisch.

Det første glimt af Enevold Bolvig får vi i folketællingen af 1801, hvor han sammen med 3 brødre findes registreret og medtalt hos pastor Hans Møller Bruun i Herslev. Om det nu har været en tilfældighed, de netop var der tællingsdagen, kan man jo ikke vide. Muligt har det været et længere ophold - måske skolegang - da deres fader jfr. samme folketælling blev betegnet som enkemand og uden tilsyneladende at have nogen til at føre hus for sig.

Ifl. købekontrakt af 9-11-1831 og skøde 7-12 samme år overtog Bolvig gården med htk. 7-0-1-2 1/4.

Synderlige ændringer i gården status skete ikke i Bolvigs tid, dog vendte et par af de parceller, som Mads Kyed i sin trængselstid afhændede, tilbage til gården igen. Et varigt minde satte Bolvig sig her på gården ved at opføre en ny hovedbygning - vistnok 1834 - og denne står endnu.

E.B. var ugift, og folketællingerne 1834-40-45 viser, at han havde en ældre husbestyrerinde, Ane Møller, fra Mariager til at forestå huset.

I 1835 stiftede han et legat til fordel for de fattige i hans fødesogn Gårslev samt Pjedsted sogn, der dengang var samørende.

Bolvig døde på gården Karensdal i Pjedsted, der efter Nebbegård var blevet slægtens domicil. Begravet i Pjedsted.

Gården her bærer den dag i dag navnet Bollegård - efter Bolvig - men da efterfølgeren også var en Bolvig, er det nok svært at sige, hvem af dem, der har været fadder ved dåben.

1848 - 1860

Jens Christopher Bolvig
f. 28-8-1819, Pjedsted
d. 4-1-1892, -
gdr. Follerup

g. m. Georgine Nicoline Achen
f. ca. 1819
d. 10-6-1877, Pjedsted

1. Jens Geerth, 9-8-1851, 2. Cathrine, 12-12-1852, d. 1853, 3. Anne Cathrine, 23-3-1854, d. 1857, 4. Christiane, 14-5-1856, 5. Johanne Sophie, 25-4-1858.

Jens Chr. Bolvig var en brodersøn af Enevold Bolvig og født på gården Karensdal i Pjedsted som søn af krigsassessor Jens Gerth Bolvig og hustru Cathrine Margrethe Dau.

Foruden at være landbrugsuddannet og reserveofficer var han tillige examinatus juris, en uddannelse, der senere betegnes dansk jurist.

Gården var ved den ny matrikels fremkomst 1844 tildelt matr. nr. 3 af Follerup og med et hartkornstilliggende af 9-5-2-2 3/4.

Hvornår J. Bolvig reelt overtog gården, vides ikke, da adkomst er af 18-12-1850, og det var jo 2½ år efter Enevolds død. Men skiftehandlingen har sikkert trukket i langdrag.

I mellemtiden havde J. Bolvig fået tid til at gifte sig, og d. 25. april 1850 viedes han i Herslev Kirke til Georgine Nicoline Achen, hvis oprindelse og herkomst er ukendt. Ved overtagelsen bestod gården af følgende matr. numre:

matr. nr. 3	htk 0-5-2-2	3/4
- - 7b	- 0-2-1-1	½
- - 5i	- 0-1-2-2	1/4
- - 9	- 0-7-3-2	1/4 eller i alt htk. 11-1-2-2 3/4

Da matrikelen af 1844 blev udarbejdet 1821-22 (for Herslev sogne vedk.) var de mindre jordhandeler, Enevold Bolvig havde foretaget i 1830-erne, registreret med de nye matr. nr., som nu hørte til gården.

Da jordsalgene i Follerup i midten af 1850-erne satte ind, fik J. Bolvig sin part af kagen. Den ny ejer af gd. nr. 2 (ny matr.), Hans Clement, udparcellerede totalt den forhen så store bondegård, og heraf købte Bolvig i første omgang en parcel matr. nr. 2b med htk. 4-1-2-2 1/4, t-læst skøde 2-7-1856. Året efter købte han desuden parcel 2h med 2-6-3-2 3/4, skøde af 17-6-1857. Men her afgav han i bytte en del af sin egen gårds hovedparcel matr. nr. 3b med htk. 2-3-2-1 1/4, der indgik i den ny-oprettede Louiselunds tilliggende. Samtidig solgtes matr. nr. 9 til Chr. ?

Nicolai Sørensen
f. 10-6-1837, Smidstrup s.
d. 11-5-1901, Børkop
gdr

g.m. Maren Thomasdatter Kring
f. 17-11-1834, Gauerslund s.
d. 8-8-1915, Børkop

1. Mette Kirstine, 9-5-1862, 2. Ane Marie, 17-5-1864, 3. Magdalene, 15-7-1867, 4. Nielsine, 7-4-1870, 5. Abraham, 8-6-1873, d. 1874.

Nicolai Sørensen var født i Håstrup, Smidstrup sogn, som søn af gdr. Søren Abrahamsen og Mette Nicolaisdatter.

Hans kone var fra Ankjær, Gauerslund sogn, datter af gdr. Thomas Hansen Kring og Kirsten Madsdatter.

Kun 23 år gammel købte han af Bolvig gården, jfr. købekontrakt af 22-9-1860, tinglæst skøde af 14-6-1862.

Gården bestod da af matr. numrene 3a med htk. 7-2-0-1

2b - - 4-1-2-2 1/4

2h - - 2-6-3-2 3/4 samt en mose- og eng-

parcel 5i af Tolstrup, htk. 0-1-2-2 1/4, der dog afhændedes et par år efter til gdr. Hans Nielsen i Stoustrup.

Prisen for hele herligheden var 39.000 rdl.

Umiddelbart efter købet giftede han sig med vielse i Gauerslund kirke d. 8. juni 1861.

En noget urolig tid for folk og fæ oprandt, formedelst krigen 1863-64. Adelaide Holck, datter af herredsfoged Holck, der nogle måneder under krigen havde domicil på Follerupgård, har i Vejle Amts Aarbog for 1911 fortalt om, hvordan de ungarske husarer "huserede også hos Nicolai Sørensen, idet de jog alle gårdens dyr ud på marken for at skaffe plads til rytterhestene. De prøvede også at jage Nicolai Sørensen ud - endda ud af sengen - men her hævdede han dog sin plads", tilføjede hun.

Ret tidligt kom Nicolai Sørensen med i offentlige gøremål. Da krigsskadeerstatningerne efter 1864-krigen skulle beregnes, var han sammen med Bay på Follerupgård med til at indkalde til og holde møder desang.

I 1867 efterfulgte han Bay som formand for det dengang kaldte sogneforstanderskab (senere sogneråd), et hverv han havde til 1871.

Gennem en del år var han endvidere kirkeværg og formand for den lille bestyrelse, der styrede den dengang sogneejede kirke. Her ydede han sit store bidrag til den større restaurering, der fandt sted for godt hundrede år siden og gav kirken det udseende - med klokkekammen - som den bevarede til 1977, da en ny, større udvendig restaurering blev nødvendig.

Af ændringer i gårdens byggestand var det Nicolai S., der opførte ny ladebygning i 1862.

Af de fem børn, der fødtes i ægteskabet, døde den eneste søn som spæd, og det blev derfor datteren Ane Marie og hendes mand, der efterfulgte på gården. - Magdalene blev gift med Thomas Kring Ravn i Børkop, mens Mette Kirstine fik sit hjem i St. Velling, gift 1885 med Peder Sørensen. Nielsine døde som ung pige hos søsteren i Børkop i 1897.

I 1889 afstod Nicolai Sørensen gården til ovennævnte datter og svigersøn, hvorefter han købte en mindre gård i Børkop, som igen udskiftedes med en mindre ejendom sammesteds, og her døde han i 1901.

Søren Sørensen
f. 13-5-1858, St. Velling
d. 5-9-1943, Follerup
gdr

g.m. Ane Marie Sørensen
f. 17-5-1864, Follerup
d. 14-5-1934, -

Ægteskab barnløst

I efteråret 1889, d. 10. oktober, viedes Ane Marie Sørensen til Søren Sørensen af St. Velling. Han var søn af gdr. Søren Mikkelsen og Ane Cathrine Sørensdatter, der ejede gården Egeland sammesteds.

Nu overtog de nygifte Bollegård, som Søren Sørensen fik skøde på af 20-12-1890, læst 7-1-1891.

Som sin forgænger og svigerfader blev han snart optaget af offentlige gøremål. Han var medlem af Herslev sogneråd, som han forlod, da han i 1903 blev medlem af skatterådet. Senere blev han landvæsenskommissær, det vil sige medlem af den stedlige landbokommission, en slags domstol i landboretlige sager vedr. vandløb, skove, moser o.l.

Endvidere havde han været mejeriformand, landboforeningsformand og forhv. formand for Fredericia og Omegns Telefonselskab. Altså mange jern i ilden foruden landbruget på Bollegård. En overgang hørte der til gården fiskeri, og det var sandsynligvis Sørensens værk, idet han i 1905 ses at have sluttet forlig med ejeren af matr nr 18d i Herslev, Duedal Jensen, vedrørende vandopstemning i Mølleåen. Hvor længe denne virksomhed stod på, er ukendt.

Gårdens status ændredes ikke væsentligt i Sørensens tid. Et par småsalg og -køb med huse var det hele.

Ægteskabet var barnløst. Men hjemmet var gæstfrit og af et vist kulturelt tilsnit. F. eks. dyrkede Ane Marie malerkunsten, ligesom deltagelse i det kulturelle liv i bl.a. Fredericia var en selvfølge.

Søren Sørensens død skyldtes indirekte et mindre ulykkestilfælde, idet han ved omgang med sprængstof mistede en tommelfinger. Under behandling på Vejle sygehus under narkose vågnede han ikke op af denne.

Efter hans død gik gården over til slægtninge.

Niels Sørensen
f. 23-9-1894, St. Velling
d. 20-8-1848, Follerup
gdr

g.m. Mette Andreasen
f. 10-2-1899, Smidstrup
d. 9-10-1951, Follerup

Gård nr. 2, matr. 1688

senere FOLLERUPGÅRD

matr nr 1, 1844

1624

Jens Pedersen

1641

Thyge Nielsen

1653

Karen Nielsdatter

Om disse først kendte beboere af gården vides intet udover, at de på de oven for nævnte årstal skulle have været på gården. (Angivelsen her efter J.J. Ravn). Endvidere placerer Ravn herredsfoged Jens Bertelsen Høg på denne gård. Det kan dog ikke verificeres, da matrikel af 1664 viser et helt andet navn - eller rettere to navne: Peder Madsen og Peder Thygesen. Heraf findes det første navn senere overstreget. Fra samme matrikel ses det, at Thyge Nielsen findes som fæster af kronbolet i Follerup.

1664 - 1691

Peder Thygesen

f. ca. 1618

d. 1691, begr. 18-10

gd-fæster

g.m. Sidsel

f. ca. 1620

d. 1704, begr. 16-4

Niels, ca. 1664, d. 1693

Det er jo fristende at antage, at Peder Thygesen skulle være søn af Thyge Nielsen, og at denne skulle have trukket sig tilbage til bolet, da sønnen skulle overtage fæstegården. Men det kan kun blive gætteværk, og det eneste, der står fast, er, at 1664 er Peder Thygesen fæster. Det var han også, da den ny matrikel (1688) udarbejdedes. En beskrivelse af gården fra 1685 fortæller, at der da fandtes 9 fag salshus 6 fag stald 10 fag fæhus med port plus 4 fag samt 11 fag lade. Besætningen bestod af 4 bæster, 4 køer, 3 ungnød, 3 får og 4 svin. Derudover meldtes, at manden var ved magt. - Den ny matrikel gav gården nr. 2 og ansatte hartkornet til 7-1-2-2. En enkelt søn kan spores gennem hans død. Han hed Niels Pedersen og var skræder Som sådan gav han sig også til kende ved skiftet efter pastor Morville i Herslev i 1688, hvor han mødte op med en skræderregning. Peder Thygesen holdt sig nok ved gården lige til sin død, idet efterfølgeren tiltræder dette år.

Mads Pedersen Lomholt

f. ca. 1660

d. 1696, 36 år, begr. 16-9

gd-fæster

g.m. Anne Nielsdatter

f. ca. 1658, Vejlbj

d. 1692, 34 år, begr. 11-2

1. Anne, 1691, 26-4

g.m. 2. Maren

f. ca. 1664

d. 1748, begr. 3-3

2. Anne 1693, 19-4, d. 1694, 28-11, 3. Peder, 1695, 28-8

Mads Pedersen med tilnavnet Lomholt kom fra gården Lomholt i Vejlbj. Her var han blevet gift med Anne Nielsdatter, datter af Niels Madsen Lomholt og Johanne Rasmusdatter. Et tingsvidne fra 1690 angiver Mads Pedersen som fæster af denne gård, der nok var Annes fødegård. (efter lektor Lomholt).

Skiftet til fæstegården i Follerup kunne jo godt indicere, at Mads var en gammel Follerupdreng, og han kunne for navnets skyld være søn af såvel Peder Madsen som

Peder Thygesen.

Hans giftermål med Anne fra Lomholt var ligeledes nok til, at han fik Lomholt knyttet til sit navn.

Anne Nielsdatter døde 1692, og ved skiftet efter hende d. 9-3 samme år var der af børn kun datteren Anne, for hvem en morbroder Mads Nielsen af Vejlbj blev formynder. Aktiverne ved boopgørelsen var på 211 slettedaler, men herfra gik så passiverne, hvoraf rytterdistriktet alene tegnede sig for 126 slettedaler. Der blev dog overskud, der deltes ligeligt mellem fader og datter.

Efter Annes død giftede Mads Lomholt sig igen. Vi kender ikke hendes fulde navn, men kun fornavnet Maren, og jfr. dåbsnotater var hun muligvis fra Velling. Fremover kendes hun kun som Maren Lumholtes.

To børn fødtes i det ny ægteskab, inden Mads Pedersen i 1696 pludselig døde, kun 36 år gammel.

Men livet skulle gå videre, og nu blev det så Maren, der fik ny mage.

1697 - 1739

Niels Christensen
f. ca. 1659, Gårslev

d. 1747, 88 år, begr. 27-11
gd-fæster

g.m. Maren Lumholtes
som ovenst.

1. Maren, 1698, 25-3, 2. Dorethe, 1701, 15-9, d. 1713, 3. Mads, 1703, 12-6. 4. Sidsel, 1705, 15-5, 5. Maren, 1707, 31-5, 6. Niels, 1709, 6-11, 7. Dorthea, 1712, 28-2, 8. Christen, 1714, 28-1.

Den ny fæster, der nu overtog gården samt giftede sig med Maren, stammede fra Mørkholt i Gårslev sogn. Det fremgår af hans fæstebrev, der er dateret 24-5-1697. I indfæstning måtte han betale 4 slettedaler, og som kautionister for ham blev nævnt hans fader Christen Rasmussen fra Mørkholt og Niels Madsen Bull i St. Velling. Den sidste muligvis hans svigerfar.

Det blev et rigt samliv, hvad børn angik, og hvis Marens aldersangivelse ellers står til troende, var hun 50 år, da hun fik den sidste. Men ikke uhørt på den tid. Af disse børn har vi allerede stiftet bekendtskab med Mads og Niels. Dorthea blev 1734 gift med Hans Iversen, Herslev, men døde allerede 1748.

Niels Christensen holdt sig ved gården, til han var langt op i årene. Men i 1739 tvang sygdom ham til at afstå fæstet til sin ældste søn Mads, der dog ret hurtigt skiftede til nabogården (se nr. 1).

1739 - 1742

Mads Nielsen og Niels Nielsen

Da Niels Nielsen forlod Follerup for at blive selvejergårdmand i Tolstrup, blev fæstegården her atter ledig, men et nyt familiemedlem trådte nu ind i billedet.

1742 - 1748

Hans Madsen Dall
f. 1710, 2-2, Herslev
d. 1761, 29-3, -
gd-fæster

g.m. Maren Nielsdatter
f. 1707, 31-5, Follerup
d. 1749, 2-9, Herslev

Maren, f. 1745, 16-5

Ved Niels Nielsens bortrejse kom chancen for datteren på gården, Maren, og hendes tilkommende mand, Hans Madsen Dall.

Han var fra Herslev, søn af gd-fæster og sognefoged Mads Christensen Dahl. De unge var ved midsummer 1742 blevet trolovede, viede samme sommer, og d. 10-10-1742 fik Hans Dall fæstebrev på sin kones fødegård.

Det var sikkert en gård i fremgang, de unge her overtog. Tre år før - ved Mads Nielsens tiltræden - var der ialt 38 fag hus, en besætning på 6 bæster, 6 køer, 6 ungnød og 10 får, hvad der efter tiden var en god besætning, så det tegnede sig lyst for fremtiden.

Det viste sig dog ret snart, at Hans Dall ikke rigtig kunne få det til at gå, og 6 år senere måtte han vige sit fæste, som det hed i datidssproget. Da var besætningen på 6 bæster 2 køer og 10 får, og det var, hvad kvægbestanden angik, en markant tilbagegang.

Hans Dall fik derefter fæstebrev på Enemærket i Herslev. Det var et kronbol af ringe størrelse, og her blev han til sin død. Her døde Maren Nielsdatter året efter forflyttelsen, og Hans Dall nåede at blive gift endnu 2 gange, inden døden indhentede ham. Han blev kun 51 år. - Den eneste datter blev 1773 gift med Niels Pedersen af St. Velling.

1748 - 1769

Peder Lassen
f. 1719, 10-9, Follerup
d. 1792, 17-11, Håstrup
gd-fæster

g.m. Anne Poulsdatter
f. 1724, 13-8, Follerup
d. 1764, 31-5, -

ægteskab barnløst

g.m. 2. Maren Nielsdatter
ingen data kendes

1. Lars, 1765, 17-11, 2. Maren, 1767, 15-11, 3. Niels, 1769, 19-11, 4. Anne, 1772, 9-2, 5. Mette Marie, 1774, 31-3, 6. Hans, 1776, 19-2.

Samme dag, som Hans Madsen Dall fik bevilget nyt fæste i Herslev, blev gården her overtaget af Peder Lassen.

"Peder Lassen anholder om fæste på Hans Dalls forhen i Fæste haft og nu formedelst sin forflyttelse til Enemærkehuset i Herslev afståede gaard nr. 2, 7-1-1-2, bygningen 34 fag, deraf noget nu i slet stand, som fæsteren lover at forbedre, besætningen er 6 bæster 2 køer og 10 får."

Sessionens bemærkn.: Gården øde og forfalden, fæstet i den henseende modereres, at Peder Lassen lover samme at forbedre og bringe i fuldkommen stand. Indfæstning 4 rdl.

22-4-1748

Af ovenstående kunne det nok se ud, som om Hans Dall havde forvaltet sit pund dårligt.

Peder Lassen var født i Follerup på gård nr. 3 som søn af gd-fæster Laurs Pedersen og hustru Anne Hansdatter. Ved giftermål med Anne Poulsdatter overtog han svigerfaders Poul Poulsens fæste på gd. nr 6 i 1745 (se denne).

Det var åbenbart ikke nok for den sikkert driftige og dygtige bonde, idet han nu kun få år efter også vovede at overtage fallitboet her. Ganske vist afgav han samtidig halvdelen af gd. nr 6 til anden side, men han drev da halvanden fæstegård i 20 år. Hans dygtighed har sikkert også medvirket til, at han i mange år var sognefoged. -

Men et fejltrin bevirkede, at han nær havde sat sit gode omdømme på spil.

"Af hr. Friborgs attest nr 14, dateret 6-1-1761, ses, at Peder Lassen, sognefoged i Follerup, har besøvet Maren Jensdatter...."

Således indledte regimentsskriveren sin indstilling til ryttersessionen vedrørende Peder Lassens uheld, som han skulle bøde for ifl. lovene, og hvorefter han ikke alene skulle stå åbenbar skrifte, men også idømmes lejermålsbøde. Men penge kunne også dengang klare en hel del, som det fremgår længere henne i skrivelsen." og han har allerede gjort bekostning på den kgl. bevilling at blive fri for åbenbar skriftemål for at undgå den hånhed og ringeagtelse han som sognefoged har udsat sig for at pådrage sig af sognefolkene."

Man var i ryttersessionen forstående, og "sessionen finder da også omstændighederne i henseende til gårdens conservation af den beskaffenhed ikke at pålægge ham højere bøde end for ham selv 12 rdl og kvinden, som er fattig, 4 rdl". Med datidens prisniveau var det en meget klækkelig bøde.

Peder Lassen var gift to gange. Hans første ægteskab med Anne Poulsdatter var barnløst. Efter hendes død giftede han sig med Maren Nielsdatter, hvis oprindelse ikke kendes, men navne på dåbsvidner i k-bogen kunne lede hen mod Bredstrup. Det må dog stå hen.

Samlivet med Maren Nielsdatter gav Peder Lassen 6 børn, og af disse blev Niels senere hen møller i Follerup mølle.

Da frikøbene satte ind, vendte han tilbage til nr 6 og købte den til selveje.

1769 - 1776

Niels Pedersen Smidt
f. ca. 1727, Smidstrup
d. 1799, begr. 10-4, Smidstrup
grd.

g.m. Cathrine Margrethe Weiss
f. ca. 1730, Rønshauge
d. 1799, begr. 21-3, Smidstrup

1. Claus Langhaar, 1761, 30-9, 2. Peder, ca. 1763, 3. Anthoni Adolph, 1770, 11-2, d.s.å., 4. Mette Kirstine, 1771, 26-8, 5. Maria Elisabeth, 1774, 27-11, d. 1779.

Niels Pedersen Smidt kom fra gården Rønshauge (Rønshave) i Smidstrup sogn, en gård han først var fæster af, men frikøbte 1766. Han var svigersøn af gårdens tidligere fæster og beboer, kaptajn Claus Langhaar Weiss, hvis datter var ovenst. Cathrine Margrethe.

Rønshauge var da kun en mindre gård på ca. 4½ td hartkorn, og N.P. Smidt købte så yderligere af kronen den noget større gård nr 2 i Follerup, skøde af 5-9-1769.

Lidt fornemt har der nok været over den pågældende familie, da præsten i k-bogen betitler Niels P. Smidt med Sr. (siegneur), når han blev nævnt i dåbsnotaterne. Smidts tid i Follerup blev dog kun kort, idet han allerede syv år senere solgte gården til Nicolai Paulsen. Selv vendte han tilbage til Rønshauge, som han nok havde beholdt. I hvert fald findes han her ved folketællingen i 1787. Af børnene var kun de tre yngste fødte i Follerup, og heraf døde Anthoni som spæd, mens Maria Elisabeth døde i Smidstrup, 5 år gl. Peder blev senere ejer af fødegården.

N.P.Smidt blev stamfader til en senere kendt slægt - Langhaar Smidt - idet den ældste søn blev embedsmand og døde som regeringsråd på St. Croix i Vestindien. Blandt hans efterkommere findes både embedsmænd og forretningsfolk.

1776 - 1804

Nicolai Paulsen
f. ca. 1737, Felsted s.
d. 19-2-1808, Pjedsted
proprietær, Follerup

g. m. Anne Magdalene Lauritsdatter
f. ca. 1748
d.

ægteskab barnløst.

Nicolai Paulsen var sønderjyde eller slesviger, som det dengang hed, og født på godset Grøngrøft i Felsted sogn ved Åbenrå.

Han var søn af godsejer Asmus Paulsen, der døde tidligt - inden 1740 - idet hans enke endnu dette år ejede godset.

Af Niels Pedersen Smidt købte Paulsen i 1776 gd. nr 2, skøde af 21-5 samme år. Hans entre i Follerup var ikke særlig vellykket set fra kirkens side. Det fremgår af et notat i Herslev k-bog fra 1778. Det hedder heri, at "det tilstedes Nicolai Paulsen og hustru, Follerup, ifølge allernådigste ansøgning at blive fritaget for at stå offentlig skrifte, formedelst de år og dag havde forsømt altergangen"

Det var efter tiden en grov forsyndelse, og det har sikkert kostet ægteparret en slump penge.

Folketællingen 1787 kalder Paulsen for en studeret bonde, men hvad han havde studeret til, vides ikke.

Allerede 4 år efter sin ankomst øgede han sin gårds tilliggende med købet af gd. nr 6 og bolet nr 7, der de sidste år havde været i hænderne på en løjtnant Claudius, skøde af 7-6-1780. Ved denne handel kom han i besiddelse af ialt htk 15-0-3-0, og dermed blev grunden lagt til den senere Follerupgård. Han har sikkert i forbindelse hermed bygget gården om, idet der i "Økonomisk Beskrivelse over Koldinghuus Amt" af de Hoffmann/1786 om Follerup bl.a. siges:

"I Follerup er en smukt opbygget Gaard....", og det var der på den tid i Follerup næppe andre end Paulsen, der formåede.

Som slesviger havde han sikkert haft godt kendskab til kvægbrug i større stil, og det ser også ud til, at det var det, han satsede på i Follerup. Den førnævnte folketælling viser ikke alene et stort folkehold, men ikke mindre end 3 hollænderpiger eller mejersker.

Af andre aktiviteter kan nævnes, at han også var kirkeejer. I 1779 købte han af løjtnant Hans Bachmann - på auktion - Skærup kirke for 2700 rigsdaler. Det har næppe været en lukrativ handel, selv om der nok har været kirketienende med. 1791 solgte han kirken igen til gårdmand Lars Svinholt for 3000 rdl. Paulsens ejertid blev for øvrigt af kirkens historiker betegnet som dens forfaldstid, hvad der nok vil sige, at ejeren glemte at vedligeholde den.

Paulsens ægteskab var barnløst, og om hans hustru vides intet - ikke engang slægtens forskere ved, hvad der blev af hende.

1804 solgte Nicolai Paulsen gården og flyttede til Pjedsted. Her døde han i hvert fald 1808.

1804 - 1810

Hans Nicolai Sønnichsen
f. ca. 1777
d. 7-5-1851, Fredericia
proprietær

g. m. Elisabeth Boysen
f. ca. 1786
d. 1-10-1870, Fredericia

1. Marie Elisabeth, 20-9-1804, 2. Sophie Frederikke, 25-4-1806, 3. Nicoline Henriette, 11-7-1808, 4. Charlotte Elisabeth, 17-6-1809, Christian Johan Emil, f. 24-1-1822.

Den ny ejers oprindelse - såvel som hans hustrus - er ukendt, og begges omtrentlige fødselsår beregnet efter alder ved død, der for begges vedkommende fandt sted i Fredericia.

I det korte åremål, familien opholdt sig i Follerup, fødtes de fire piger, men tallet er næppe fuldstændigt, idet Christian er født i Lading sogn og konfirmeret i Herslev kirke 1837.

I foråret 1810 solgte Sønnichsen gården til løjtnant Rønnenkamp jfr. skøde af 7-5 samme år. Umiddelbart efter købte han en større bondegård i Vinding, som dog afhændedes efter få måneders forløb. 1811 købte han den større gård Tammestrup i Ovsted ved Skanderborg. Det var muligvis for stor en mundfuld, og den blev solgt ved tvangsauktion 1815. Tiderne var jo i disse år svære for landbruget efter statsbankerotten.

Men Sønnichsen kom åbenbart på fode igen, da han 1828 ses at have købt gården Slumstrup i Sædding sogn, Ringkøbing amt, en gård, han så havde en lille halv snes år.

Sine sidste dage tilbragte familien i Fredericia, og ifl. dødsnotatet var han ved sin død "fhv. proprietær, nu kommissionær".

Hans Christian Nielsen Rønnenkamp
løjtnant - ingen data kendes

ukendt hustru

Nicoline Christiane, ca. 1803, d. 1833, Henriette Sophie, ca. 1816.

Løjtnant Rønnenkamps herkomst ukendt, men han stammede muligvis fra Flensborg, hvor der på den tid fandtes en familie af det navn. Endvidere var den datter, der siden blev gift med efterfølgeren på gården, født ved Flensborg. Skøde fra Sønnichsen på gd. 2, 6 og 7 af Follerup, htk 15-0-3-0, dateret 7-5-1810.

Rønnenkamp har dog næppe nogen sinde beboet gården, men ladet den drive af medhjælpere, idet vi glimtvis hører om forpagtere og gifte forvaltere. Således findes en gift forvalter Voltelin på gården 1811, idet ham august samme år fik en søn døbt. 1812-14 spores forvalter Scharffenberg, hvis hustru madam Scharffenberg døde i foråret 1814. - 1816 giftede forvalter Maxanti sig i november med Else Kirstine Ingwersen, major Ingwersens datter fra Viuf. Derefter fulgte nok J. Deichmann fra Kolding, der i 1818 som gift forvalter var på stedet og senere - 1820 - nævnes som forpagter. 1821 købte han dog Bollegaard, men skal man tro en slægtsbeskrivelse, vedblev han samtidig at være forpagter af gården her, til han rejste fra Follerup i 1831. Det rimer også godt med, at den næste forpagter var en svigersøn af Rønnenkamp, Carl Frederik Pedersen, gift med ovenst. Nicoline Christiane, der døde på Follerupgaard 1833. Folketællingen året efter angav da Pedersen som forpagter og enkemand, men d. 21-2 samme år giftede han sig med mejersken på gården, Gunta Frederikke Pedersen, og de nåede at få en søn, mens de opholdt sig i Follerup. Endvidere ses det, at stalden også i disse år var forpagtet ud til en Jesh Friderich Otzen, der efter navnet at dømme havde haft sin vugge stående i det sydlige Danmark. Det samme var sikkert tilfældet med hans kone, der lød navnet Dorthea Herrenbruth og nok også af holstensk oprindelse. Begge forpagtere fandtes her i slutningen af Rønnenkamps ejertid, men i 1835 solgte denne gården til en anden af sine svigersønner, L. F. Holst.

Ludvig Ferdinand Holst
f. ca. 1812, Lec, Tønder a.
d.
proprietær

g. m. Henriette Sophie Rønnenkamp
f. ca. 1816, Clued, Flensborg
d.

1. Ane Margrethe Emilie, 16-5-1836, 2. Christian Gerhard Vilhelm, 4-5-1838,
3. Henrik Ferdinand, 21-9-1842, 4. Valdemar Julius, 6-10-1845.

Var der lidt uvished om Rønnenkamp og families herkomst, ved vi til gengæld en amule mere om familien Holst.

Folketællingen af 1845 har - som den første - en rubrik for fødested, og heraf ses det, at Sønderjylland var hjemstavn for såvel Holst som hans kone. Holst var født på Tønder-egnen, mens hans kone var fra omegnen af Flensborg. Hermed har vi også - omend indirekte - fået et fingerpeg om Rønnenkamps hjemsted. Samme folketælling viser også, at en del af tjenestefolkene stammede fra Slesvig, som området dengang kaldtes.

Dette folkehold udviste et antal af atten ialt, heri indbefattet en lærerinde til børnene. Ligeledes var der opført en tjener, så ret så herskabeligt må det have været. Mejersken var afløst af en mejerist, så gården satsede åbenbart stadig på kvægavl og mejeribrug. Dette krævede også en bødker til smørtønderne, idet en sådan blev nævnt, og såvel han som mejeristen var slesvigere.

Et varigt minde satte Holst sig, da han 1845 opførte ny hovedbygning, som vistnok - bortset fra verandaer - endnu står, som da den blev opført for over 140 år siden.

Da matriklen af 1844 fremkom, gav den gården matr. nr. 1 af Follerup og ansatte hartkornet til 28-0-2-0. Dette forøgede Holst med 5-1-2-0, da han ved auktion over Jørgen Hansens gård fik hammerslag på denne, der havde matr. nr. 5 og 7a, skøde af 17-8-1853.

Da gd. nr. 2 - Bertel Buhls - få år senere gik totalt i opløsning, købte Holst af denne gård et stykke skov. Samtidig udbød han gennem en annonce i Fredericia Avis for 4-9-1856 - en del parceller til salg. De blev dog solgt under ét, idet samme avis året efter d. 12-2-1857 kunne meddele, at en indhegnet jordlod på 16-17 tdr. land var solgt til en hr. Søndersø i Vejle for 320 rdl. pr. td. land. Var det mon begyndt at knibe lidt?

Den 26-11-1859 kunne man i Fredericia Avis læse:

Hr. proprietær Holst i Follerup har i Torsdags (24-11, M. J.) solgt sin Eiendom Follerupgaard med tilliggende circa 300 Tdr. Land samt Besætning og Inventarium til Hr. Chr. Bay af Rudkiøbing for 97.000 Rdl. Tiltrædelse sker 1. Mai næste Aar.

Hvad årsagen til salget end var, så var det i hvert fald ikke på grund af alder. Holst var stadig en mand i sine bedste år.

Offentlige hverv havde Holst vist ikke af betydning; dog var han ved sin bortrejse formand for Vejle Amts Brandforsikring. Denne stilling blev ved hans afrejse nybesat, så hans videre tilværelse havde ikke givet ham adkomst til at beklæde denne post mere. - Familiens senere liv kendes ikke.

Af de fire børn, der fødtes i Follerup, blev Christian Gerhard Vilhelm senere gårdejer i Seest ved Kolding, hvor han i en årrække ejede gården Virkelyst. En datter af ham blev lægemissionær i Indien, hvor hun omkom ved en ulykke. En mindetavle findes over hende i Seest kirke. De øvrige børn vides intet om.

Christian Bay
f. 17-4-1835, Rudkøbing
d. 11-7-1904, Follerup
proprietær

g. m. 1. Betsy Nicoline Toft
f. 6-12-1836, København
d. 11-4-1868, Follerup

1. Augusta, 23-5-1861, 2. Maria, 28-4-1863, 3. Edvard, 8-3-1867,

g. m. 2. Mary (Marie) Quistgaard
f. 5-6-1848, Boeslunde
d. 23-8-1929

4. Alf Quistgaard, 11-8-1873, 5. Knud Q., 7-2-1876, 6. Betsy Nicoline, 9-4-1878, 6. Benedict Q., 21-6-1879, 8. Christian Q., 22-6-1881.

Christian Bay var født i Rudkøbing som søn af købmand og skibsreder Jens Pilegaard Bay og hustru, Marie.

Nedstammende fra en gammel købmandsslægt blev han fra sin tidligste ungdom opdraget til handelen, og han tilbragte i den anledning flere år i England. Men ulyst til denne gren af tilværelsen i forbindelse med et noget svækket helbred fik ham til at opgive dette erhverv og gå til landbruget.

Som før nævnt købte han Follerupgaard i november 1859, den 1. maj 1860 overtog han den, mens skødedatoen først var 1-11-1861.

Købsprisen var 97.500 rdl., og hans forbindelse til Langeland viste sig også her ved handelen, idet han til købet optog et lån i Langelands Sparekasse på 48.000 rdl. med sikkerhed i Follerupgaard med tilliggende.

Christian Bay skildres som en intelligent og energisk mand, der ikke alene med tiden gjorde gården til en mønstergård, men som også nød almindelig anseelse, hvad der gennem årene skaffede ham en del offentlige hverv.

Kort efter overtagelsen og under krigen 1863-64 var Follerupgaard hjemsted for herredsfogderiet, der med kgl. tilladelse forlagdes uden for Fredericia af hensyn til forbindelsen med oplandet. Endvidere afgav gården husly til herredsfo-

ged Holck med familie, og opholdet varede fra 19. februar til 17. maj 1864. Herredsfoged Holcks datter, Adeleide Holck, har i Vejle Amts Aarbog for 1911 fortalt om disse måneders ophold på Follerupgaard.

Efter pastor Schierning død i 1863 blev Bay hans efterfølger som formand for Herslev sogns forstanderskab, en post han bestred med stor dygtighed trods en mængde besvær lige efter krigen med dens skadekrav o.l.

Da forslag til krigsskadeerstatninger for de områder, der havde lidt under besættelsen, forelå, blev der på egnen stor utilfredshed, idet man syntes, erstatningerne var for små i forhold til de ulykker, der var anrettet. Man nedsatte et udvalg for at undersøge mulighederne for en forbedring, og her var Bay aktivt medlem, ligesom han var medlem af en deputation til regeringen, og som skulle prøve at påvirke denne. Om det så gav noget resultat, er nok usikkert.

Krigsskadeerstatningerne for Herslev sogns vedkommende blev ansat til 38.238 rdl. Fordelingen af disse rare penge vakte imidlertid vrede hos nogle af sognets beboere, der åbenlyst gav deres mishag til kende i Fredericia Avis, hvor i de antydende uregelmæssigheder ved fordelingen. Bay svarede de vrede Herslevborgere med bebudelse af sagsanlæg. Om det kom så vidt, er nok tvivlsomt, det kan i hvert fald ikke læses noget steds.

Siden hen henleddes opmærksomheden på Bay som politikeremne. Et vælgermøde afholdt på Højrup kro med Christen Berg som taler i efteråret 1873 var muligvis anledningen, idet det af et avisreferat ses, at Bay med held tog diskussionen op med Berg. I hvert fald lod han sig opstille for partiet Højre i Vonsildkredsen ved valget d. 3-1-1879. Her opnåede han dog ikke valg, men ved valget d. 24-5-1881 lykkedes det ham at få sæde i Folketinget. Det blev imidlertid en kort fornøjelse. Allerede efter to måneders forløb blev der igen udskrevet valg på grund af uenighed om finansloven, og ved dette - 26-7 - bukkede Bay under for en købmand Roed i Kolding. Et nyt forsøg i 1884 mislykkedes, og derefter lod han sig ikke mere opstille.

Af andre offentlige gøremål kan nævnes, at Bay var med til at oprette Vejle Andelssvineslagteri i slutningen af århundredet.

I Bays tid øgedes gårdens tilliggende med køb af forskellige arealer. Kort efter sin overtagelse købte han af Søren Olesen dennes ejendom, matr. nr. 4 d med htk. 1-4-2-1 $\frac{1}{2}$, skøde af 17-8-1863. Ti år senere købte han Follerup mølle af møller Johansen, matr. nr. 6a + 11 og 5e af Tolstrup, htk. ialt 4-2-2-2. Heraf udskilte han matr. nr. 6b, som han underlagde Follerupgaard med 2-2-2-2-1/4. Resten forblev ved møllen, der herefter udforpagtedes.

Købesum 17.000 rdl. og t-læst skøde af 6-1-1874.

Chr. Bay var gift to gange. Hans første hustru var født i København som datter af regimentskirurg Toft. Denne blev senere distriktslæge i Rudkøbing. I dette ægteskab var der tre børn, hvoraf ældste datter, Augusta, i 1886 viedes til forstkandidat Henrich Joachim von Buckwald, der stammede fra godset Estruplund på Djursland. Buckwald blev senere direktør for statsskovvæsenet. Marie var tre år før blevet gift med jagtjunker og forstassistent Christian Irminger, hvis fader var admiral i flåden.

Edvard blev student og cand. phil. Han havde udlængsel i blodet og kom 1891-92 med på en grønlandsekspedition "under" kaptajn Ryder, og igen 1898-1902 med kaptajn Sverdrup på "Fram". Senere blev han vinhandler i København og gift med Vera Tegner af Søllerød i 1903. I 1907 fik de en søn, Fritjof Bay, fremstillet i Herslev kirke. Men vinhandel kunne ikke forenes med udlængsel, og 1909 blev han plantagebestyrer i Siam. - Blev begravet i familiegravstedet på Herslev kirkegård i 1932.

Efter sin første kones død var Bay enkemand nogle få år, men Fredericia Avis for den 19-8-1872 kunne meddele følgende:

Viede: I Boeslunde Kirke ved Skelskør, d. 16. August Proprietær C. Bay til Follerupgaard og Frk. Mary Quistgaard, Datter af Proprietær J. Quistgaard til Lyngbygaard.

I sit andet ægteskab fik Bay yderligere fem børn. Disses data efter fødsel taget fra den om Bay-slægtens langelandske gren udgivne slægtsbog, hvis grundlag Bay, der selv var slægtsinteresseret, havde samlet.

Alf uddannet som landmand og en tid forvalter hos faderen. Gift 1901 med Anne Margrethe Granlund Rasmussen, og samme år forpagtede han Estvadgaard ved Skive, som han havde til 1906. Forpagtede derefter 1906-10 Toftegaard under godset Birkelse. Gik derefter over i bilhandelen, men købte så i 1913 gården Falkenhøj i Sæby sogn, Holbæk amt. En gård, han ejede til 1928. Ægteskabet med Margrethe Granlund opløst 1923. Gift anden gang med Jenny Thorsen.

Knud blev student fra en københavnsk skole - Borgerdyd, Helgolandsvej - og gik derefter ind i hæren, hvor han sluttede som oberst i artilleriet. Som ung var han i 1906-07 uden for nummer, hvorunder han foretog en jordomrejse. Inkarnet ungkarl, men faldt allivel i 1919 for Agnes Emilie Felumb.

Betsy opholdt sig længere tid i udlandet og udnyttede senere de der indhentede kundskaber som lærerinde på forskellige større gårde. Døde efter et helt års sygdom i 1922. Ugift. Begravet på Herslev kirkegård.

Benedict uddannet som ingeniør og tog eksamen med udmærkelse fra Polyteknisk Lærestanstalt, som den dengang hed, i 1903. Han rejste til Canada og fik ansættelse ved jernbanerne dér. Han omkom ved en ulykke i Montreal ved et ulykkestilfælde, idet han blev kørt over af et jernbanetog d. 4-8-1904. Som tegn på den agtelse, som jernbaneselskabet nærede for ham, lod det hans kiste sende til hjemstavnen, hvor han begravdes i familiegravstedet på Herslev kirkegård en god måned senere, d. 8-9-1904.

Christian gik også studievejen. Blev student fra Roskilde 1900, cand. polyt. 1906, og rejste derefter til Canada som ingeniør. 1917 blev han docent ved daværende Polyteknisk Lærestanstalt i København og senere udnævnt til professor ved samme. Gift 1. gang med Ellen Kornerup Bang 1917, ægteskab opløst 1919, og samme år giftede han sig med Margrethe Christine Andersen fra Skagen.

Sommeren 1904 døde Christian Bay. Hans enke fortsatte på gården ved hjælp af daværende forvalter C. A. Frederiksen, der som bestyrer stod for gårdens anliggender til 1911, da Follerupgaard solgtes.

Efter salget af gården tog fru Bay ophold i Sorø, hvor hun døde 1929.

Niels Kristian Nielsen
f. 9-4-1872, Hårslev s.
d. 2-4-1938,
proprietær

g. m. Elna Marie Andersen
f. ca. 1882,
d.

-
1. Gudrun 2. Anders 3. Sigrid 4. Poul, 21-12-1913,
5. Bent, 11-1-1913

Fru Bays efterfølger var ovenst. N.K.Nielsen, der fik skøde på Follerupgård samt Follerup mølle d. 10-10, læst 18-10-1911.

Nielsen var fynbo, født i Farsbølle, Hårslev sogn, som søn af husmand A. Nielsen og Maren Kirstine Rasmussen. Uddannet som landbrugskandidat med afgangseksamen. Elna Marie var sikkert fra Langeland, da deres vielse fandt sted i Skrøbelev i 1906 d. 26-10.

De første år tilbragtes nok på Langeland, idet Nielsen var medvirkende ved oprettelsen af den første kontralforening på denne ø. Senere fik ægteparret nok deres virke på Lolland, idet Nielsen ved overtagelsen af Follerupgaard kom fra Halstedgård ved Nakskov.

I modsætning til sin forgængers satte Nielsens virke i Follerup ikke dybere spor. Dog var det vistnok ham, der forberedte salget af konsummælk til Fredericia by, og som hans efterfølger høstede frugten af. Men økonomien var -

ifl. overlevering i sognet - hele tiden anstrengt, hvad den vistnok til tider ret herskabelige livsførelse muligvis gjorde sit til

Et forsøg på gennem udforpagtning at klare skærene mislykkedes, idet forpagter Asger Friis tog sit eget liv i parken i foråret 1928. I 1929 måtte gården afhændes, og Nielsen med familie rejste til Sjælland, til Københavns omegn, hvor han ernærede sig med forskelligt bl.a. agentur, mens hans kone bidrog til familiens opretholdelse ved at oprette et pensionat. Om de fem børn i ægteskabet vides ikke meget. Kun de to yngste var født her i sognet, og af disse blev Poul landmand, mens Bent blev ingeniør. Anders blev farmaceut og endte som apoteker i Frederikshavn. Døtrenes videre liv ukendt.

Lars Peter Carl Hviid Buhl
f. 20-3-1878, Karlby,
d. 25-6-1958, Follerup
proprietær

g. m. Emilie Frederikke Tolstrup
f.

1. Kirsten, 24-11-1909, 2. Hans Christian, 2-9-1912

g. m. 2. Ingeborg Rasmussen
f. 18-10-1881, Lyngby
d. 11-4-1967, Hvirring-Hornborg

Sidste ægteskab barnløst.

C. Buhl var født i Karlby ved Grenå, hvor faderen, Hans Chr. Buhl var forpagter af præstegården. Familien overtog senere en gård i Trustrup på Djursland. Carl Buhl blev uddannet som landmand med elevtid på Søbysøgård på Fyn og blev i en alder af kun 18 år forvalter på Borgeskov ved Nyborg. Herefter var han i seks år forvalter hos faderen i Trustrup. I 1904 blev han inspektør på Gunderslevholm ved Næstved, og herfra overtog han sit gamle lærested Søbysøgård i forpagtning i 1908. Samme år giftede han sig med Emilie Tolstrup hvis data ikke kendes, men hun var antagelig fra Sjælland, da vielse fandt sted i Gunderslev kirke.

Omkring genforeningen - ca. 1919 - forpagtede han domænegården Stendetgård ved Haderslev, en forpagtning der varede til 1929, da denne gård dels udstykkedes, dels overgik til forsorgsområde.

Af N.K.Nielsen købtes derefter Follerupgård med skøde af 19-3-1929.

Købsprisen var 455.000 for gård + mølle. Sidstnævnte var Buhl ikke interesseret i og solgte samme år til daværende mølleforpagter Brandt med skøde af 11-12-1929.

På Follerupgård fortsatte Buhl den linie, der var lagt for over 150 år siden med stort kvæghold og mejeridrift og som - via K. Nielsen - førte til leverancer af den såkaldte børnemælk til Fredericia. Alt ialt var Buhl nok en meget dygtig landmand.

Offentlige hverv var Buhl - så vidt vides - ikke interesseret i. Han var kirkeligt interesseret og var i mange år medlem af kirketiendeejernes bestyrelse. Ved restaureringen af kirken 1950-51 skænkede Buhl en ny dør mellem skib og våbenhus.

I sit første ægteskab havde Buhl en søn og en datter. Sønnen overtog siden Follerupgård, og datteren blev i 1931 gift med proprietær Holger Buhl Friis fra Lyngby.

Buhls anden hustru var fra Buhls hjemegn, datter af lærer Johannes Rasmussen i Lyngby, Trustrup. Hun overlevede sin mand med ca. en halv snes år og døde på Rask Hovedgård, Skovby.

En del af oplysningerne vedr. Buhls karriere stammer fra et interview, som Fredericia Dagblad havde med ham engang i 1950-erne.

Gård nr. 3, matr. 1688

senere KIRSTINELUND

matr. nr. 4, 1844

1624 - 1641

Hans Nielsen

Ingen data kendes

Intet vides om denne først navngivne mand på gården udover navnet, der ikke udelukker, at bæreren af dette kan være ophav til efterfølgerne.

1653 - 1664

Peder Hansen Bull

f. ca. 1613

d. 1690, 77 år, begr. 2-2

gd-fæster

g.m. Kirsten Pedersdatter

f. ca. 1619

d. 1695, 76 år, begr. 6-12

Hans, f. ca. 1642

Matrikelen af 1664 angiver Peder Hansen Bull som beboer af gården. Nævnt i k-bogen ved død såvel som hustruen, der ifl. J.J. Ravn skulle hedde Anne og være fra Viuf. Kirkebogen kalder hende imidlertid Kirsten.

Tilstandsbeskrivelse af 1663 beretter, at Peder Hansen Bulls fæstegård er brændt. Sikkert sket i forbindelse med svenskekrigene i årene umiddelbart før.

- 1713

Hans Pedersen Bull

f. ca. 1642, Follerup

d. 1724, 82 år, begr. 9-4

g.m. Mette Pedersdatter

f. ca. 1651

d. 1728, 77 år, begr. 22-2

1. Christen , 2. Karen , 3. Peder, 1688, 23-9, 4. Kirsten, 1690, 6-10, 5. Ane, 1692, 8-5, 6. Maren, 1697, 13-10, d. 1701.

Der er næppe tvivl om Hans P. Bulls tilhørsforhold. Navnet næsten forpligter. Beskrivelse af 1685 fortæller, at gårdens bygninger nu består af 10 fag sals, 14 fag lade med port, 7 fag stald, 10 fag fæhus, og fæhus med port 7 fag. Gården er nu bygningsmæssigt den største i Follerup, hvad der nok skyldes, at den er nyopført. - Besætningen bestod af 2 bæster og 1 plag, 6 køer, 3 stude, 4 ungnød og 1 kalv, 8 får og 1 svin. Bortset fra antallet af heste en efter tiden god besætning. Den ny matrikel, der kom 3 år senere, ansatte hartkornet til 7-0-3-2, og det har i hvert fald ikke været muligt at drive en gård af den størrelse med kun 2 heste. Sygdom blandt bæsterne kan da have spillet ind ved tidspunktet her.

Børnetallet er sikkert ikke fuldstændigt, da kun de sidst fødte nåede at komme med i k-bogen, der begyndte at registrere i slutningen af 1688. Således kendes Christen først, da han fik fæste på gården. Karen var blevet gift med Niels Christensen i Højen, men døde 1709, hvad et skifte beretter om. Datteren Anne fortsatte med sin mand på gården.

1713 -

Christen Hansen Bull

Ingen data kendes.

"Christen Hansen Bull begærer fæste på sin gamle, svage og affældige fader Hans Pedersen Bulls for ham opladte og afståede gård."

Således beretter fæsteprotokollen om generationsskiftet, der fandt sted 1713, og Christen fik fæstebrev pr 12-10 samme år. Men det er også det eneste, vi

hører om Christen H. Bull. Han fandt åbenbart noget bedre, og Seest k-bog for 19-6-1718 melder: Copuleret Christen Hansen af Follerup og Karen Nielsdatter. - Muligt har Karen Nielsdatter været enke og i forvejen beboet en fæstegård, siden Christen valgte Seest fremfor Follerup. Denne afrejse førte til, at søsteren Anne og hendes mand overtog gården, men derom melder protokollerne intet.

- 1755

Laurs Pedersen
f. ca. 1686
d. 1755, 69 år, begr. 2-11

g.m. Anne Hansdatter (Bull)
f. 1692, 8-5, Follerup
d. 1746, 54 år, begr. 4-12

Mette, 1716, 15-12, 2. Peder, 1719, 10-9, 3. Maren, 1725, 1-7, 4. Hans 1731, 28-10

Det er altså uvist, hvornår Laurs P. og Anne officielt blev fæstere, men dåbsnotaterne viser, at de var på gården inden Christens giftermål.

Laurs Pedersens oprindelse kendes ikke, men muligvis var han fra Tiufkær, idet et skifte efter Hans Christensen sammesteds i 1724 viser Laurs Pedersen af Follerup som værge for enken, Maren Pedersdatter, der sikkert var hans søster, ligesom morfar Peder Andersen, Tiufkær, blev nævnt, og han kan have været fader til dem begge.

Af børnene døde den ældste datter som barn, Peder blev fæster af gårdene nr. 2 og 6, mens Hans til sin tid overtog det fædrene bo. Datteren Maren blev 1744 gift med Peder Rasmussen i Pjedsted.

Skifte efter Anne Hansdatter afholdtes først 7-2-1749. Dette viste aktiver i boet på 321 rdl, men da passiverne sneg sig op til 384 rdl, blev der således ikke noget at arve og dele.

1755-1776

Hans Lassen
f. 1731, 28-10, Follerup
d. 1776, 45 år, begr. 14-4
fæster og gdr.

g.m. Anne Pedersdatter
f. 1728, 3-10, Follerup
d. 1784, 55 år, begr. 12-9

1. dødf. datter, 1751, 28-2, 2. Peder, 1752, 5-3

Hans Lassen - han og broderen brugte formen Lassen i stedet for Laursen - blev gift i meget ung alder, knap 19 år gammel. Hans kone, Anne Pedersdatter, var fra gd. nr. 5, datter af fæster Peder Madsen og Dorthe Hartwigsdatter.

Det er nok ikke sandsynligt, at han ved sit giftermål har afløst faderen som fæstebonde - der er ikke fundet noget herom - snarere har de unge gået som karl og pige, til de ved Laurs's død automatisk har fortsat som husbond og madmoder. Det faldt nu i Hans Lassens lod at frikøbe gården, da rytterdistriktet solgte ud, og det kgl. skøde findes dateret 6-3-1770. Det blev imidlertid ikke længe han kunne smykke sig med titlen gårdejer, idet han døde 6 år senere, kun 45 år gammel. Anne Pedersdatter lod nu gården sælge ved auktion kort efter. Der var ingen arvinger til at overtage den, idet den eneste søn, Peder Hansen, allerede havde taget bestik af fremtiden. Han havde kik på datteren i gd. nr. 1, som han senere overtog. Men det er da også muligt, at de økonomiske forhold var sådan, at han ikke så sig i stand til at købe fødehjemmet.

Anne Pedersdatter giftede sig året efter igen med enkemand og gårdmand i Højrup, Key Madsen, og blev dennes 3. kone. Key Madsen var født i Herslev, hvor han også startede på sin fødegård. Efter den første kones død giftede han sig ind på en gård i Højrup ved at ægte en enke der. Hun døde nogenlunde samtidig med Hans Lassen, og så var Keys 3. giftermål en kendsgerning. Herefter var Anne så gårdmandskone i Højrup.

1776 - 1780

von Claudius
Ingen data kendes

Det var ikke nogen hr hvem-som-helst, der fik hammerslag på auktionen en god måneds tid efter Hans Lassens død. Formedelst 3310 rdl blev velædle og velbyrdige hr løjtnant Hans Bachmann von Claudius nu ejer af gården, skøde af 27-5-1776.

Endvidere købte han senere på året af Peder Lassen dennes gård matr. nr. 6 samt bolet nr. 7. Med disse køb kom han i besiddelse af hele 15 tdr. htk. og blev dermed den største jordbesidder i sognet. Det blev øjensynligt også for meget for ham, idet han et par år efter fæstede gården her ud til en Mads Lassen, fæsteskode af 24-10-1778.

Der kendes intet yderligere til løjtnanten ud over, at han nok har ført sig ret herskabeligt, idet det gennem et dødsnotat i kirkebogen kan ses, at han havde kusk. Efter i fire år at have været stormand i Follerup solgte han det hele igen. Gård nr. 6 og bolet til Paulsen på gd. nr. 2, mens gården her solgtes til ungkarl Jens Keysen fra Højrup. Skøder henhv. af 7-6-1780 og 18-7-1780.

1780 - 1809

Jens Keysen
f. 1754, 24-2, Herslev
d. 16-9-1809, Follerup
gdr.

g.m. Maren Nielsdatter
f. 1763, 3-7, Herslev
d. 22-1-1838, Follerup

1. Key, 1785, 6-8, d. 1792, 2. Mette, 1787, 17-6, 3. Anne Kirstine, 1789, 29-3, 4. Niels, 1791, 2-5, 5. Key, 1793, 9-6, d. 1796, Else, 1796, 5-2, 7. udøbt d. 1798.

Med Jens Keysen vendte gården tilbage til familien, selv om det kun var til en stedsøn af Anne Pedersdatter.

Jens Keysen var Key Madsens søn af 1. ægteskab med Mette Jensdatter og født i Herslev.

Ved overtagelsen af gården var han endnu ugift, men samme år som stedmoderen døde, holdt han bryllup med Maren Nielsdatter, der var fra Herslev, datter af gårdmand Niels Ougesen og hustru af 2. ægteskab Kirsten Jensdatter.

Gårdens status ændredes ikke synderligt i Jens Keysens tid, kun lidt handel med småparceller.

I samlivet med Maren blev det til 7 børn, hvoraf kun 4 blev voksne. - Den ældste datter Mette blev 1813 gift med Jørgen Thomsen i Pjedsted. Anne Kirstine og Else blev begge gift med gdr. Bertel Buhl i Follerup som hans henhv. første og anden kone. - Som eneste overlevende søn var der ingen tvivl om Niels's fremtid: overtagelse af fødegården.

Jens Keysen blev ikke nogen gammel mand, kun 55 år, og Maren, der var ca. en halv snes år yngre, giftede sig igen med gdr, enkemand Jens Thomsen Ravn fra Herslev.

1810 - 1831

Jens Thomsen Ravn
f. ca. 1760
d. 11-2-1831, Follerup
gdr.

g.m. Maren Nielsdatter
som omst.

ægteskab barnløst

Jens Ravns oprindelse kendes ikke, og han kom sikkert ude fra til sognet, da han jfr skøde af 29-7-1805 købte David Rasmussens halvgård 4B i Herslev. En gård han udparcellerede ved giftermålet med Maren fem år senere.

Efter godt en snes år og umiddelbart før sin død - kun få dage - overdrog Ravn gården til stedsønnen Niels Keysen, skøde af 7-2 og 16-2-1831.

1831 - 1853

Niels Keysen
f. 1791, 2-5. Follerup
d. 29-11-1851, -
gdr.

g.m.

Ané Jensdatter
g. 13-11-1808, Højen
d. 8-4-1889, København

1. dødf. 13-5-1835, 2. Maren, 2-2-1838, d. 1860, 3. Jens, 16-1-1839, d. 1841,
4. Nicoline Kirstine, 14-1-1840, 5. Jens 24-5-1841, d.s.d., 6. Jens, 12-11-
1842, d. 1843, 7. Nielsine, 13-2-1844, 8. Sørine, 22-3-1845, 9. Else Marie,
17-5-1846, 10. Ane Mette, 29-3-1850, d. 1870.

Ved overtagelsen af gården var Niels Keysen endnu ungkarl, og folketællingen 1834 viser det samme med søsteren Else, benævnt som husbestyrerinde. Da hun 1835 giftede sig med naboen gmd Bertel Buhl, blev hun afløst af en pige på gården, der et par år efter, 1837, blev Niels Keysens kone. Hun hed Ane Jensdatter og var fra Højen, datter af skræder Jens Jensen og Ane Marie Jensdatter. Denne forbindelse blev af datidens Follerup nok betragtet som en mesalliance, snobbede som man dengang var. Men ægteskabet var der sikkert ikke noget i vejen med - i hvert fald blev resultatet af samlivet 10 børn, hvoraf dog halvdelen døde som spæde og mindreårige, herunder alle drengebørn, og forsøg på at navngive efter farfaderen mislykkedes totalt. I Keysens tid trådte den ny matrikel (1844) i kraft, gav gården her matr. nr. 4 og nyansatte hartkornet til 10-7-2-1/4. En størrelse, den beholdt i Keysens tid, dog med en smule tilkøb, da gården ved hans død var en smule større.

Af offentlige hverv kendes hans medlemsskab af kirkeværgernes lille bestyrelse, hvor han en tid var regnskabsfører.

Af døtrene blev Nicoline gift med Anders Hansen Ladegaard, og ægteparret havde overgang gården Louiselund. Sørine gift med Jens Pedersen af Karlsminde, mens Else Marie i 1870 viedes til købmand Ahlberg, Fredericia.

Efter Keysens død giftede Ane Jensdatter sig med naboen og svogeren Bertel Buhl.

1853 - 1856

Bertel Buhl
data under nr. 5

Ved giftermålet med Keysens enke solgte Buhl sin egen gård og flyttede hertil. Det varede dog kun et par år, så solgtes gården her i forbindelse med det store handelsshow i midten af 1850-erne. Herunder gik hovedparcellen med htk 7-4-1-2 3/4 til Peder Nielsen Lund fra Pjedsted, mens 4c blev en del af den nyoprettede gård Louiselund, 4d solgtes til Hans Qvist med 1-4-2-1½ og 4e, 0-5-0-2 1/4, til Bloch og Pedersen.

En offentlig auktion over løsøre i efteråret 1855 sluttede Bertel Buhls og Ane Jensdatters tilværelse i Follerup. De flyttede nu til Enemærket i Herslev, som Bertel Buhls søn af samme navn hidtil havde beboet. Her døde Buhl i 1860. Ane blev boende endnu godt og vel en halv snes år, inden hun solgte og købte ejendom i Vendersgade i Fredericia. Ved sin død opholdt hun sig i København.

Peder Nielsen Lund
f. 30-10-1816, Pjedsted
d. 17-7-1910, Follerup
gdr

g.m.

1. Karen Hansdatter
f. 7-11-1813, Pjedsted
d. 2-4-1856, Follerup

1. Hans Lassen, 18-2-1851, 2. Niels Pedersen, 23-12-1852, d. 1857,

g.m. Ane Poulsen
f. 26-4-1827, Stouby
d. 14-11-1917, Follerup

Peder Nielsen Lund kom fra Pjedsted, hvor han også var født, søn af gmd Niels Madsen Lund. Hans kone var ligeledes en Pjedsted-pige, datter af gmd Hans Lassen Pedersen og Mette Pedersdatter.

Han overtog sin faders gård med htk 5-5, som han lod sælge ved auktion i foråret 1856, hvorefter han købte den i areal noget reducerede gård, men dog større, end den han forlod. Skøde af 22-12-1856.

Han må dog være kommet noget før, idet hans kone døde i Follerup.

Et par mindre tilkøb i 1857, 1860 og 1876 bragte gården op på htk 9-3-1-1.

Efter hans første kones død, giftede han sig igen, og Ane Poulsen var fra Stouby og datter af gmd Poul Mortensen og Maren Olesdatter.

I Lunds tid blev hovedbygningen ombygget eller nybygget i 1869, ligesom udlængerne genrejst efter en brand i 1906, så intet af Kaysens gamle gård er tilbage. Peder Nielsen Lund nåede den høje alder af 94 år, og arvefølgen var der ingen tvivl om, da yngste søn døde kun ca. 5 år gammel.

Hans Lassen Pedersen Lund
f. 18-2-1851, Pjedsted
d. 22-6-1930, Follerup
gdr

g.m. Ane Kirstine Clausen
f. 7-4-1855, Hvilested
d. 16-9-1886, Follerup

Ane Kirstine, 4-9-1886

Formedelst faderens høje alder inden han døde, nåede Hans Lund først at blive ejer af gården d. 20-2, 1-3-1911. Da var han 60 år. Men i praksis havde han været den, der styrede siden hans giftermål.

Hans kone var datter af Claus Bertelsen og Ane Buhl, Hvilested. Men det blev meget kortvarigt, idet Ane Kirstine Clausen døde i barselsseng, efter at have sat en datter i verden. Hans Lassen giftede sig ikke igen.

Hans Lassen var stærkt interesseret i åndelige, folkelige og nationale spørgsmål. Havde også en del offentlige gøremål, sognerådsmedlem, medlem af kirkestyrelsen, mejeriformand - i det hele taget gik hans interesser ud over dagen og vejen, og hvad der var sjældent dengang, han rejste en del.

Den eneste datter giftede sig i 1912.

Carl Albert Frederiksen
f. 29-3-1876, Brenderup
d. 28-4-1948, Follerup
gdr

g.m. Ane Kirstine Lund
f. 4-9-1886, Follerup
d. 28-3-1965, Follerup

Inger Kirstine, 17-9-1916

C.A. Frederiksen var fynbo, født i Bro skov, Brenderup, som søn af bmd Lars Bertram Frederiksen og Inger Christine Duus.

Den første forbindelse til Follerup var Frederiksens tid som landvæsenselev på Follerupgård. Senere vendte han tilbage og blev forvalter sammesteds. Efter prpt. Bays død i 1904 fortsatte han som bestyrer for dennes enke, Mary Qvistgaard, til Follerupgård solgtes i 1911.

Blev derefter gift med Ane Kirstine Lund året efter, og samme år forpagtede han hendes fødegård. Efter ca. 10 års forløb overtog Frederiksen gården efter svigerfaderen, skøde af 19-2, 8-3-1922. K 95.000.

Fik en del offentlige hverv. Medlem af sognerådet i 16 år, landboforeningsformand i 12 år, landvæsenskommissær i overvoldgiften m.v.

Efter Frederiksens død førtes gården videre med bestyrer til den i 1963 blev overtaget af datteren Inger. Skøde af 19-9.
I skrivende stund er gården forpagtet ud til Vagn Sørensen.

senere

matr. nr. 5, 1844

1624

1641

1664

Espen Bull

Staffen Espensen Bull

Slægtskabet mellem ovenstående først kendte beboere af gården fremgår umiskendeligt af deres navne. Det må være fader og søn. Tidsangivelserne passer ligeledes udmærket, idet Staffen nævnes i matriklen af 1664.

Esben Bull findes nævnt i en landstingsdom af 31. august 1616 vedr. noget gods, som han sammen med Mikkil Nielsen i Højrup havde lås og nøgle til. De to bønder var dog ikke direkte impliceret.

Af tingbogen (efter Ravn) fremgår det, at Staffen Bull og en byfælle havde en trætte med sin nabo, herredsfoged Jens Bertelsen Høg, der en overgang boede i Follerup. Det drejede sig om 7 slettedaler, som Staffen skyldte. Det var i 1662.

En tilstandsbeskrivelse af 1663 fortæller, at Staffen Bulls gård er nedbrudt. Nok efterveer fra svenskekrigene.

- 1712

Jens Sørensen

g.m.

f. ca. 1643

d. 1715, 72 år, begr. 19-5

fæster

 Karen, 1689, 5-5, Kirsten, 1692, 2-3

Jens Sørensens relationer - evt - til forgængeren kendes ikke. Ravn angiver i sin bog året 1670 som året, hvor han kom på gården, men det kan ikke være korrekt, da k-bogen beretter om en stedsøns død - Søren Madsen, d. 1692, 18 år gl. - Denne må da være født omkring 1674.

Det lange og det korte er, at Jens Sørensen har efterfulgt en afdød ægtemand ved navn Mads og giftet sig med enken. Af k-bogen fremgår det af dåbsnotaterne, at Jens S. endv. har to sønner ved navn Niels. Den ene er sikkert den Niels Madsen, der efterfulgte Hans Olufsen på gd. nr. 1 og altså også stedsøn. 1685 er han imidlertid på gården, idet en beskrivelse af denne beretter om tilstanden: 7 fag sals 11 fag lade 13 fag fæhus med port 1 hus med 8 fag samt et vognhus med 3 fag. Husrum har der ikke manglet, idet det bliver til ialt 42 fag, og det var mere end de fleste tilsvarende gårde kunne mønstre. Besætningen var på samme tid 4 bæster og 2 plage plus 1 føl, 6 køer 5 ungnød og 3 kalve, 8 får 4 svin og 1 bi-stade. Efter tiden en god besætning, og det bemærkes endvidere, at manden er ved magt, så alt tyder på, at Jens Sørensen har siddet og klaret sig godt.

En sådan mand har man kunnet bruge som kirkevæрге, og som sådan findes han nævnt, da han d. 19-3-1688 som tilforordnet var til stede ved skiftet efter afdøde pastor Morville i Herslev.

Samme år indførtes den ny matrikel, hvorved gården fik nr. 4 af Follerup, og hartkornet blev ansat til 7-7-3-2, hvilket var den største ansættelse i Follerup. Jens Sørensens kone vides intet om, og hendes navn kendes ikke, da hendes død ikke findes registreret. Derimod antyder dåbsnotater, at hun må have heddet Anne. De to piger, der fødtes efter k-bogens begyndelse, er de eneste, der kendes som født i ægteskabet. En anden af de før nævnte Niels'er fik gårdfæste i Pjedsted i 1723. Han hed Jensen til efternavn. Datteren Karen blev husmoder på sin fødegård, gift med efterfølgeren.

1712 - 1713

Jens Nielsen Lundemand
f. ca. 1684-85, Gårslev
d. 1713, 12-3, Follerup
gd-fæster

g.m.

Karen Jensdatter
f. 1689, 5-5, Follerup
d. 1751, begr. 7-3 -

Jens, 1713, 7-5

"Jens Nielsen begærer i fæste Jens Sørensens for ham opladte og afståede gård i Follerup".

Således lød ansøgningen til rytterdistriktet, og formedelst en indfæstning på rdl fik Jens Nielsen fæstebrev på svigerfaders gård pr 5-12-1712.

Jens Nielsen bar tilnavnet Lundemand og stammede fra Gårslev. Det blev imidlertid et meget kort fæstemål, idet Jens Lundemand som k-bogen også kaldte ham, døde allerede foråret 1713. Da var en arving på vej, og skifte efter ham kunne derfor først finde sted efter nedkomsten og afholdtes d. 30-6.

Det blev en søn, og en Mads Lundemand fra Gårslev blev udpeget som formynder for den nyfødte, der fik faderens navn. Denne søn, Jens Jensen Lundemand, blev i 1740 gift med Utze Hansdatter fra Håstrup og fik samtidig en gård i fæste der.

Enkestand for unge enker blev sjældent af lang varighed, og det blev heller ikke tilfældet her. Gården skulle have en ny mand, og det blev Søren Pedersen.

1714 - 1733

Søren Pedersen (Lundemand)
f. ca. 1674
d. 1734, 60 år, begr. 24-6
gd-fæster, Follerup

g.m.

Karen Jensdatter
som ovenst.

1. Mette, 1715, 6-1, 2. Peder, 1716, 29-9, 3. Jens, 1722, 4-1, d. 12-4 s.å.,
4. Anne, 1723, 17-5.

"Søren Pedersen, som sidst tjente på Ødsted, begærer i fæste sal. Jens Nielsen Lundemands gård..... tillige ægter enken...."

Således introduceres den ny mand på gården. Det fremgår heraf ikke, hvorfra han stammede, men kun at han kom fra Ødstedgård i Bredstrup sogn. Han var muligvis en slægtning til den afdøde. Fæstebrev af 27-2-1714.

A en afsluttende bemærkning i fæsteprotokollen kunne det se ud, som om den gode gård på Jens Sørensens sidste tid var gået lidt i forfald, idet "altsammen kuns slet vedlige holden".

Det blev så Søren Pedersens sag at få gården rettet op, og det har han sikkert også været mand for, idet han sikkert har hørt til de mere vågne bønder på den tid.

Han arvede også navnet Lundemand efter sin forgænger, hvad der dengang var meget almindeligt. I hvert fald findes han under dette navn i såvel k-bog som andre arkivalier.

I tiden efter 1720 var man i rytterdistriktets bønderkredse stærkt utilfredse med en hel del forhold og misbrug af bøndernes arbejdskraft, hvad der i 1731 resulterede i en klage, som Søren Pedersen nok havde sin andel i fremkom, og som de implicerede myndigheder tog meget unådigt op. Det gav anledning til en undersøgelse af, hvem der havde været den formastelige ophavsmand og skrevet klagen. Den Almind skoleholder, Jørgen Prip, blev anklaget for at have været "konceptmager", men han benægtede pure og erklærede, at han kun havde renskrevet dokumentet. Han henviste til Søren Lundemand i Follerup, men denne lod imidlertid sorteper gå videre, idet han påstod, at skrivelsen var blevet afleveret i hans

hus, hvor hans kone havde modtaget den engang, da han ikke var hjemme. Det lykkedes vistnok ikke at finde ophavsmanden, og Søren Lundemand slap med skrækken. (Efter P. Eliassen).

Derimod kom en anden tidligere Herslev-sogneboer i fedtefadet. Det var Jens Pedersen Møller, der havde været fæster af Gammelby mølle og selvejergårdmand i Tolstrup, men nu boede i Bredstrup. Hans navn stod øverst på listen, der omfattede 72 navne, og alene det var jo mistænkeligt. Der var dog også andre ham vedr. ting, der gjorde, at han kom i søgelyset.

Søren Lundemand og Karen Jensdatter fik 4 børn, hvoraf Jens døde som spæd. Den ældste datter Mette blev gårdmandskone i Herslev, gift med Niels Hansen. Anne giftede sig med en søn af Søren Bull i Herslev, Jens Sørensen Bull, og de fik bopæl i Viuf. Efter Jens Bulls død giftede Anne sig igen med en afskediget dragon.

Sønnen Peder fik kort før faderens død fæste på gården.

Peder Sørensen Lundemand f. 1716, 29-9, Follerup d. 1777, 28.3, - gd-fæster	g.m.	Birthe Jensdatter f. ca. 1719, Erritsø d. 1800, Tolstrup
--	------	--

1. Søren, 1742, 1-4, 2. Malene, 1743, 29-9, 3. Jens, 1746, 13-2, 4. Anders, 1749, 11-5, 5. Karen, 1752, 23-5, d. 1757.

Peder Lundemand var kun 17-18 år, da han blev fæster, men det var sikkert for at sikre arvefølgen i tide, at Søren Lundemand i 1733 lod fæstet overgå til sønnen, hvad der også var klogt, da han døde året efter. Men den unge alder rettede tiden jo på, og 1742 begyndte bidragene til dåbsnotaterne i k-bogen som tegn på, at han nu var blevet gift. Hans kone, Birthe Jensdatter, var fra Erritsø, datter af gmd. og fæster Jens Pedersen Thuesen og Magdalene Andersdatter.

De fik i alt 5 børn, hvoraf yngste datter døde som barn.

Malene blev 1770 gift med Jeppe Mogensen af Starup, og de fik en udstykning af fødegården, hvorpå de oprettede et boelssted. Søren og Anders vides intet om, og det blev næstældste søn Jens, som fortsatte gården. Da den blev frikøbt i 1769, blev den samtidig tilskødet Jens, antagelig af praktiske grunde, idet man så senere sparede en tinglæsning.

1769 - 1784

Jens Pedersen Lundemand f. 1746, 13-2, Follerup d. gdr.	g.m.	Anne Kirstine Thomasdatter f. ca. 1752 d.
--	------	---

1. Birthe Marie, 1775, 1-3, 2. Maren, 1777, 22-4, 3. Karen, 1780, 17-6, 4.

Peder 1782, 11-9, d. 1786.

Selv om Jens P. Lundemand formelt blev gårdejer med kgl. skøde af 25-4-1769 i en alder af 23 år, har det jo nok i praksis været faderen, der de første år har stået for styret.

Dåbsnotaterne antyder, hvornår han giftede sig, og det må have været en uden-sogns begivenhed, da Anne Kirstine Thomasdatter ikke findes i Herslevs annaler, og hendes omtrentlige fødselsår er beregnet efter angiven alder i folketællingen i 1787 og skal muligvis tages med forbehold.

Om de første år i Follerup vides intet om familien, udover at der fødtes 4 børn. Af disse blev Birthe Marie gift i 1798 med Jens Rasmussen Holm i Fredericia, Maren gift året efter med hestemøller Hans Hansen, ligeledes Fredericia. De blev skilt omkring 1814, og Maren giftede sig igen med rebslager Andreas Puch i Her-

slev. Karen gift 1800 med Jens Madsen, og de fik bopæl i Tolstrup. 1784 købte Lundemand en gård i Tolstrup, og de næste fire år stod i handels tegn, idet han gjorde et ihærdigt forsøg på at splitte sin fødegård i stumper og stykker. Til Peder Hansen i gd. nr. 1 solgte han en parcel på htk 1-2-1-1, 4-6-1784. To år senere et skovskifte til Claus Jensen, 22-5-1786, og af samme dato en kohauge til mølleren i Follerup ml. Til fornævnte Claus Jensen et sted, htk 1-5-3-1, 20-6-1788 til Bertel Buhl en lod, htk 0-1-0-2, 14-3-1786, og yderligere til mølleren htk 0-6-2-0, 24-5-1788. Endelig fik hans søster Malene og hendes mand htk 1-1-0-0. Dermed var der ikke meget tilbage, da han i forvejen havde solgt 3 lodder med bygning til Hans Hansen Brems i Herslev, det areal og skov, der siden blev til gården Sommerlund i Follerup.

Claus Jensen
f. 1745, 27-4, Follerup
d. 18-3-1826, Fredericia
gmd

g.m.

Birthe Jensdatter
f. ca. 1740
d. 13-7-1804, Follerup

ægteskab barnløst

Claus Jensen var født i Follerup mølle som søn af møller Jens Jepsen og hustru Anne Clausdatter. Hans kone var ved bryllup mejerske hos Nicolai Paulsen på Follerupgård og ikke her fra sognet. De findes viede den 3-3-1786 i Herslev. Ved giftermål var de begge op i årene, og samlivet var barnløst. Som ungkarl havde Claus Jensen ejet en jordlod på Herslev mk, købt 1774, men som han nu solgte i forbindelse med det køb, der forestod. Det "sted", han nu af Jens Lundemand fik skøde på, var selve gårdstedet med bygninger og det hartkorn, der var tilbage omkring selve gården - 1-5-3-1 - og skøde af 20-6-1788. Der er næppe tvivl om, at Claus og Birthe overtog gården ved deres bryllup, mens skødedatoen er tinglæsningsdatoen, der ofte haltede langt bagefter. Det fremgår også af folketællingen 1787, der viser dem som gårdfolk i Follerup. Efter Birthes død flyttede Claus Jensen til Fredericia, hvor han først døde i 1826.

Lars Pedersen Lomholt
f. 1774, døbt 6-2, St. Velling
d. 12-7-1822, Follerup
gdr.

g.m. Johanne Christensdatter Qvist
f. ca. 1767, Skærup
d. 10-12-1851, Follerup

1. Anne Johanne, 27-12-1803, 2. Birthe Kirstine, 21-12-1815, d.s.å.

Lars P. Lomholt var født i Velling som søn af gmd. Peder Madsen Lomholt og Karen Larsdatter. Den 21. juni 1803 viedes han i Skærup kirke til Johanne Christensdatter Qvist af denne by.

De havde nok efter brylluppet slået sig ned hos Claus Jensen og Birthe Jensdatter i gården her. Selv om skødet på denne først var af 1804, så viser k-bogens dåbsnotater, at de var her på stedet ved juletid, da Anne Johanne blev født.

Midt på sommeren 1822 døde Lars P. Lomholt som en mand i bedste alder, kun 48 år gammel.

Johanne Christensdatter førte gården videre, sandsynligvis med en bestyrers hjælp, og det er nok lige så sandsynligt, at denne i 1828 hed Jørgen Hansen.

Jørgen Hansen
f. ca. 1795, Smidstrup
d. 31-7-1859, Follerup
gmd.

g.m. 1. Anne Johanne Larsdatter
f. 27-12-1803, Follerup
d. 15-12-1850, Follerup

1. Lars, 1-12-1828, 2. Hans, 31-3-1831, 3. Peder, 4-4-1834, d. 1841, 4. Johanne, 14-9-1837, 5. Peder, 17-7-1842.

g.m. 2. Karen Pedersen
f. ca. 1825
d.

6. dødf. pige, 27-11-1853, 7. Jørgen Hansen, 13-1-1855, 8. Mads Peter, 10-4-1859.

Jørgen Hansen, der jfr. bryllupsnotatet var "tjenende i Follerup", havde sikkert været i gården, da han og Anne Johanne i høstens tid d. 2. august 1828 viedes i Herslev.

Jørgen Hansen var født i Smidstrup sogn som søn af Hans Michelsen og Maren Thomasdatter i L. Velling.

Nu fortsatte livet på gården, men stadig med Johanne Christensdatter som ejer, og det fremgår da også af k-bogens notat ved ældste søns dåb. Her blev Jørgen Hansen benævnt som indsidder. Først 1831 fik han skøde på gården, og det var sikkert i forbindelse med en jordhandel, hvor der her til gården blev indkøbt en parcel fra Tolstrup, og hvor sal. Lars P. Lomholt stod som køber ni år efter sin død. Det vil så igen sige, at ejerforholdet efter Lomholts død ikke var bragt i orden. Men skøde af 29-4, 4-5-1831 kunne Jørgen Hansen nu kalde sig gårdejer.

Den ny matrikel 1844 gav gården som den mindste i Follerup, matr. nr. 5 og justerede hartkornet til 3-7-1-0.

I 1836 havde Jørgen H. af bmd. Søren Olesen købt parcellen, matr. nr. 7a (ny matr.) med htk 1-2-1-0, og det gav gården i alt htk 5-1-2-0, en størrelse gården havde resten af dens levetid.

I 1850 mistede Jørgen Hansen sin kone, og året efter døde svigermoder, Johanne Christensdatter. I forbindelse med skiftet efter sidstnævnte blev det

besluttet at sælge gården, hvad der så end var grunden. Men muligvis var det af hensyn til skifte mellem børnene.

Ifl. en annonce i Fredericia Avis for 20-3-1852 blev der berammet offentlig auktion over gården til d. 17-4 s.å.

Ved auktionen fik Holst på Follerupgård hammerslag på gården, hvis jorder lå meget bekvemt for dennes øvrige tilliggende. En påfølgende auktion over løsøre og besætning fuldbyrdede dødsdommen over endnu en af de gamle gårde i Follerup. Ved løsøre-auktionen d. 28-4-1852 blev der stillet til salg 2 heste, 12 køer, 2 stk. ungvæg, 5 får og en vædder, tre vogne og en plov, en harve samt en del løsøregenstande.

Da alt dette var overstået, giftede Jørgen Hansen sig påny. Den 6. januar 1853 holdt han bryllup med Karen Pedersen, der sandsynligvis havde været hans husbestyrerinde, da hun ved vielsen blev nævnt af Follerup.

Familien fortsatte nok med at bo på den gamle gård, idet Jørgen H. fremover betegnedes som aftægtsmand af Follerup.

I sit ny ægteskab fik Jørgen H. yderligere et par sønner, hvoraf den yngste var den eneste, der senere gav sig til kende. Han fik en ejendom på Højrup mk, men begik selvmord i 1900. De øvrige børn af såvel første som andet ægteskab vides der intet om.

Efter Jørgen Hansens død i 1859 giftede Karen Pedersen sig igen med enkemand og maler Jens Jensen i St. Velling.

Alle spor af gården, der ifl. det gamle kort var beliggende inde på marken lige nord for Pjedsted-vejen, er nu borte.

Gård nr. 5, 1688
senere
matr. nr. 2, 1844

1624 1641
Thyge Pedersen Peder Thygesen

Ovenstående beboere og brugere, der nævnte årstal findes som fæstere, var uden tvivl fader og søn (efter Ravn).

1664
Jens Nielsen Pugdal

Da matrikelen af 1664 fremkom, var det J.N. Pugdal, der lagde navn til, og beskrivelsen fra året før nævner, at fæstegården var ødelagt. Til gården hørte endvidere et skovskifte mod Smidstrup skel, betegnet som Søndre Raadsager. En senere tilføjelse til 1664-matrikelen nævner Niels Bertelsen med nu N.B. Hvor-
når nu er, vides ikke, men muligvis i forbindelse med udarbejdelsen af den matrikel, der skulle komme i 1688. Kan være 1683.

- 1698

Jørgen Nielsen (Brunt) g.m. Mette Madsdatter
Ingen data kendes f. ca. 1628
d. 1698, 70 år, begr. 21-4

ingen børn kendes

Denne beboer kendes fra k-bogen, hvor han hyppigt findes nævnt som fadder ved naboernes barnedåbsfester, og dem var der på den tid en hel del af. Han bar tilnavnet Brunt, og han havde muligvis giftet sig ind på gården ved at ægte Mette Madsdatter, der sikkert var enke efter Niels Bertelsen. Han var på stedet 1685, da en beskrivelse af gården samme år bar hans navn. Samme beskrivelse fortæller, at bygningerne da bestod af 11 fag sals 11 fag lade 9 fag fæhus og endnu 11 fag lade med port, så bygningsmæssigt havde gården overvundet svenskekrigens ødelæggelser.

Besætningen bestod af 4 bæster 4 køer 6 ungnød 2 kalve 2 svin 8 får og et bi-stade. Denne var ikke for stor, og især synes hestebestanden at være for ringe til driften, for gården var dengang den største i Follerup, idet matrikelen tre år senere foruden at give gården nr 5 ansatte hartkornet til 8-0-2-0. Jørgen Nielsens videre skæbne efter Mettes død giver skifteprotokollerne et vink om, idet han ved et skifte i Ankjær d. 3-6-1698 ses at have været værge for Hans Stephansens enke, Mette Madsdatter. Det fortsatte han åbenbart med, for af et dåbsnotat fra Højrup d. 1-2-1700 noteres det, at Jørgen Nielsens hustru fra Ankjær var blandt dåbsvidnerne.

1698 - 1716

Niels Pedersen ukendt hustru
f. ca. 1645
d. 1721, 76 år, begr. 20-4
gd-fæster

Knud, f. ?, Kirsten, f. ca. 1694, død 1701, Mette, f. ca. 1689, d. 1704, 15 år gl.

"Niels Pedersen af Sellerup fæster den gård i Follerup, som Jørgen Nielsen nu sidst havde i fæste og til ham godvilligt har afstået, svarer af 7½ td htk reduc.

Indfæstning 4 slettedaler. Kautionister Thomas Madsen smed i Ankjær og Thomas Madsen i Breining."

27-9-1698

Det var fæsteprotokollens introduction af den ny mand i Jørgen Nielsens gård, og det bekræfter endnu en gang, at Jørgen havde fundet noget bedre i Ankjær. Niels Pedersen har været en moden mand her ved overtagelsen. Hans bidrag til k-bogen indskrænker sig til dødsnotater, og herfra kendes navnene på et par døtre. Efter 18 års forløb var han parat til at afgive ansvaret, og nu havde en søn, Knud Nielsen, gjort sig rede til at fortsætte.

1716 - 1717, Knud Nielsen

"Knud Nielsen begærer fæste på sin gamle faders Niels Pedersens for ham godvilligt opladte ryttergård."

7-9-1716

Samtidig ses, hvad han overtog. Der var 9 fag sals 11 fag ladehus 9 fag fæhus og 10 fag stald og hørgulv.

Besætningen: 6 bæster 1 plag og 2 føl, 6 køer 6 ungnød samt 14 får.

Af ovenst. kan udledes, at Niels Pedersen havde været en god bonde, idet det absolut var et forbedret bo, han efterlod til sønnen. Det er derfor så meget mere mærkeligt, at denne efter kun et års forløb gav op på grund af "uformuenhed". Denne har muligvis været fremkaldt af rytterdistriktet, idet den ny fæster ikke var en hr hvem-som-helst.

1717 - 1721, Niels Hansen

Niels Hansen angives i fæsteprotokollen at være af Rebstrup (skal være Refstrup, Gadbjerg sogn. M.J.), og han fik fæste på Knud Nielsens "formedelst uformuenhed afståede gård." Som kautionist kom etatsråd Zepelin ind i billedet, og Niels Hansen, om hvem vi ikke hører mere, havde sikkert kun været stråmand, idet familien Zepelin rykkede ind på gæstegården.

Joachim Christopher Zepelin
f. ca. 1660, Mechlenburg
d. 1727, Odense, begr. Gadbjerg
jægermester og etatsråd

g.m. Ida von Rehder
f. ca. 1682
d. 1777, Kbh. 95 år

Manden med det fornemme navn og de fine titler stammede fra en af de ældste adelsslægter i Mechlenburg og med navn efter godset Zepelin. I hvad anledning han var kommet til Danmark, vides ikke, men mange tyskere fandt på den tid vej hertil. Titlen jægermester havde han selv søgt om i 1693 med den begrundelse, at han havde lært jagtvæsenet, men først i 1702 lykkedes det. 1714 kunne han endvidere smykke sig med titlen etatsråd. (Personalh. Tidsskrift 1898).

Han kom til Follerup fra godset Refstrup, som han ifl. Trap Danmark ved giftermål med enken Mette Margrethe von der Brinken i 1702 var kommet i besiddelse af. Hvad der nu har foranlediget Zepelin til at slå sig ned i Follerup, er uvist, da han først solgte Refstrup i 1722 - for øvrigt til borgmester Hans Marcussen i Fredericia.

Men fra 1717 til 1721 var han fæstebonde i Follerup, omend ikke en helt almindelig. Med sine titler var han passende omgang for præsten, og det ses af dåbsnotaterne, at såvel etatsråden som fru en og en voksen junker ved et par barnedåbsfester hos pastor Gudme lyste op blandt dåbsvidnerne.

Nogen rar nabo for de gemene fæstebønder har han næppe været, idet hans tidligere herremandsmanerer gik igen hos hans undergivne, hvilket medførte overgreb af hans tjenestefolk, der mente sig berettigede til at korrekse deres omgivelser. Et eksempel:

Fæstebonden Søren Madsen af Bredstrup havde af sin svoger, selvejerbonden Peder Nielsen i Korsted (Horsted ?) fået foræret et tilhugget plovhoved og var på vej hjem med det, da han blev standset af jægermester Zepelins skytte, Jochum, der

beskyldte ham for at have stjålet træet.

Trods benægtelse og forklaring om, hvor han havde fået plovhovedet, konfiskerede Jochum både træ og vogn, og Søren Madsen blev i tilgift udsat for legemlig overlast, idet Jochum skytte slog ham med bøssen.

Søren madsen gik nu til amtsforvalter Folsach, som synes at have været bønderne en god mand, og klagede sin nød til ham. Folsach reagerede omgående og skrev d. 8-4-1721 til jægermesteren og forlangte det konfiskerede træ udleveret. Derefter føjede han til:

Jeg maae och herved Erindre hvorledes ved sidste holdende Inqvisition Blef klaget ofver adskillige Hr. Etats Raads folcks imod Bønderne begaaede enormiteter, hvilket med eet Tingsvidne Meere end tilstreichelig er Blefven Beviist, og om end skiønt Mand vil hafte ventet det efterladt, saa fornemmes dog at denne Bunde af Bemelte Jochum er blefven med een flint Stødt, Slagen och ilde Tractered, hvorforre Ieg beeder at velbaarne Hr Etats Raad, self ville Considerere at Slig u Christelig med fart er saa utilladelig, som uloflig, at en Bunde eller en straf skyldige af nogen, med andet Straffes end Kongens Louv og forordning. Derforre Ieg beeder Hr Etats Raad som Ieg er forsichret iche har behag udi hvis (hvad) som saa u-betænk-som et Menniske til Kongens Louvs overtrædelse u billigen Tenderer, ville Stille den alvorlige ordre, at saadant efterlades og den Klagende Bunde tilfredsstilles. (Efter Frovin Jørgensen: En liden fattig by. 1971)

Ovenstaaende gør det klart, at Jochums optræden ikke havde været det eneste overgreb. Hvad sagen endte med, vides ikke, men problemerne med herremanden løste sig af sig selv, da etatsråden samme år forlod Follerup. Han rejste til Fyn, hvor han tilbragte nogle år hos degnen i Trøstrup-Korup, men flyttede derefter til Odense - for helbredets skyld - og her døde han d. 29-8-1727, 67 år gammel. Bisat i Gadbjerg kirke.

1721 - 1744

Peder Madsen
f. ca. 1695
d. 1744, 49 år, begr. 22-5
gd-fæster

g.m. Dorthe Hartvigsdatter
f. ca. 1691
d. 1778, 87 år, begr. 15-9

1. Jochum, 1721, 6-7, 2. Mads, ca. 1723, 3. Hartvig, 1725, 9-12, d. 1728, 4. Anne 1728, 3-10, 5. Hartvig, 1731, 26-3, d.s.å., 6. Hartvig, 1733, 22-3, 7. Niels, 1736, 26-2, 8. Peder, 1739, 5-4, d.s.å., 9. Maren, 1739, 5-4

Etatsrådets efterfølger var ovenst. Peder Madsen, en tidligere dragon, hvad der fremgik af hans ansøgning om fæste på "en ryttergård i Follerup, som hr Etatsråd og jægermester Zepelin senest beboede og godvilligen opladt." Fæstet daterer sig af 9-10-1721.

Peder Madsen var muligvis en Follerupdreng og søn af forlængst afdøde gd-fæster Mads Pedersen Lomholt, der døde som ung mand i 1696 på gd.nr 2. Alder og navn passer nøjagtigt, og i bekræftende fald var han døbt 28-8-1695.

Dorthe Hartvigsdatters herkomst er uvis, men en Hartvig Bomgardt boede på tidspunktet her i Follerup med sin kone, døde henhv. 1739 og 1735. Dorthe kan være datter af dette ægtepar, men det er selvfølgelig gætteri.

Af den store børneflokk, der blev resultatet af Peders og Dorthes samliv, døde 3 som spæde, og navnet Hartvig var det svært at få til at holde. Den sidste overlevede dog og blev siden mand på gården.

Peder Madsen døde som en mand i sin bedste alder, kun 49 år gammel, og skifte efter ham afholdtes d. 26-3-1745. Værgen for enken var pastor Friborg, Herslev. Ved denne lejlighed dukkede en søn mere op, Mads, 22 år gl.. Hans fødsel findes ikke registreret i Herslev k-bog og er kun et eksempel af mange på den skødesløshed, hvormed kirkebogen blev ført.

Ved skiftet var seks børn levende, og af dette fremgik det endvidere, at ældste søn Jochum var udset til at føre bedriften videre. Det gik dog ikke sådan, uvist af hvilken grund.

Men skiftet udviste en sjælden god bestand af husdyr: 7 bæster og 2 plage, 8 køer 11 ungnød og 5 kalve, 21 får, 3 grisesøer, 7 svin, 5 gæs og 1 gase samt 4 bista-

der. Det var efter tiden en endog meget stor besætning, og gården har sikkert også været i god stand, da vurderingen af hele herligheden med indbo og værdier beløb sig til ialt 1546 rdl. 15 sk. Herimod var passiverne, der udgjorde 201 rdl 3 mk 5 sk jo intet at regne. Peder Madsen havde uden tvivl været en bonde over gennemsnittet.

Imidlertid fortsatte Dorthe med fæstet, og med sønnernes hjælp har det også nok kunnet lade sig gøre. Det blev dog ikke Jochum, der kom til at afløse hende, da tiden var inde, men den noget yngre Hartvig, og samme Jochum måtte nok nøjes med som karl på gården at pløje den fædrene ager. Han døde 1771, sikkert ugift. Af de øvrige søskende blev datteren Anne kone i gd. nr 3, gift 1. gang 1750 med Hans Lassen og efter dennes død med enkemand Mads Keysen i Højrup. Maren blev 1763 gift med en Jens Michelsen, der da blev nævnt af Follerup.

1768 - 1781

Hartvig Pedersen
f. 1733, 22-3, Follerup
d. 1781, 11-3
gdr. sognefoged

g.m. Ellen Bertelsdatter Bech
f. 1751, 15-3, Landerupgård
d. 16-3-1828, Follerup

1. Dorthe Marie, 1775, 28-3, d.s.å. 2. Jochum, 1788, 19-8

Som ungtkarl og nok da hjemmegående søn fik Hartvig lejlighed til at købe sin fødegård, da rytterdistriktet realiserede godset. Han erhvervede kgl. skøde d. 3-5-1768. Først fem år senere giftede han sig, og som en moden mand - nys fyldt 40 år - viedes han i Vilstrup kirke til den meget yngre Ellen Bertelsdatter Bech fra Landerupgård, datter af afdøde Bertel Madsen Bech og Maria Nielsdatter.

Hartvig Pedersens virke vides ikke meget om, men da han ved sin tidlige død - han blev ikke ældre end faderen - findes nævnt som sognefoged, har han sikkert hørt til de agtværdige borgere i sognet. - I det kortvarige ægteskab fødtes to børn, hvoraf datteren døde som spæd, mens Jochum - i lighed med sin farbroder, hvem han sikkert var opkaldt efter - forblev som tjenende og sidst som aftægtsnyder på fødegården. Død 1851. Men Ellen Bertelsdatter var endnu kun 30 år gammel og som ejer af en stor bondegård et særdeles attraktivt mål for giftelystne ungtkarle. Det varede da også kun 5 mdr., så var der en ny mand i gården.

1781 - 1812

Bertel Hansen Buhl
f. 1753, Eltang
d. 4-3-1816, Follerup

g.m. Ellen Bertelsdatter Bech
som ovenst.

1. Anne Marie, 1782, 23-11, 2. Hans Hartvigsen, 1785, 7-2, d. 14-8-1810, 3. Maren (Marie), 1787, 21-4, 4. Bertel, 1790, 14-1.

Bertel Hansen Buhl var født i Eltang som søn af gmd. og sognefoged Hans Hansen Buhl og Anne Hansdatter Ravn.

Ellen Bertelsdatter havde sikkert i forvejen kendt sin tilkommende, da de var omtrent jævnaldrende og født i samme pastorat Eltang-Vilstrup, ligesom de muligvis langt ude var beslægtede, idet bryllupsnotatet af 3-8-1781 nævner kgl. dispensation. Det skulle der til, blot de var næstsøskendebørn. For øvrigt havde Bertel en farbroder i sognet, Hans Hansen Buhl, der gennem giftermål var blevet mand på Hjulergården i Herslev.

Bertel Buhl, som han mest kaldtes, blev en kendt mand i egnen, der ikke alene arvede sognefogedværdigheden, men også skabte respekt om sin person ved sin dygtighed som landmand.

I samlivet med Ellen fødtes ovenst. fire børn, hvoraf ældste søn døde som ung mand i 1810, kun 25 år gammel.

Døtrene blev gift meget unge. Anne Marie viedes i 1802 til mølleren i Gammelby mølle, Johannes Sørensen, mens Maren el. Marie, som hun undertiden blev kaldt,

nøjedes med at flytte op i gd. nr 1, gift med Mads Pedersen Kyed i 1805, kun 18 år gammel.

Da den ældre broder var død, kunne Bertel se hen til at blive faderens arvtager på gården, og det skete 1812, få år før denne døde i 1816.

Ellen Bertelsdatter overlevede også sin anden mand og døde som aftægtskone i 1828.

1812 - 1853

Bertel Bertelsen Buhl
f. 14-1-1790, Follerup
d. 2-9-1860, Herslev
gdr

g.m. Ane Kirstine Jensdatter Keysen
f. 29-3-1789, Follerup
d. 10.8.1834, -

1. Bertel, 3-12-1816, 2. Ane, 11-2-1819, 3. Hans, 7-1-1821, 4. Jens, 14-5-1825,
5. Ebbe, 3-10-1827, 6. Hartwig, 14-7-1832, d. 12-9 s.å.

Som ungkarl overtog Bertel B. Buhl sin faders gård jfr. skøde af 30-4-1812, og fire år senere holdt han bryllup med datteren i nabogården, Ane Kirstine Keysen, datter af gmd Jens Keysen og Maren Nielsdatter i gd nr 3.

Havde faderen været en dygtig og driftig bonde, blev sønnen det nok ikke mindre. Men for øvrigt ser det ud, som om bønderne i Follerup havde været en slags foregangsmand for tiden. Det fremgår af en indberetning til Landhusholdningsselskabet om landboforholdene i Vejle amt fra årene 1823-1826, som kammerråd Dalgas havde udarbejdet og hvori han nævnte Follerup og i særdeleshed fremhævede Bertel Buhl. Denne havde længe dyrket brakfrugter og rapssæd og brugt staldfodring. Endvidere var han nu - formedelst en årlig præmie fra Vejle amts landøkonomiske Selskab - i begreb med at indføre fuldkommen vekseldrift. Som opmuntring skænkede Det kongelige Landhusholdningsselskab denne driftige bonde en svingplov. I Bertel Buhls tid fremkom den ny matrikel, der havde været under udarbejdelse i mange år, men nu ændrede gårdens matr nr til nr 2 og nyansatte hartkornet til 12-1-2-1, den næststørste ansættelse i Follerup.

I 1834 mistede Buhl sin kone, men giftede sig året efter igen med hendes søster, Else Jensdatter Keysen i nabogården.

Else var da ude over sin første ungdom, og der kom ingen børn i deres samliv. Af børnene i første ægteskab blev den eneste datter gift med Claus Bertelsen af Gl. Hvilested. Ældste søn Bertel blev gift med en datter fra Hvilested kro, Maren Bertelsdatter. Hans fik en gård i Vejlby, men døde 1859. Ebbe døde ligeledes ung, kun 30 år gl., som gårdmand i Velling. Jens prøvede lidt af hvert. Forsøgte at blive lærer, hvad der nok mislykkedes, var en overgang kontormand, men giftede sig så med en lærerinde, der nok var en slags privatlærerinde i Højrup. Efter hendes død tog han ophold hos søsteren i Hvilested, og her døde han, kun 50 år gammel.

1852 døde Else Keysen af hjernebetændelse, og Bertel Buhl var igen enkemand. Året efter døde naboen Niels Keysen, og dennes enke blev derefter Buhls tredje kone.

Ved dette giftermål kom han nu i besiddelse af en gård mere, og han solgte nu sin fødegård og flyttede til Keysens enke. (se nr. 3)

1853 - 1857

Hans Clement
f. (døbt) 27-8-1826
d.
gdr

g.m. Sørine Marie Christensen
f. 5-8-1828, Fredericia
d.

1. Ludvig Laurits Frederik Christian, 24-7-1854, 2. Claudine Marie, 5-1-1856.

Hans Clement var født i Djernisse el. Diernæs - om det var Fyn eller Sønderjylland, vides ikke - og det første glimt af ham får vi gennem vielsesnotatet.

gift d. 7-10-1853 i Trinitatis kirke i Fredericia med Sørine Marie Christensen, der var født i Stoustrup og datter af selvejergårdmand Lauritz Christensen og Sophie Kruse.

Giftermål og køb af gård hører nok nogenlunde sammen, idet han viser sig som gård-ejer i Follerup sidst på året 1853 jfr. en annonce i Fredericia Avis om skovauktion. Men skødet på gården blev først tinglæst 13-12-1854.

Det havde sandsynligvis ikke været Clements mening at forblive gårdejer i Follerup, og hans overtagelse af gården blev begyndelsen til enden for den. Follerup blev grebet af en handelsmani, der var begyndt med, at Holst på Follerupgaard havde købt Jørgen Hansens gård i 1853.

Nu fulgte Clement efter med bortsalg af store parceller, og Bertel Buhl på sin ny gård blandede sig også. Men Keysens gamle gård slap dog nogenlunde helskindet igennem omend formindsket med nogle tdr. hartkorn.

Gården her blev imidlertid totalt udparcelleret. Med denne sønderlemmelse fik Bolvig - i den senere Bollegaard - hovedparten og ikke mindre end ca. 7 tdr. htk. men afgav så til gengæld gårdens nordligst beliggende parceller, der indgik i nyoprettede Louiselund. Andre parceller blev til de mindre brug, der den dag i dag ligger i den sydlige del af ejerlavet ned mod åen, mens en mindre del - under matr.nr. 2^a - ligeledes gik til Louiselund.

Dermed var den forhen så store bondegård splittet i mange dele og for alle vinde, bygningerne blev siden nedrevne, og intet i dag viser, hvor gården har ligget.

Efter denne korte - men sikkert udbytterige - gæstevisit købte Clemens Kolding Skovmølle, som han ejede i årene 1857 - 1874.

Gård nr. 6, 1688
nedlagt 1776

1624	1641
Niels Thuesen	Niels Thorsen

Ovenstående først kendte fæstere kan godt være een og samme person med lidt forskellig stavemåde af navnet. (efter Ravn).

1664 - 1688

Thyge Pedersen	g.m. Maren Andersdatter
f. ca. 1630	f. ca. 1623
d. 1699, 69 år, begr. 29-3	d. 1695, 72 år, begr. 22-5
gd-fæster	

Anders f. ?

Matrikelen af 1664 har som fæster på gården her Thyge Pedersen, der ligeledes findes på stedet, da matrikelen af 1688 fremkom. Tilstandsbeskrivelsen af 1685 beretter om en gård med 12 fag salshus 11 fag lade og stald og endnu 4 fag stald. Bortset fra salshuset var det ikke bygningsmæssigt nogen herregård, og besætningen, der bestod af 4 bæster og et føl, 5 køer 3 ungnød 1 kalv, 8 får og 2 svin, var heller ikke imponerende, men manden var ved magt, hed det til slut, så Thyge P. må jo have siddet og klaret sig godt.

Matrikelen 1688 gav gården matr nr 6 og ansatte htk til 7-2-1-0. - Men andet og mere vides ikke om Thyge Pedersen.

- 1716

Anders Tygesen	g.m. Mette Madsdatter
f.	f. ca. 1668
d. 1716	d. 1709, 13-11, 41 år

1. Mads, 1691, 23-8, 2. Dorethe, 1693, 25-3, Tyge, 1696, 10-6, 4. Hans, 1702, 29-3, 5. Karen, 1704, 25-5, 6. Kirsten, 1706, 29-1, Maren (Marie), 1709, 13-11, d. 1710.

Det er småt med oplysninger om Anders Tygesen. Men hans identitet er der næppe tvivl om, han var søn af foregående fæster og opkaldt efter sin morfar, hvor han så end har levet.

Anders Tygesens fødselsår kendes ikke, da k-bogen svigter og slet ikke registrerer hans død. Men han må være død 1716, da yngste søn (af 2. ægteskab) d. 17-9-1716 holdtes over dåben som sal. Anders Tygesens søn.

1709 døde Mette Madsdatter i barselseng, og en måned efter hendes død afholdtes skifte. Da var alle børn i live - en sjældenhed dengang - og uden at der blev foretaget en egentlig opgørelse af boet, tildeltes børnene ialt 100 slettedaler som deres mødrearv.

g.m. Ingeborg Tulesdatter
f. ca. 1685
d. 1754, 69 år, begr. 30-6

8. Mette, 1711, 17-11, d. 1719, 9. Tule, 1714, 21-5, 10. Anders 1716, 27-9.

Anders Tygesen giftede sig igen med ovenst. Ingeborg Tulesdatter, hvis oprindelse ikke kendes, men navnet Tule var ikke ukendt i omegnen på den tid.

Nu fortsatte Anders Tygesen med bidrag til dåbsnotaterne, og det blev til 3 børn mere, inden han døde i 1716. En begivenhed, som k-bogen ikke fik med, men som

skiftet, der afholdtes d. 16-10-1716, beretter om, og hans død kan så nok sættes til ca. 1 måned før. - Ved dette skifte var der af børnene i første ægteskab endnu 6 i live, og af sidste kun Mette og Anders. Tule må altså også være død, hvilket heller ikke var blevet registreret; i det hele taget var kirkebogsførelsen rent elendig i pastor Gudmes levetid.

Af Anders Tygesens børn vides der kun om Tyge. Han blev gd-fæster i Bredstrup i 1725. Men Ingeborg var endnu en kone i sin bedste alder, og hun tog en ny mand i gården.

1716 - 1745

Povl Povlsen
f. ca. 1680

d. 1747, 67 år, begr. 1-3
gd-fæster

g.m. ovenst. Ingeborg Tulesdatter

1. Poul, 1720, 14-4, 2. dødf. barn, 1722, 3. Anne, 1724, 13-8, 4. dødf. datter, 1727, 5. Peder, 1729, 4-9, d. 1732.

Povl Povlsens overtagelse af gården ukendt, da der sikkert ikke var tale om nyt fæstebrev, ligesom hans liv, indtil han ankommer til Follerup, er uvist. Det eneste vi ved, er, at han nu blev stedfader til to forskellige hold børn. Det var dog ikke nogen ualmindelig situation på den tid. Foruden at være stedfader til en stor flok fik han og Ingeborg i deres samliv fem børn, så der har været trængsel i den gamle gård.

Da Povlsen var 65 år gammel, ønskede han afløsning, og det artede sig sådan, at det blev datteren Anne af tredje kuld børn, der med sin mand - eller tilkommende - fortsatte på stedet.

1745 - 1748

Peder Lassen

data under nr 2

Fæsteprotokollen:

Peder Lassen søger fæste på Povl Povlsens formedelst alderdom for ham afståede gård med vilkår han ægter hans datter, hartkornet er nr 6 ager og eng 7-1-1 og skovskyld 1 alb. Bygningen består af 36 fag i mådelig stand, har til besætning 4 bæster 6 køer 6 ungnød og 6 får. Fornævnte Peder Lassen søger ligeledes fæste på et Cassehus ibm. som Hr Obrist-Lieutenant Rojan forhen har beboet, og afgangne Niels Rande sidst har haft i fæste, hartkorn nr 7, 0-5-3-1. Af den på stedet værende er 6 fag hus, som skal alene tilhøre hartkornet, den øvrige på dette sted værende bygning skal dets beboere have selvejerrettigheder til i anledning af sessionen dertil forhen ergangne resolution. Af hartkornet svares skatterne og af huset årlig cassepenge 13 mk 8 sk.

10-4-1745

Dermed var Peder Lassen gd-fæster i Follerup. Tre år senere fæstede han imidlertid også gd nr 2 efter Hans Madsen Dahl, der måtte vige sit fæste, og til denne gård flyttede Peder Lassen, idet han afgav halvdelen af gd nr 6 til skovridder Luchardt.

Johan Luchart
f. ca. 1719
d. 1771, 13-6, Fredericia
gd-fæster og skovrider

g.m. Dorothea Andersdatter
ingen data kendes

ingen børn kendes

Denne mand kom sikkert fra Velling, hvor han tidligere havde haft halvdelen af den gård, der nu kendes som Vellinggård.

Ingen personlige data kendes for hverken ham eller hans hustru, der dog nok stammede fra Kolding, datter af en skifertrækker Anders Andersen.

Da Peder Lassen fæstede gd nr 2, bortfæstede han halvdelen af gården her til ovennævnte skovrider Luchart. Fæsteprotokollen:

Hr skovrider Luchart søger fæste på et kassehus ibm, som hr Obl. Royan forhen beboede og Peder Lassen sidst havde i fæste og nu afstanden samt den halve gård nr 6

Dette skete samme år, som Peder Lassen overtog nr 2, altså 1748.

Skovrideren besad nu fæstet de næste seksten år, da han overlod det til en kollega.

Otto Haagen
ingen data kendes
gd-fæster og skovrider

g.m. Marie Kirstine Høstmark
ingen data kendes

ingen børn kendes

Fæsteprotokollen:

Skovrider Sr. Otto Hagen anholder om fæste på en halv gård og et kassehus som skovrider Johan Luchart til ham haver afstanden. Den halve gård skylder af hartkorn nr 6 3-4-2-1½, af skovskyld ½ alb, og kassehuset af hartkorn nr 7 0-5-3-1. Bygningen på halve gård består af 16 fag i forsvarlig stand og på kassehuset 6 fag, ligeledes i god stand,

19-3-1764

Fæstebrevet fortsætter med tidligere anførte bemærkninger, men nu var prisen for kassehusets leje sat op til 2 rdl 16 sk årlig, og fæstet måtte ialt betales med 7 rdl i indfæstning.

Intet videre vides om den ny fæster udover navn på ham selv og hans kone, der var datter af sognepræst Jens Nielsen Høstmark og hustru Cathrine Dorothea Michelsdatter Lausen i Pjedsted, og her findes parret viede i 1764.

Men Haagens tid i Follerup blev kun kort, idet frikøbene satte ind lige efter, og her havde Haagen muligvis ikke været interesseret. Det blev i hvert fald gårdens tidligere fæster Peder Lassen, der med skøde af 10-3-1767 blev ejer af en halv gård htk 3-4-2-1½ plus et hus htk 0-5-3-1, så det var Haagens halvdel af gården, der med dette skøde erhvervedes.

To år senere købtes også den anden halvdel med skøde af 25-4-1769, og dermed var gd nr 6 intakt igen.

Peder Lassen drev nu gården videre, til han i 1776 solgte den til løjtnant Claudius, der i forvejen ejede gd nr 3 (se denne), og hvis skøde var dateret 18-12-1776. Dette køb gjaldt også bolet.

Fire år senere realiserede løjtnanten alt sit gods i Follerup, og gården

her samt bolet solgtes til ejeren af gd nr 2, Nicolai Paulsen, med skøde af 7-6-1780.

Nicolai Paulsen underlagde gård som boel sin egen gård, og herved forsvandt for evigt to af de gamle matrikelnumre i Follerup.

Jep Jensen
f. 1685, 5-6, Harte
d. 1756, 20-4, Follerup
møller

g.m.

Maren Jepsdatter
f. 1688, 6-1, Bramdrup
d. 1756, 8-11, Follerup

1. Dorthe, 1716, 20-12, d. 1723, 2. Jeppe, 1718, 15-5, 3. Jens, 1720, 17-3
4. Mette, 1722, 14-6, d. 1723, 5. Bertel, 1724, 2-4, 6. Dorthe, 1726, 4-8
d. 1730, 7. Mette, 1728, 12-12, 8. Dorthe, 1731, 27-3.

Jep Jensen stammede fra Harte sogn, idet han var født i den daværende Stenvad mølle (nu nedlagt) og altså nok ud af møllerslægt. Han begyndte nok som svend i Follerup jfr ovenst. eller måske som en slags underfæster. Men 1726 - med fæstebrev af 23-9 - overtager han mølleriet. Hans kone var fra Bramdrup, datter af gd-fæster Jep Nielsen og Mette Iversdatter.

I ægteskabet fødtes otte børn, hvoraf tre pigebørn døde som spæde og mindreårige. De tre sønners liv kan derimod følges. Jens begyndte som gårdmand i Tolstrup, inden han efterfulgte faderen på møllen. Bertel overtog broderens gård i Tolstrup ved dennes skifte til møllen. De var for øvrigt gift med to søstre fra samme gård.

Jeppe findes som ungarl på møllen til sin død i 1796, mens det ikke kan ses, hvad der blev af de to yngste døtre.

1749 afgav Jep møller fæstet til sin søn Jens, og syv år senere døde han.

Jens Jepsen
f. 1720, 17-3, Follerup
d. 1778, 30-12, Vinding
møller

g.m.

Anne Clausdatter
f. 1719, 17-12, Tolstrup
d. 1773, 27-5, Follerup

1. Claus, f. 1745, 27-4, 2. Jeppe, 1747, 6-1, 3. Peder, 1749, 21-1,
4. Maren, 1752, 28-4, 5. Kirsten, f. 1754, d.s.å., 6. Kirsten, 1756,
19-10, 7. Jens, 1758, d. 1759.

Jens Jepsen begyndte sin karriere som landmand i Tolstrup. Her var han i 1744 blevet gift med gmd Claus Erichsens datter Anne, og her fik han husbondholds-brev på svigerfaders gård d. 10-4-1745. Her blev endvidere de tre ældste børn fødte.

Men da faderen i Follerup mølle ønskede at blive afløst, søgte han fæste på møllen. Det kunne synes mærkeligt at lade et selvejerforhold glide ud til fordel for et fæste, men det er jo nok et vidnesbyrd om, at det trods alt var bedre at være møller.

Men møllen var også nok værd at overtage, idet der var 17 fag hus i god stand, og møllen havde to kværne, der blev drevet ved et overfaldshjul. Fæstebrev af 22-3-1749, og dermed var Jens Jepsen fæster af sit fødested.

Ved salget af ryttergodset købte han møllen, kgl skøde af 13-5-1766. Dette skøde lod han skrive i sønnen Jeppes navn, så dennes adkomst skriver sig af samme dato. Men det har jo nok været Jens Møller, der har haft det store ord at sige, da Jeppe på det tidspunkt kun var 19 år gammel.

Anne Clausdatter døde 1773, og ved skiftet efter hende var alle børnene i live bortset fra dem, der døde som børn. De var alle ugifte på det tidspunkt. Ved boopgørelsen viste boet aktiver for 1756 rdl 4 mk 6 sk, hvad der for tiden var et stort bo. Da passiverne kun rakte til 560 rdl, blev der således en pæn klatskilling til deling mellem ægtemanden, der fik det halve, mens børnene delte resten.

Af børnene blev Claus gårdmand i Follerup, hvor han købte resterne af Jens Lundemands gård nr 4. - Peder blev nok uddannet i møllerfaget, idet folketællingen af 1787 har ham som møllersvend derhjemme. - Maren blev gift med en Hans Jensen i 1775. - Kirsten blev gift 1778 med bager Lars Mikkelsen i Fredericia.

Jens Møller fungerede sikkert lige til sin død, der overraskede ham uden for hjemmet. Han døde i julen "på sin Hiemreise fra Landet", som kirkebogen noterede. Han blev begravet d. 30-12-1778.

Jeppe Jensen
f. 1747, 6-1, Tolstrup
d. 1794, 16-2, Follerup
møller

g.m.

Mette Pedersdatter
f. ca. 1745, Pjedsted
d. 1803, 17-4, Follerup

1. Peder, 1776, 17-3, 2. Anne Marie, f. 1778, 27-9

I 1774 giftede Jep møller sig med Mette, hvis mor oprindelig var en Follerup-pige. Hun var datter af Peder Rasmussen af Pjedsted og Maren Larsdatter, der var fra Follerup, og selv tjente hun ved bryllup hos sin morbroder gmd Hans Lassen i Follerup.

Jeppe Jensen forøgede møllens tilliggende, der i forvejen heller ikke var stort. Nogle gange var han på handelen, og her efter frikøbene var der jord nok at få.

Således købte han af Jens Christiansen i Herslev en lod, htk 1-2-0-0, og senere af Jens Lundemand i Follerup, da denne solgte ud af gd nr 4, en såkaldt kohauge, skøde af a786, samt endnu en parcel fra samme gård på 0-6-2-0 i 1788. Dermed var der nu ikke så lidt mere jord til møllen.

I modsætning til deres forgængere fik møllerparret kun de to nævnte børn, hvoraf datteren i 1804 blev gift med Niels Olesen, Solskovgård, hvor den så end ligger. Men det oplevede hverken Jeppe eller Mette. De var da begge døde, og for Jeppe Møllers vedkommende skete det i ung alder. Han blev kun 47 år. - Men året efter giftede Mette sig påny.

Niels Pedersen
f. 1769, 19-11, Follerup
d. 1820, 6-11 -
møller

g.m.

ovenst. Mette

ægteskab barnløst

Den 5. juni 1795 giftede Mette sig med Niels Pedersen, der var fra Håstrup, søn af tidligere sognefoged i Follerup, Peder Lassen, der i 1776 solgte sin gård nr 6 i Follerup og rejste til Håstrup.

Han var godt 20 år yngre end sin kone, og ægteskabet var af naturlige grunde barnløst, idet Mette var ude over sin første ungdom.

I 1801 måtte Niels Pedersen på lånemarkedet, idet en panteobligation udstedt samme år viser, at en fysicus (læge) Siemens fra Fredericia lånte mølleren 3.000 rdl mod pant i landbrug og mølle. Men ikke nok med det. På dokumentet findes endvidere opført fire kautionsister, der med deres laksegl og underskrifter borger for mølleren. To af dem var et par prominente bønder fra Follerup, Bertel Buhl og Jens Keyesen. (Original beror Lokalh. Arkiv for Fredericia og Omegn).

I april 1903 døde Mette Pedersdatter, og Niels Pedersen giftede sig igen samme år.

g.m. 2. Johanne Sørensdatter
f. 1780, døbt 20-2. Taulov
d. 1831, 27-2, Follerup

1. Peder, 15-9-1804, d. 1830, 2. Søren, 18-3-1806, 3. Mette, 20-11-1808
4. Jørgen, 18-5-1811, d. 1831, 5. Karen, 21-4-1813, 6. Hans, 16-10-1815
7. Karen Margrethe, 30-4-1818.

I sit andet ægteskab tog Niels Pedersen nu revanche med hensyn til at få arvinger. Det blev til ikke mindre end syv. Af disse døde to sønner som voksne. Dødsårsag ukendt.

Af de øvrige børn kom to af pigerne til Højrup som gårdmandskoner. Mette blev i 1830 gift med Christopher Pedersen, og seks år efter viedes Karen Margrethe som ganske ung og knap 18 år gammel til gmd Jens Rudolphsen i den senre Elmegård.

Som ingenlunde gammel mand døde Niels Pedersen i 1820, og her kan det af en påtegning på før omtalte panteobligation ses, at Johanne med sin lavværg, forpagter Diechmann på Follerupgård, anerkendte gæld og forpligtelser.

Nu førte Johanne bedriften videre alene i ca. tre år, inden hun atter fandt sig en mage.

Peder Pedersen (Hedensted) g.m. omst. Johanne
f. ca. 1787, Urlev
d. 11-12-1851, Follerup
møller

ægteskab barnløst

Den 3. juli 1823 stod Johanne Sørensdatter atter brud. Ifl. vielsesnotatet blev Peder Pedersen benævnt som møllebygger, så langt fra erhvervet var han ikke.

Han bar navnet Hedensted, hvad der måske havde lidt med hans hjemstavn at gøre, da Urlev er nabosogn til Hedensted. Dette tilnavn gik han under, i såvel folketællinger og kirkebog.

Otte år efter brylluppet var Peder Hedensted enkemand, og folketællingen af 1834 har ham stadig som sådan med husholderske, og denne - Birthe Marie Andersdatter - fik et par år senere ophøjelse til kone i huset.

g.m. 2. Birthe Marie Andersdatter
f. 1796, 25-6, Herslev
d. 8-2-1853, Follerup

1. dødf. dreng, 1-1-1837, 2. dødf. dreng 31-3-1838

I 1843, skøde af 15-7, 26-7, købte Peder Hedensted af Henrich Pagh et hus med jord, htk 0-2-3-0. Det blev til den senere Herslev Hørmølle.

Folketællingen af 1845 viser et imponerende opbud af medhjælp og tjenestefolk. Foruden mølleren og hans kone ikke mindre end otte fremmede hvoraf en møllersvend. Endvidere ser det ud til, at den Follerup smed, der var enkemand, havde til huse i møllen. Men det er da muligt, at mølleren netop på tællingsdagen har haft løst arbejdskraft, da 3 karle og 3 piger synes overbemanding i det daglige.

Den ny matrikel af 1844 gav møllen matr nr 6 af Follerup og nyansatte htk 3-2-0-3/4. Desuden findes mølleren noteret for matr nr 11 i Tolstrup.

Da det lakkede mod jul 1851, døde Peder Hedensted, og ved skiftet efter ham skal møllen sælges. En annonce i den lokale avis, Fredericia Avis, for 2-3-1852 meddeler:

Placat

Idl. Beslutning, tagen under Skiftet efter afdøde Møller P. Hedensted af Follerup Mølle, bliver følgende Boet tilhørende Eiendomme

1. Follerup Vandmølle, beliggende i Herslef Sogn, Brusk Herred, af Mølleskylds Hartkorn 7 Tdr 2 Skp samt tilliggende Jorder af gl. Hartkorn ialt 2 Tdr 3 Fdk 2 5/12 Alb, Skovskyld 3 Fdk 1/2 Alb, ny Matr Hartkorn ialt 4-2-2-2 3/4.

I Møllen drives 2 Meelqværne, en Bræqværn, en Boghvedeqværn, en Pilleqværn og 2 Sigter ved 2 Overfaldshjul, hvorhos der drives et Stampeværk ved 1 Overfaldshjul.

2. Et Hørsvingerie og Skageværk på Herslef Mark, der drives ved et Overfalds Vandhjul og hvortil hører tilliggende Jord af ny Matr Hartkorn 4 Skp 2 Fdk 1 1/4 Alb.

3. 2 Huse beliggende ved Veien fra Follerup til Herslef med dertil hørende Jord, stillede til Bortsalg ved een offentlig Auction, der afholdes i Follerup Mølle Fredagen d. 23. April næstkommende, Formiddag Kl. 10.

Conditioner for Bortsalget bliver nærmere bekendtgjorte ved Auctionen og henligger forinden samme til Eftersyn på Herredskontoret i Fredericia. Lysthavende indbydes.

Herredsfogderiet for Elbo m.fl. Herreder

Fredericia d. 28. Februar 1852.

sign. H. C. Broe

const.

Denne auktionsforretning efterfulgtes af en offentlig auktion d. 3. maj samme år med bortsalg af besætning, løsøre m.v., blandt andet 3 heste, 10 køer, 6 får, 1 væder, 3 gamle svin og nogle grise. Endvidere 3 vogne, 2 plove samt en del indbo.

Hans Jensen
f. 21-8-1829, Tårup
d.
møller

g.m. Kirstine Hansen
f. 2-8-1830, Tårup
d.

1. dødf. pige 28-5-1853, 2. Hans Peter, 10-12-1855

Ved den berammede auktion d. 23-4-1852 over Follerup mølle fik ovenstående Hans Jensen den tilstået med tinglæst skøde af 5-7-1854. Det var ganske vist over 2 år efter auktionen, men det skyldtes nok, at det var et skifterets-skøde, hvis udstedelse blev yderligere forsinket, da møllerenken døde 1853.

Hans Jensen var født i Tårup Østerskov som søn af hmd Jens Poulsen og Ane Kirstine Hansdatter. Hans kone var fra samme nabolag, datter af gmd Hans Pedersen og Karen Hansdatter, Tårup. De findes viiede i Taulov d. 11-6-1852 og var således nygifte.

Det ser dog ud til, at Hans Jensen havde besvær med økonomien. Han måtte nogle gange møde i forligskommissionen i Fredericia formedelst skyld til forskellige, bl.a. kollegaen Jens Madsen i Gammelby mølle.

I 1858 slog han sig på landbruget, idet han forpagtede præstegårdsjorden, kontrakt af 14-4-1858 med provst Schierning.

Året efter forpagtede han møllen ud til Peder Jensen og Peder Henriksen for en periode af 6 år. Kontrakt af 18-9-1859, læst 28-9 samme år.

Men forholdene artede sig sådan, at han måtte sælge, inden mølleforpagtningen udløb, og forpagterne rejste hver til sit, Peder Jensen til Lindbjerg, og Peder Henriksen giftede sig her i sognet med en enke.

Johan Frederich Johansen
ingen data kendes
møller

g.m.

Frederiche Otilie Schuth
f. ca 1834

Louise Caroline Sophie, 21-7-1863, d. 1864, 2. Ditlev Henrich, 12-4-1865,
3. Caroline Louise, 17-6-1866, 4. Ernst Sigfried, 10-10-1868, 5. Carl
Vilhelm, 20-9-1870, d.s.å., 6. Vilhelmine Christine, 28-10-1871.

J.F.Johansen var slegsviger eller holstener og stammede fra Geltorft ved Kiel, og jfr. hans kones navne var hun nok fra samme område.

Formedelst 21.700 rdl erhvervede han møllen med skøde af 15-4-1863, læst 6-7-1865. Hartkornsbetegnelse nr 6 af Follerup og matr nr 5e og 1l af Tolstrup. Der var da 11.000 rdl gæld på møllen, og hvis ikke Hans Jensen havde stor klatgæld, havde han muligvis fået lidt med sig derfra.

Jfr. dåbsnotaterne var ægteparret endnu unge mennesker.

Efter otte års forløb forpagtede Johansen ligeledes ud, og for et tidsrum af 10 år fra 1-11-1871 skulle forpagter May af Stenderup køre løbet. Men allerede efter tre års forløb solgte Johansen til proprietær Bay på Follerupgård. Købsprisen var nu 17.000 rigsdaler, så Johansen tjente ikke på den forretning.

Ifl. skøde af 6-1-1874 overtog Bay nu møllen, som stadig blev drevet ved forpagter. Af møllens tilliggende underlagde han Follerupgård en parcel af nr 6, betegnet 6b og med htk 2-2-2-2 1/4. - Møllens øvrige tilliggende bestod herefter af matr nr 6a med htk 0-7-1-1 1/4 samt matrikelnumrene af Tolstrup med ialt 1-0-1-1½, tilsammen htk 1-7-3-2 3/4, hvilket vil sige, at møllens jorder var mere end halverede.

Mølleforpagter May drev møllen til i efteråret 1883, idet det af en annonce i Fredericia Avis for 8-10-1883 fremgår, at bortrejse var anledning til en auverteret løsøre-auktion, der skulle finde sted d. 30-10-1883.

May efterfulgtes af Terkild Thomsen, der sikkert har overtaget forpagtningen d. 1. november 1883.

Therkild Thomsen
f. ca. 1850, Engum
d.
møller

g.m.

Dorthea Christine Lovise Jansen
f. ca. 1853, Engum
d.

1. Ane Margrethe, 17-1-1875, 2. Marie Kirstine, 26-12-1876, 3. Ludvig Laborius, 25-8-1879, 4. Sophie Magdalene, 23-4-1887, d. 1888, 5. Christian Frederik, 28-8-1888, 6. Dorthea Christine Lovise, 9-8-1890, 7. dødf. dr. 13-1-1895.

Therkild Thomsen var født i Engum, og det samme gjaldt hans kone, der var datter af tidligere møller Ludvig Laborius Jansen. Denne døde for øvrigt i Follerup Mølle i 1884, men stammede fra Sasstorff i Slesvig. Børnerækken næppe fuldstændig, der var en søn mere - så vidt vides.

Ludvig Laborius og en broder blev siden gift med to søstre fra Herslev mk, døtre af Søren Madsen Skov.

Therkild Thomsen var forpagter en god halv snes år. Omkring 1895 rejste han til Vejle og etablerede sig me koholderi, senere blev han købmand.

Hans Peter Jørgensen f. ca. 1864, Skærup d. forpagter	g.m.	Cecilie Antonette Hansen f. ca. 1872 d.
--	------	---

1. Christian, 8-2-1896, 2. Johanne Jørgine, 30-12-1897, 3. Henriette, 17-3-1899

Hans Peder Jørgensen var nygift, da han begyndte med forpagtningen af Follerup mølle. Det varede kun seks år, og i den tid fik ægteparret tre børn.

Derefter rejste familien til Rolles Mølle i Skanderup sogn. I 1907 købte Jørgensen Hagestedgård i samme sogn, som han ejede til 1915, da han købte Tolstrupgård i Herslev sogn.

Hans Peter Carl Elias Hansen ingen data kendes	g.m.	Emilie Dorthea Nielsen f. ca. 1845 d.
---	------	---

mølleforpagter

1. Ellen Valborg, 10-6-1904, 2. Olga, 19-6-1905

Gennem sognerådsprotokollen og kirkebogen kan vi følge denne familie, der opholdt sig fra 1901 til 1909 på møllen. Gennem førstnævnte ved vi, at Hansen, der var brandfoged i Follerup, rejste til 1. maj 1909. Men det er også alt.

Valdemar Brandt f. 3-10-1874, Viborg d. forpagter og ejer	g.m.	Marie Christensen f. 17-5-1870, Eltang d.
--	------	---

Carl Vallentin, 5-12-1901

Brandt kom - så vidt vides - til Follerup mølle fra Skibdræt mølle i Sdr. Vilstrup sogn. Hans kone var fra nabosognet Eltang.

Han overtog forpagtningen af møllen d. 1. maj 1909, en forpagtning, der varede til 1929, da Follerupgård, der stadig var ejer, blev solgt til C. Buhl. Denne ønskede ikke at drive mølleri, og Brandt købte da møllen jfr. skøde af 11-12-1929, og var ejer til 1935, da han solgte til Charles Ravn.

Brandt flyttede til Haurballe ved Viuf, hvor han vistnok døde efter et par års forløb.

Den eneste søn blev frisør i Smidstrup.

Charles Ravn f. 12-11-1900, Vamdrup d. 4-3-1968, Follerup møller	g.m.	Marie Kirstine Horn f. 28-1-1896, Staushede d.
---	------	--

ægteskab barnløst

Charles Ravn var født i Vamdrup Præstegård, hvor faderen var forpagter. Fru Marie Ravn er født i Staushede, Gesten sogn, hvor faderen var plantør.

Familien kom fra Asbo, hvor Charles Ravn havde arbejdet på Asbo mølle, inden han den 18. juli 1935 købte Follerup mølle og formedelst 28.000.

Møllevirksomheden var da kombineret med handel med korn og foderstoffer, ligesom der kørtes en ugentlig varetur med afhentning af korn og udbringning af formalede produkter i omegnen.

Møllen havde da en kværn og en valse. I 1940 udskiftedes møllehjulet med

turbinedrift, der bedre kunne udnytte de svingende vandforekomster. I forvejen fandtes en motor, der dog ikke brugtes meget. Selvstændigt landbrug blev snart opgivet, og jorden forpagtedes ud bortset fra skoven. Nuværende forpagter Sv. Johansen, Herslev. Bygningsmæssigt ikke større ændringer udover indvendige forandringer af beboelsen. Under en sådan fandtes den før omtalte bjælke fra 1670 med indskrift og datering for en af forgængerne på stedet.

LOVISELUND

htk 4-4-1- $\frac{1}{2}$

Gården Loviselund fremstod som et resultat af 1850-ernes glade handelsliv i Follerup, hvorunder to af de gamle gårde totalt forsvandt, men hvor så til gengæld en ny opstod af jorder fra tre gårde som rester af disse handeler og nedlægøelser.

Det ses da også af gårdens matrikelnumre, der i 1858 bestod af:

matr nr 2a med hartkorn 0-7-2-2 $\frac{1}{2}$

- - 3b - - 2-3-2-1 $\frac{1}{4}$

- - 4c - - 1-1-0-2 $\frac{3}{4}$ eller ialt 4-4-1- $\frac{1}{2}$

Af disse stammede nr 2a fra Bertel Buhls gamle gård, og nr 3b fra Bollegård, der i byttehandel med htk fra nr 2 afgav dette. Nr 4c var en parcel fra den nuværende Kirstinelund, som samme Bertel Buhl giftede sig til ved at ægte Niels Keysens enke på samme gård.

De tre matrikelnumre udgjorde et samlet areal nord for Follerup by og var nævnte år i hænderne på en Niels Chr. Nørup, der efter sigende var gæstgiver i Vejle, og som afhændede det til nedennævnte Mogens Anthonisen.

Mogens Anthonisen
f. 15-7-1829, Ankjær
d.
gdr

g.m.

Kirsten Thomasdatter Kring
f. ca. 1832, Ankjær
d.

1. Anthon, 22-9-1859, 2. Thomas, 14-2-1861,

Mogens Anthonisen eller Anthoniussen, som navnet også findes skrevet, var født i Ankjær som søn af gårdmand Anthonius Mogensen og Mette Kirstine Sørensdatter. Hans kone var af samme by, datter af gårdmand Thomas Hansen Kring og Kirstine Madsdatter. Kirsten var for øvrigt søster til Nicolai Sørensens kone på Bollegård.

Først forsøgte N.C.Nørup at sælge ejendommen til en P.C.Møller, der havde en købekontrakt af 3-2-1858. Den løb tilsyneladende ud i sandet, og skødet til Anthonisen findes af 11-5, 25-8-1858.

Det må nok antages, at det så var Anthonisen, der rejste de første bygninger på stedet.

Hans ejertid blev dog kun af kort varighed, men ovenstående to sønner findes dog fødte her i sognet, før han i 1861 mageskiftede med Anders Hansen Ladegaard i Vejlbj. Skøde (tinglæst) af 19-6-1862.

Anders Hansen Ladegaard
f. 30-12-1835, Torp
d. 23-10-1890, Follerup
gdr

g.m.

Nicoline Kirstine Keysen
f. 14-1-1840, Follerup
d. 6-2-1907, Herslev

1. Niels, 11-12-1861, 2. Jens Keysen, 6-12-1862, d. 1863, 3. Jens Hansen, 29-5-1864, d.s.å.

Ander Hansen Ladegaard var født på Torpgård som søn af gårdmand og sognefoged Hans Sørensen og Maren Pedersdatter.

Hans kone var datter af afdøde gårdmand Niels Keyesen og Ane Jensdatter, der ejede den senere Kirstinelund.

Ved sit giftermål i Herslev kirke den 7. juli 1860 blev han nævnt af Egum, men fik senere gård i Vejlbj. Denne mageskiftede han med Anthonisen, som allerede nævnt.

Men hans tid på Loviselund blev ikke længere end forgængerens, og det var sikkert økonomiske vanskeligheder, der bevirkede, at gården solgtes og erstattedes af en mindre gård i Lille Dalby ved Hedensted. - Familien vendte dog senere tilbage til sognet i 1868. - Se matr. nr. 2c.

Peder Høstmark Imanuel Petersen
f. ca. 1840, Ålborg amt
d.
gdr

g.m.

Ingerthine Dorthea Cathrine
Bertelsen, f. ca. 1845, Vejle
d. amt

1. Johannes Vibe, 22-2-1866, 2. Marie Vibe, 20-5-1867, 3. Andrea Hedevig, 29-7-1868, 4. Carla Juliane Vibe, 14-6-1870,

Høstmark Petersens oprindelse ukendt såvel som hans kones, men jfr. deres alder kunne det se ud til, at det var et par unge mennesker, der nu overtog gården.

Høstmarks adkomst ses at være af 20-11, 20-12-1865, og han gav 15.000 rdl for hele herligheden. Han måtte i anledning af handelen udstede en panteobligation til en J.C.L.Lüche i Vinding på 7.000 rdl.

I familiens tid på gården fødtes de fire ovenstående børn, men senere forlader de nok gården. Det sidste, vi hører til familien Høstmark, var svigerfaders død på gården d. 11-11-1871. - Hans Bertelsen, tidligere degn, men nu pensioneret.

Det kunne nu se ud, som om Høstmark havde overladt gården til ejendomshandlere, idet en Jens Nielsen gav sig til kende gennem datidens nyhedsorgan, Fredericia Avis, der den 4-4-1874 meddelte følgende:

Gården Loviselund i Herslev Sogn med tilhørende Areal af 62 Tdr Land, hvoraf 8 Tdr Land Bøgeskov, og med en Besætning af 3 Heste og 23 Stk gode Kreaturer, alt Inventar samt Føde- og Sædekorn, er i Onsdags af Ejeren Jens Nielsen solgt til P.P.Laustsen fra Arrild pr Lygumkloster for en Kjøbesum af 23.250 Rdl. Tiltrædelse sker 1. Maj dette Aar. - Ejendommen er i fortrinlig Kulturtilstand, komplet merglet og drænet, smukt bygget og godt beliggende ved Chausseen midtvejs mellem Fredericia og Vejle, saa at Handelen tør ansees favorabel for Kjøberne, efter Nutidens Priser paa Landejendomme.

Denne handel blev sikkert ikke konfirmeret, idet samme avis for 21-7-1874 berettede, at Jens Nielsen havde solgt sin gård til en proprietær Wittrock for 24.200 rdl, altså for ca. 1.000 rdl mere. To måneder senere - 22-9-1874 - tjente samme Wittrock 800 rdl ved at sælge videre til avlsbruger Cohn af Fredericia for 25.000 rdl. - Samtidig annonceredes i avisen om auktion over besætning og indbo berammet til den 17-10-1874.

Det kunne se ud, som om gården var falden i røverkløer eller i hvert fald i hænjerne på ejendomshandlere og gårdslagtere, siden den ved auktion blev klædt

af.

Fem måneder senere mageskiftede Cohn med Hans Jensen af Velling. Her meldte avisen ikke noget om pris. - En lidt omtumlet behandling af gården.

Hans Jensen af Velling fik dog aldrig skøde på gården, og det var sikkert også til sønnen, den blev købt. Han døde efter at være kommet til Loviselund, og i kirkebogen blev han angivet som aftægtsmand, da han døde 6. august 1876, og det var inden, købet gik i orden.

Jens Peder Hansen
f. 5-10-1850, St.Velling
d. 21-2-1937, Smidstrup
gdr

g.m.

Ellen Kirstine Knudsen
f. 13-5-1852, Gårslev
d. 24-4-1920, Smidstrup

1. Hans Jensen, 11-7-1878, 2. Knud Madsen, 7-7-1882, 3. Niels, 23-3-1888,

Jens Peder Hansen var født i St. Velling, Smidstrup sogn som søn af ovennævnte Hans Jensen og Else Andersen Koed. Hans kone var fra Gårslev, men hendes oprindelse kendes ikke.

Hans skøde var af 1-11-1876, læst 24-1-1877. Skødeafgiveren var Høstmark, og det bekræfter nok anelsen om, at sidstnævnte ikke kunne mere.

Jens Peder Hansen var året i forvejen blevet gift, og der fulgte nu tre børn, hvis tallet ellers er korrekt, og af disse blev det den ældste, der overtog gården. De øvrige videre liv kendes ikke.

Ret tidligt - kun 56 år - trak Jens Peder Hansen sig ud af gårdens drift, idet han i 1906 bortforpagtede gården ud til sønnen Hans Jensen Hansen. Da såvel Hansen som hustruen døde i Smidstrup, kunne det tyde på, at de på deres ældre dage havde slået sig ned her.

Hans Jensen Hansen
f. 11-7-1878, Herslev
d.
gdr

g.m.

Abel Marie Hansen
f. 16-3-1879,
d.

1. Else, 16-11-1907, 2. Anna, 16-11-1907, 3. Ellen Kirstine, 4-5-1912,

Efter at have været forpagter i seks år overtog Hans Jensen Hansen Loviselund med skøde af 20-1, 24-1-1912.

I samlivet med Abel Marie kom der tre piger, hvoraf de ældste var tvillinger. Det blev dog yngste datter, der med sin mand videreførte gården, mens Else blev gift med Jens Axel Haurballe, der var søn af sognefoged Haurballe, Højrup. Den tredje datter forblev ugift.

Sigurd Andreasen
f. 14-7-1912, Dyrbye, Gassum
d. 24-2-1983, Follerup
gdr

g.m.

Ellen Kirstine Hansen
f. 4-5-1912, Herslev s.
d.

htk 1-6-0- 1/4

Denne ejendom er en parcel af den gård i Follerup, som gdr Hans Clement lod udparcellere i midten af 1850-erne.

Bertel Bertelsen Buhl
f. 3-12-1816, Follerup
d. 25-3-1889, Follerup
bmd

g.m.

Maren Bertelsen
f. 8-5-1822, Smidstrup
d. 18-1-1910, Højrup mk

1. Hartvig, 4-4-1852, 2. Anne Kirstine, 11-3-1855, d.s.å., 3. Niels, 9-4-1856.

Bertel Buhl var født på modergården nr 2 som søn af Bertel B. Buhl og Anne Kirstine Jensdatter Keysen.

Maren Bertelsdatter var fra Hvilested kro, datter af kromand Bertel Clausen og Anne Kirstine Henriksdatter.

Efter giftermål i 1847 rejste familien til Læsning, og her var den til 1851, da den købte ejendommen Enemærket i Herslev, og her er to af børnene fødte. Men dette solgte Buhl i 1855 til faderen og købte derefter af Clement parcel-len her. Skøde af 6-1, 18-2-1857.

Det ser dog ikke ud til, at Buhl jun. har kunnet klare stedet, og dette blev solgt ved auktion 1861. - Familien flyttede til Højrup, og her er den da Hartvig blev konfirmeret 1866, lige som folketællingen 1870 har dem her. I 1874 flyttede de nok til Follerup igen, da matr nr 9b købtes af Anne Kirstine Buhl og nok stillede til rådighed for familien Buhl. Her døde Bertel Buhl i 1889, og folketællingen 1901 har stadig Maren Buhl boende. Men da stedet solgtes i 1906 - det var Hartvig, der købte det - flyttede hun til Højrup mark. Her var sognets fattiggård.

Hans Jepsen
f. 2-5-1823? Tolstrup
d.
bmd

g.m.

Ane Kjerstine Nielsen
f. 5-11-1830, Kongsted
d.

1. Magdalene, 19-1-1862, 2. Niels Peter, 13-11-1865

Ved den ovenfor nævnte auktion deltes uden tvivl stedet i to parceller. Hans Lassen Fevre købte 2c med htk 1-2-1-1 1/4, mens Hans Jepsen købte resten, der siden blev skyldsats under matr 2k. Auktionsskøde til d'herrer af 10-7-1861. I-midlertid mageskiftede de samtidig deres parceller med mageskifteskøde af sam-me dato.

Hans Jepsen var søn af Jeppe Rudolfsen og Malene Hansdatter, Øsdalsgård, og A-ne Kjerstine Nielsen var fra Kongsted, datter af Niels Nielsen Falch og Vold-borg Henriksdatter. Vielsen fandt sted i Vilstrup, idet Ane Kjerstine var enke efter Hans P. Christensen, Skovsgaarde.

Kun to børn er fundet i ægteskabet, og efter 7-8 års ejerskab solgtes ejendom-men til Anders Hansen Ladegård.

Anders Hansen Ladegaard
f. 30-12-1835, Torp
d. 23-10-1890, Follerup
bmd

g.m.

Nicoline Kirstine Keysen
f. 14-1-1840, Follerup
d. 6-2-1907, Herslev

1. Niels, 11-12-1861, 2. Jens Keysen, 6-12-1862, d. 1863, 3. Jens, 29-5-1864, d.s.å., 4. Maren, f. ca. 1866, d. 1872, 5. Niels, 9-7-1868, 6. Hans, 24-7-1870,

d.s.å., 7. Marius, 24-3-1872, 8. Jens Keysen, 21-1-1874, 9. Hans, 25-1-1878, 10. Maren, 23-5-1875, d. 1951, 11. Anna, 14-9-1882.

Anders Hansen Ladegaard var født på Torpgård som søn af gdr og sognefoged Hans Sørensen og hustru Maren Pedersdatter.

Hans kone var datter af afdøde gdr Niels Keysen og hustru Ane Jensdatter, Follerup.

Ved sit giftermål i 1860 var Ladegaard gårdmand i Vejlbj, men denne gård mageskiftede han med Mogens Anthonisen, Louiselund, skøde af 19-6-1862. Ladegaards tid som ejer af Louiselund blev imidlertid kun kort, idet han i 1865 solgte denne og købte en mindre gård i Dalby nord for Vejle fjord. Her fødtes datteren Maren.

Fire år senere vendte familien tilbage til Follerup og købte af Hans Jepsen dennes ejendom 2c.

Her faldt familien til ro, og af en declaration, der udstedtes ved købet, hed det, at Ladegaard forpligtede sig til hverken at optage lån eller sælge uden tilladelse fra broderen, gmd i Torp, Peder Sørensen Hansen. Han havde åbenbart financieret købet.

Børneflokket voksede støt, og det blev til elleve fødte, hvoraf mindst fem døde som spæde og mindreårige. Af de øvrige blev Jens Keysen her i sognet i mange år. Han var uddannet som snedker og specialiserede sig i restaurering af kirkeinventar.

Efter Ladegaards død i 1890 blev hans enke på stedet i endnu nogle år, inden hun i 1895 solgte og flyttede til Herslev.

Valdemar Nielsen
f. 22-4-1866, Aarø
d. 28-2-1939, Tolstrup mk
bmd

g.m.

Ane Sørine Jensen
f. 22-6-1863, Skjellerup
d. 1945, Vejen, b. 4-6 Linå

1. Ingrid Kristine, 27-8-1896, 2. Marcus Andersen, 14-2-1898, 3. Jens Daniel, 22-6-1900, 4. Axel, 24-3-1902, 5. 20-10-1904, d. 1937.

Med skøde af 20-9-1895 overtog Valdemar Nielsen nu ejendommen. Købsprisen var 9.300 kr. Han stammede fra Aarø, hvor faderen var lods og boelsmand Marcus Andersen. Moderen var Kirstine Eriksen.

Ane Sørine var født i Skjellerup ved Linå, datter af møller Jens Danielsen og hustru Inger Nielsen.

Valdemar Nielsen var den, der længst holdt ud, idet han ejede stedet i 42 år, og i den tid kom fem børn til verden. Intet vides om dem.

Da Valdemar Nielsen afstod ejendommen, flyttede han til Gammelby mølle i et hus, der hørte til møllen. Her døde han kun to år efter.

FRYDENDAL

htk 0-2-1-2 1/4

Som tilfældet var med foregående matrikel-nummer, var det ligeledes nedlæggelsen og udparcelleringen af gd. nr. 2 i Follerup, der gav stødet til oprettelsen af husmandsstedet her.

Handelsmanden Jens Chr. Jacobsen i Herslev købte af gårdmand Hans Clement en parcel matr. nr. 2d og med hartkorn 0-5-0-2 1/4 i 1857. Parcellen solgte Jacobsen videre samme år efter at have delt den i to næsten lige store dele, matr. nr. 2d med htk 0-2-1-2 1/4 og matr. nr. 2i med 0-2-3-0.

Peter Nicolai Paulsen

g.m.

Johanne Rathenburg

ingen data kendes

ingen data kendes

farver

Anne Marie Christine, 16-10-1853

P.N.Paulsen fik skøde fra Jens Chr, Jacobsen på 2d af 18-7, 19-8-1857 på 2d. Det var en jordlod på godt og vel 4 tdr land, som Paulsen nok bebyggede og indrettede med farveri.

Familien kom nok fra Sønderjylland, da datteren var født i Møgeltønder, men de mere personlige data - udover datterens - kendes ikke. Efter en halv snes år i Follerup ønskede han at afhænde farveri og ejendom, og datidens lokale avis - Fredericia Avis - bragte for 2-4-1867 følgende annonce:

Formedelst anden Bestemmelse ønsker jeg underhaanden at sælge mit iboende Sted, med eller uden Inventarium. Bygningerne ere saa godt som nye og bestaaer af 16 Fag. Til Eiendommen hører 4 Tdr Land, som afgiver rigeligt Foder og Græs til 2 Køer.

Frydendal ved Follerupbro, d. 2-4-1867.

N. Paulsen

Jfr. denne annonce må det nok anses for givet, at Paulsen ikke alene havde været bygherre, men også havde givet stedet navn - et navn, det bærer endnu. Annoncen bar dog ikke frugt lige med det samme, og først to år senere lykkedes det ham at få solgt.

Henning Christopher Henningsen

g.m.

Hanne Mayland

f. ca. 1842, Mjølsmark

f. ca. 1844, Slesvig

d.

d.

hmd og farver

1. Anne Marie Dorthea, 20-5-1871, 2. Lorentz Peter, 3-3-1873, 3. Jens Mayland, 7-2-1875,

I skødenotatet, der var af 29-11-1869, læst 27-7-1870, blev den ny ejer angivet at være fra Tordkær i Åbenrå amt, men da dette stednavn ikke eksisterer, skal det muligvis være Hjordkær - en læse- eller skrivefejl.

I sommeren 1870, d. 9. juli, holdt han imidlertid bryllup i Herslev, og jfr. vielsesnotatet var han søn af skolelærer Peter Lorenz Henningsen af Mjølsmark, der ligger ikke så langt fra Hjordkær.

Hans kone var ligeledes sydfra, nemlig Slesvig. Hun var en datter af gårdmand

Jens Pedersen, Caspos ved Slesvig. Ved vielsen nævnes hun af Follerupbro, så hun havde muligvis været hans husbestyrerinde.

Efter godt og vel fem år på stedet, hvorunder familien var blevet forøget med tre børn, ønskede Henningsen at sælge, og som i det foregående blev der indrykket en annonce i Fredericia Avis, der den 14-2-1874 meddelte:

Min mellem Herslev og Follerup beliggende Eiendom med Land til 2 Kø-
er ønskes solgt. Det er især passende for en Haandværker; for Tiden
drives der et godt Farveri.

H.C.Henningsen

Men annoncen havde tilsyneladende ikke den ønskede virkning, og familien be-
fandt sig stadig ved Follerupbro året efter, da en søn fødtes. Der gik omtrent
fire år, inden det lykkedes at finde en køber. Det var jo før, der var noget,
der hed ejendomsråglere.

I begyndelsen af året 1878 solgte Henningsen ejendommen til en mand af sognet,
Jens Nielsen Brems, der var søn af gårdmand Niels Peder Brems, Sommerlund. Han
fik skøde på stedet 11-1, 30-1-1878, men det var ikke hans mening at slå sig
ned her, og ca. halvandet år efter videresolgte han.

Peter Christian Hansen
f. 19-10-1852, Follerup
d.
hmd og smed

g.m.

Frederikke Cathrine Aachermann
f.
d.

1. Paul Aachermann, 8-3-1881, 2. Nicolai Aachermann, 20-2-1882,

Peter Christian Hansen var født i Follerup som søn af smeden Nicolai Hansen og
Johanne Langscheidel. Hans kone var fra Fredericia, datter af avlsbruger Paul
Aachermann

P.Chr. Hansen var som faderen smed, og efter at denne i 1876 havde omdannet
Herslev hørmølle, som han var forpagter af, til uldspinderi og maskinsmedje,
var der sikkert nok at gøre der.

Den 30. januar 1880 holdt han bryllup med Frederikke i Herslev kirke, og det
var muligvis med dette i tankerne, at han i 1879 af Jens Nielsen Brems havde
købt stedet her og fået skøde på af 23-6, 2-7-1879. - Ved de to drenges dåb
benævntes han som maskinbygger, og det var sandsynligvis hos faderen.

Men efter få års forløb findes familien ikke mere her, og en annonce i Frederi-
cia Avis formidlede ønsket om udlejning.

Den første lejer var sikkert farver Sythølter, der i 1885 gør opmærksom på sin
tilstedeværelse, idet han holdt auktion over redskaber og værktøj. Gennem åre-
ne fortsatte kirkebogen med sine dåbsnotater om forskellige lejeres ophold
her.

Men i 1901 solgte Hansen ejendommen til bygmester Laurids Duedal, der antage-
lig drev jorden sammen med sin øvrige ejendom og havde lejere i beboelsen. Se
18d.

Efter Duedals død i 1907 solgte enken stedet til gårdmand Peder Jacobsen i
Herslev, hvis skøde var af 13-12-1808. K 4800 + 300 for løsøre. - I Jacobsens
tid var jorden nok også forpagtet ud, idet Duedals efterfølger på 18d, P. Chris-
tensen Dahl, i den særlige kirkematrikel i 1915 er nævnt som i hvert fald bru-
ger af stedet, jfr. bidraget til kirken.

Efter Peder Jacobsen overtog sønnen Jens Jacobsen fødegården i Herslev samt ejendommen her. Denne sidste solgtes i 1944 til Jens Jørgen Jensen, hvis adkomst var af 28-6-1944.

I 1953 overgik stedet til ejendomshandler Aksel Hansen, der året efter solgte til vognmand Harald Madsen, hvis adkomst var af 20-10-1954.

Efter ti års forløb døde Harald Madsen, og sønnen Helmer Madsen kom hjem og overtog stedet, som han havde til sin tidlige død i 1985. Derefter overtaget af dennes søn Iver Madsen.

htk 0-3-2-2, 1844

Dette lille brug var oprindeligt en del af matr nr 2c, der solgtes af Hans Clement til Bertel Bertelsen Buhl jun. i 1857.

I 1861 kunne Bertel Buhl åbenbart ikke mere, og ejendommen solgtes ved auktion, men i to parceller - 2c og 2k. Matr nr 2c med 1-2-1-1 1/4 og 2k med 0-3-2-2. Heraf gik den største parcel til Hans Lassen Fevre og den mindste til Hans Jepsen. Efter købene mageskiftede de imidlertid, og hans Jepsen fik nr 2c, mens Lassen Fevre overtog 2k. Skøde af 2-7, 10-7-1861.

Men det var åbenbart ikke Lassen Fevres mening at blive i Follerup, og han havde allerede en køber i baghånden og skødede - med samme skødedato - til Lauge Pedersen.

Lassen Fevre rejste til Vilstrup, hvor familien senere havde en mindre ejendom.

Lauge Pedersen
f. ca. 1809, Vilstrup
d.
Hørbereder

g.m.

Mette Udesdatter
f. ca. 1819, Starup
d.

1. Ude, 15-2-1843, 2. Else, 18-8-1845, 3. Peder, ca. 1847-48, 4. Dorthe Marie, 27-10-1850.

Lauge Pedersen var muligvis kommet som bestyrer eller forpagter af Hørmøllen, idet han ses at ophøre som sådan - jfr. en annonce i Fredericia Avis i 1863.

Familien var sikkert kommet udefra, idet børnene var fødte i Starup, og den blev her også den næste halve snes år. Else blev således gift med bolsmand Andreas Thomsen Madsen af Højrup i 1868.

I 1871 solgte han ejendommen til Jacob Peder Andersen, og hvor familien derefter bosatte sig er uvist.

Jacob Peder Andersen var gift med Ane Kirstine, og de fik en søn døbt d. 8-10-1871, navn Hans Peder. Men det er også alt, og allerede et par år efter solgte de igen.

Peder Jacob Devantier
ingen data kendes
hmd

g.m.

Mette Madsen
f. ca. 1843

Jacob, 5-3-1873

Devantier fik skøde fra Jacob Peder Andersen af 25-6-1873. Hvem han var, og hvor han kom fra, er uvist, men navnet kunne tyde på reformert oprindelse.

Devantier blev imidlertid sindssyg, hvad der fremgår af sognerådsprotokollen, hvor det i et notat fra mødet den 5-7-1886 hedder:

Den sindssyge husmands Peder Devantiers kone af Follerup andrager sognerådet om, at det fra 15. august d.å. ville bekoste ophold for hendes mand på sindssygeanstalten ved Århus, da familiens økonomiske forhold ikke tillader den selv at udrede de dermed forbundne udgifter.

Andragendet bevilget i det håb, at amtet er villig til at udrede en anpart af den omtalte udgift.

Senere, den 27-7 s.å.: skrivelse fra sindssygeanstalten, at Peder Devantier nu på kommunekassens regning ville blive plejet. Pris 55 øre pr dag.

Det var så nok årsagen til, at ejendommen solgtes. Skøde fra P.J.Devantier

med værge Mads Thomsen til Peder Pedersen. 1-11, 7-11-1888.

Peder Pedersen
f. 11-1-1848, Herslev
d. 8-1-1926, Follerup
hmd

g.m.

Ane Marie Jørgensen
f. 12-12-1859, Pjedsted
d. 14-3-1940, Follerup

1. Poul Christian, 17-6-1890, 2. Johannes, 9-3-1893, 3. Karen Marie,
30-8-1895.

Det var antagelig et par nygifte, der overtog Devantiens ejendom. Peder Pedersen var søn af gdr Peder Christiansen og Karen Pedersdatter, der havde den lille gård, der var udstykket fra nr 10. (nuværende fru Carlsen). Hans kone var vistnok fra Pjedsted.

Af børnene blev det Johannes, der overtog hjemmet, da tiden kom.

Johannes Pedersen
f. 9-3-1893, Follerup
d. 3-9-1969, Follerup
hmd

g.m.

Frederikke Martha Petra Nielsen
f. 24-7-1900, Hjarup
d.

1. Inger Marie, 1-4-1923, 2. Anne Kirstine, 11-1-1925, 3. Karen Margrethe,
3-7-1929.

Johannes Pedersen, også kaldet Johannes Post, fordi han en overgang var landpost, fik skøde fra moderen af 24-3-1926, matr nr 2k, 2,8889 ha.

Johannes Pedersen levede også hele sit liv på Follerup mk, og foruden at drive jorden var han også hjemmeslagter.

I hjemmet voksede tre piger op, hvoraf Karen Margrethe med sine tre børn også havde ophold i hjemmet.

Efter Johannes Pedersens død i 1969 overgik skødet til enken af 17-11-1970.

I skrivende stund beror skødet vistnok hos dattersønnen Carl Anton.

Jorden er forpagtet ud til Sommerlund.

Matr. nr. 7a, 1844

htk 1-0-0-1

Dette boelssted var oprindeligt en del af den gamle gård nr. 4, der ejedes af familien Lundemand, men af sidste ejer, Jens Pedersen Lundemand, udparcelleredes totalt.

Jeppes Mogensen
f. ca. 1737, Starup
d. 6-1-1809, Follerup
bmd.

g. m. Malene Pedersd. Lundemand
f. 1743, 26-9, Follerup
d. 2-7-1806, -

1. Mogens, ca. 1771, 2. Peder, 2-9-1772, 3. Giertrud, 8-11-1773, d.s.å., 4. Birthe, 27-10-1774, d. 1788, 5. Peder, 20-1-1778, 6. Holger, 20-3-1780.

I sommeren 1770 viedes i Herslev kirke Jep Mogensen af Starup til Malene Pedersdatter af Follerup. Jep Mogensens oprindelse kendes ikke, men Malene var datter af gmd. Peder Sørensen Lundemand og Birthe Jensdatter, gd. nr. 4 i Follerup.

I bryllupsgave fik de nok en lod af Malenes fødegård, idet folketællingen 1787 angav Jeppes Mogensen som bonde og boelsmand i Follerup. Men den officielle erhvervelse skete først med tinglæst skøde af 11-5-1790, parcel af gd. nr. 4, htk 1-0-0-1. Det var tyve år efter, men man brugte ikke penge til tinglæsning, før det var højst nødvendigt, og det var det nu, da Malenes broder splittede gården ad.

Seks børn ialt fødtes i boelsstedet, der ifl. det gamle kort var beliggende, til højre på marken, hvor indkørslen til nuværende Follerupgård begynder, og af disse døde pigebørnene. Det gjorde sandsynligvis også ældste Peder, selv om k-bogen nægter at kende noget til det. Men det fremgår af den senere udvikling. Efter Jeppes Mogensens død skødede brødrene Mogens og Peder stedet til yngste søn Holger, "et stedaf gård nr. 4, htk 1-0-0-1", og Holger fik skøde på fødehjemmet 13-5-1809.

Men Holger blev hurtigt ked af at være boelsmand i Follerup og allerede et par år efter overdrog han ejendommen til ældste broder, Mogens.

Mogens Jeppesen
f. ca. 1771, Follerup
d.
snedker og bmd., Follerup

g. m. Else Marie Hansdatter
f. 18-11-1782, Herslev
d. 12-7-1829, Follerup

1. Malene, 21-4-1807, 2. Christine, jan. 1811, d.s.å., 3. Kirstine, 16-5-1812, 4. Jeppe, 6-3-1820.

I dåbsnotaterne benævntes Mogens Jeppesen som snedker, og det var muligvis derfor, han i første omgang renoncerede på fødestedet.

Han var i våren 1806 blevet gift med Else Marie, der var en Herslev-pige, datter af gmd. Hans Nielsen Buhl og Ane Kirstine Larsdatter, gd. nr. 2A i Herslev.

Skøde fra broderen af 28-9-1811. Senere forøgede han ejendommens tilliggende med en parcel med htk 0-2-2-2-3/4. Den købtes af gmd. Mads Pedersen Kyed i gd. nr. 1 (gl. matr.) og med skøde af 22-6-1818. Dermed var det samlede htk 1-2-3-3/4.

Forarbejderne til den ny matrikel, der skulle komme, udarbejdedes i Mogens Jeppesens tid og gav ejendommen matr. nr. 7a og 7b.

Fire børn kan spores i familien, og af disse blev ældste datter i 1827 gift med ungkarl Niels Jepsen, der på den tid tjente i Follerup. Kirstine blev gift

med ungarl Niels Jepsen, der på den tid tjente i Follerup. Kirstine blev gift med Søren Olesen, der efterfulgte svigerfaderen.

Søren Olesen
f. ca. 1804
d.
bmd.

g. m. Kirstine Mogensdatter
f. 16-5-1812, Follerup
d.

1. Peder, 5-3-1831, 2. Ole, 20-11-1832, 3. Jørgen, 19-6-1834.

Søren Olesens herkomst ukendt, ligesom vielsesnotat for hans og Kirstines giftermål mangler.

Ejendommen her fik han skøde på 12-12-1829, læst febr. 1831. Derefter gik Mogens Jeppesen på aftægt, og som aftægtsmand findes han her på stedet ved folketællingen 1834 sammen med yngste søn, der da var 14 år.

Men allerede få år efter solgte han stedet til en Poul Pedersen Ravn, skøde af 24-6, 3-7-1833. Men denne handel må være gået tilbage igen, da folketællingen, som nævnt, har familien med her endnu.

Men tre år senere lykkedes det. Hovedparcellen med htk 1-0-0-1 solgtes til gmd. Jørgen Hansen i Follerup, mens den af Mogens Jeppesen tilkøbte parcel vendte tilbage til modergården, købt af Enevold Bolwig. Hermed var boelsstedet for evigt ude af bybilledet i Follerup. Selve huset eller beboelsen solgtes til væver Jacques Fevre i Follerup, der nok indrettede væveri i dette, skøde af 20-12-1836 og 21-1-1837.

Ifl. k-bogens afgangsliste rejste familien Søren Olesen til Sellerup.

htk 0-2-1-1½

Dette lille brug var indtil 1837 en del af boelsstedet matr nr 7 i Follerup. Det havde været i hænderne på boelsmand Søren Olesen, men da denne afhændede stedet blev det delt, og gårdmand E. Bolvig på Bollegård fik skøde på arealet med nyt hartkorn som ovenstående. Skøde af 25-6, 28-6-1837. - Her beroede det til daværende gårdmand J. Christopher Bolvig videresolgte til nedenstående.

Jens Axel Sørensen

Denne fik skøde fra Bolvig af 26-12-1856, læst 11-2-1857. Hans ejertid blev meget kort, idet han allerede efter små to år lod det gå videre til sin datter og svigersøn.

Jørgen Rasmussen
f. ca. 1817, Stobberup
d. 20-5-1892, Follerup
hmd, brolægger

g.m.

Mette Sørensen Axel
f. ca. 1823,
d. 23-8-1905, Fredericia

1. Ane Mette, 4-8-1852, 2. Sørine, 28-3-1855, 3. Johanne, 24-5-1858, 4. Inger Kirstine, 3-6-1861, 5. Søren Axel, 14-9-1863, 6. Ole, 29-7-1866.

Jørgen Rasmussen kom med familie udefra - fra Smidstrup - og her var de to ældste døtre fødte.

Jørgen Rasmussens adkomst findes at være af 27-10-1858, men af Johannes dåbsnotat fremgår det, at overtagelsen havde fundet sted noget før.

Han findes at have været en dygtig bruger af sin lille ejendom, idet han ved en præmieuddeling, som Elbo Herreds Landboforening foretog i 1873, fik 1. præmie med 12 rdl. Dette gentog sig syv år senere, da han atter var i spidsen af 17 præmietagere og tog 25 kroner hjem. I 1885 måtte han dog nøjes med en tien-deplads, og i referatet kaldtes han brolægger.

Et skifteuddrag efter Jørgens død i 1892 fortæller om børnene, der alle var levende på det tidspunkt. Ane Mette var gift med væver Johs. Christensen i Smidstrup, Sørine var blevet gift med husmand og væver Otto Mathiesen, tidligere Højrup mark. Johanne fik sit hjem i København, gift med urtekræmmer Lars H. Andersen, Valdemarsgade, og Inger Kirstine boede i Vejle, gift med Laust P. Pedersen fra L. Velling. Søren Axel var malermester i København, og den yngste, Ole Jørgensen, var snedkermester i Esbjerg.

Efter Jørgen Rasmussens død solgte Mette Aksens ejendommen.

Ole Frølund Jacobsen
f. 6-2-1860, Egtved
d. 20-10-1926, Follerup
hmd, hjuler

g.m.

Dorthea Kathrine Frandsen Poder
f. 29-5-1855, Jordrup
d. 18-11-1928, Follerup

1. Dorthea Cathrine, 16-6-1885, 2. Frants, 9-3-1887, 3. Helene Kirstine, 30-8-1889, 4. Jacobine Josefine, 15-1-1891, d. 1896, 5. Jens Marius, 16-6-1893, 6. Jacob, 16-1-1896, 7. dødf. pige 1898.

Frølund Jacobsen var født i Egtved sogn, Refsgaarde, som søn af landmand Jacob Jacobsen og Martha Madsdatter. Dorthea Poder var fra Jordrup, datter af husmand Frands Poder Geertsen og Lene Kirstine Andersdatter.

Familien kom hertil fra Egum, hvor en del af børnene var fødte, dog var ældste datter født i Smidstrup.

Med skøde af 12-12-1892 overtog Frølund nu det lille brug, der var blevet endnu mindre, idet der kun var htk 0-1-2-1. Det manglende - 0-0-3- $\frac{1}{2}$ - må for-gængereren have solgt, hvornår vides ikke. Det var erhvervet af naboen i nr. 10, matrikuleret som 7c og 7d.

I skødet kaldtes frølund for hjuler, men han fungerede også som brøndgraver, f. eks. ved Højrup skole, hvor han i 1915 gravede brønd efter devisen: ingen vand, ingen betaling.

I 1916 solgte Frølund den sidste rest af jorden til naboen i nr 10, Jens Møllers enke, der fik skøde af 11-12, 20-12-1916, og dermed var stedet nu kun et jordløst hus.

Af børnene var det ældste datter, der var gift med forpagter Søren Hansen, Egum, der efterfulgte på stedet. Frants læste til lærer og dimitteredes fra Jelling statsseminarium i 1908. Han blev lærer i århus, men døde i 1934. Helene Kirstine blev i 1911 gift med Rasmus Peter Sørensen af Tulstrup, mens der intet vides om de to sønner.

Efter Frølunds død i 1926 sad Dorthea Poder i uskiftet bo til sin død to år senere, og huset gik nu til datter og svigersøn.

Søren Hansen
f. 21-1-1875,
d. 21-3-1935, Follerup
hmd

g.m.

Dorthea Cathrine Jacobsen
f. 16-6-1885, Smidstrup
d. 1948, Follerup

børnetal ukendt.

Ovenstående ægtepar fik skøde på huset af 11-9-1928 efter Dorthea Poders død, og efter tyve års forløb viste en skifteudskrift, at Dorthea Jacobsen var død, og de privatskiftende arvinger fik adkomst af 13-11-1848.

Senere ejere:

Anthon Jagd

Hans J. Rasmussen

Kr. Bregnbjerg Nielsen

Peter Petersen

Johannes Hansen

Rene Mikkelsen

Den første begyndelse til gårdens oprettelse var sikkert den "haug", som gårdmand Hans Nielsen Brems af Herslev købte af Jens Pedersen Lundemand i Follerup, da denne begyndte at udparcellere sin fødegård, jfr skøde af 24-4-1774. Ti år senere købte Brems yderligere af samme gård endnu tre lodder, nr. 10-11 og 12 og med bygning. Skøde af 4-6-1784.

Disse parceller blev dog drevet under gården i Herslev, idet folketællingerne helt frem til og med 1845 ikke nævner nogen selvstændig bedrift på stedet. Det var først efter, at slægten Brems afhændede gården i Herslev - den blev solgt og delvis udparcelleret 1855 - at den daværende ejer begyndte på en frisk her i det sydvestlige hjørne af Follerup ejerlav.

Navnet Sommerlund har tilsyneladende været knyttet til området, før der blev en gård af dette navn. Således kan man i kirkebogen i et dåbsnotat af 2-7-1784 finde navnet brugt. Det er da nok muligt, at den i ovennævnte skøde af 1784 her nævnte bygning har afgivet bolig for en lejer-familie.

1855-1868

Niels Peder Hansen Brems
f. 29-3-1805, Herslev
d. 13-10-1886, Sommerlund
gdr., Follerup mk

g.m.

Kirsten Marie Grunnet
f. 2-9-1811, Eltang
d. 22-1-1864, Sommerlund

1. Hans Grunnet, 27-3-1840, 2. Peder Grunnet, 10-9-1842, d. 1859, 3. Johannes 11-7-1845, 4. Niels Peder, 2-1-1848, 5. Christian Marius, 3-4-1850, 6. Jens, 2-6-1852.

Niels Peder Brems var født på gården i Herslev. Forældrene var Hans Hansen Brems og Johanne Nielsdatter. Her overtog han efter moderen sin fødegård i 1838, og året efter giftede han sig med Kirsten Marie Grunnet af Krybily, men født i Eltang. Forældrene var Peder Nielsen Grunnet og Mette Hansdatter, der efter en tid i Eltang havde overtaget Krybily gård og kro.

Udskiftningen i Herslev 1771-72 havde ikke været vellykket, og Brems's gård var som flere andre gårde i byen blevet meget besværlige at drive formedelst jordens beliggenhed en 7-8 steder i ejerlavet. 1855 solgte han gården og flyttede til Follerup mk, hvor han på de tidligere indkøbte parceller oprettede en helt ny gård, den nuværende Sommerlund.

Det blev dog kun til en mindre gård, idet matrikelen af 1844 havde ansat hartkornet til 2-0-1-2 3/4. Det gamle matrikelkort udviser et areal på 513.710 kv-alen, hvad der svarer til rundt regnet små 36 tdr land. Den noget lave htk-ansættelse skyldtes muligvis, at en del af arealet var skov.

Egteparrets seks børn var alle fødte i Herslev. Af disse blev både Hans og Marius ejere af Sommerlund, Peder døde som ung, og Johannes blev i folketællingen 1870 betegnet som møllebyggersvend, mens Jens en kort tid 1878-79 havde ejendommen matr. nr. 2d på Follerup mk.

1868-1872

Hans Grunnet Brems
f. 27-3-1840, Herslev
d.
gmd

g.m.

Ane Johanne Hansen
f. 16-8-1845, Egum
d.

1. Marie, f. ca. 1866, 2. Hans Hansen, 24-9-1868, d. 1870, 3. Hans Hansen, 25-4-1870.

Da Niels Peder Brems godt og vel havde rundet de tre snese år, afgav han gården til sin ældste søn. Medvirkende var måske, at han få år i forvejen var blevet enkemand.

Hans Grunnet Brems fik skøde fra sin fader af 18-1-1868. Købesummen var 3500 rdl plus aftægt til faderen.

Han var forholdsvis nygift, og hans kone stammede fra Egum, datter af gmd Hans Jensen og Sidsel Sørensdatter.

Hans Grunnet var udlært møllebygger, og det var sandsynligvis ham, der startede de aktiviteter, som broderen senere afgav. Endvidere var han medlem af sognerådet, så ung han var. Men kun fem år var han i Follerup. Pludselig rejste han, og ifølge k-bogens afgangliste til København - og alene. Det hele ser lidt mystisk ud, men det kan tænkes, at hans ægteskab var gået i stykker.

Christian Marius Brems
f. 3-4-1850, Herslev
d. 16-12-1939, Viuf
gmd.

g.m.

1. Birthe Marie Sørensen
f. 25-4-1847, Smidstrup
d. 3-4-1889, Follerup mk

1. Karen Kirstine, 8-11-1873, 2. Søren Johannes, 29-4-1876, d. 1880, 3. Sørine, 29-4-1880, 4. Nielsine, 11-2-1883, 5. Johannes, 18-7-1887, d. 1889.

2. Ane Marie Poulsen
f. 12-5-1841, Hvandlund
d. 23-5-1909, Follerup mk

Et notat i Herslev sognerådsprotokol af 16-10-1872 melder, at medlemmet Hans Grunnet Brems havde forladt sognet. Men først året efter forelå en købekontrakt med broderen Marius, dateret 23-6-1873 og efterfulgt af skøde af 28-10-1874. Det kunne tyde på, at Marius i starten havde siddet som en slags bestyrer. Af skødet fremgår det, at det ikke alene var en gård, Marius købte, men samtidig "den paa Eiendommen opførte Vandmølle og dennes stående og løbende Redskaber".

Prisen var nu 11.000 rdl. Både beskrivelse og pris indicerer, at det var Hans Grunnet, der var ophavsmand til udvidelsen af aktiviteterne.

Nu var Marius Brems, som han kaldtes i daglig tale, altså både gårdmand og møllelejer. Det sidste interesserede ham åbenbart ikke synderligt, og samme år forpantede han møllen ud. (Se Herslev uldspinderi).

Samtidig med overtagelsen af Sommerlund giftede Marius Brems sig. Hans første kone var en mølledatter fra Bouballe mølle i Smidstrup sogn, datter af møller Søren Johansen og Karen Poulsdatter.

I deres samliv fødtes fem børn, hvoraf begge sønner døde som mindreårige. Af pigerne blev ældste datter uddannet som jordemoder og virkede som sådan på Læsø. Døde 1953 i Smidstrup. Sørine blev gift med Anders Chr. Buhl fra Jerslev, og de fik bopæl i Viuf. Nielsines videre liv kendes ikke, men hun boede vistnok i Vamdrup.

Som alle tidligere medlemmer af slægten Brems tog også Marius del i sognets anliggender. Medlem af sogneråd - en kort tid som formand - og kirkeværgernes tremands bestyrelse.

Birthe Marie døde som endnu ung kone, og få år efter giftede Marius Brems sig på ny. Hans anden kone var født på Hvandlund, Højrup mk, som datter af gmd Poul Nielsen og Ane Marie Jensdatter. Hun var ved giftermål allerede en ældre pige på godt et halvt hundrede år, og ægteskabet derfor barnløst.

Kort efter sin anden kones død solgte Brems gården. Da var han også omkring de tres år. Han tog derefter ophold hos en af døtrene.

Zakarias Poulsen
f. 23-9-1871, Bindeballe
d. 11-3-1941, Sommerlund
gmd

g.m.

1. Kirstine Marie Hansen
f. 9-10-1871, Tiufkær
d. 21-1-1912, Sommerlund

1. Christian, 26-8-1902, 2. Poul, 24-9-1903

2. Karen Marie Henriksen
f. 29-5-1882, Tiufkær
d.

Zakarias Poulsen, der fik skøde på Sommerlund af 31-5-1911, kom fra Ankjær, og her blev sønnerne fødte. K 31.500

Selv stammede Poulsen fra Bindeballe i Randbøl sogn, søn af gmd Poul Zakariasen og hustru Ane Johansen.

Kirstine Marie Hansen var født i Tiufkær i Smidstrup sogn. Hun døde dog allerede året efter ankomsten til Follerup, kun 41 år gammel.

Der gik dog 12 år, så giftede Zakarias Poulsen sig igen, og Karen Marie Henriksen var født i Velling.

En kort tid hørte stedet Lille Sommerlund under gården, idet Zakarias Poulsen af Jeppe Jensen Norge købte dette jfr skøde af 30-5-1917. Men det blev dog afhændet igen allerede 1920.

Af sønnerne blev det den yngste, der efterfulgte faderen på gården, mens Christian blev handelsuddannet. Virkede ligeledes som organist ved såvel Herslev som Smidstrup kirke. Er ugift og bor i eget hus i Tiufkær.

Poul Poulsen
f. 24-9-1903, Ankjær
d. 23-7-1987, Sommerlund
gmd

g.m.

Agnes Hansen
f. 18-1-1905, Klovborg
d.

Erich, f. 23-6-1932

Poul Poulsen og hans kone - Agnes Hansen var født i Klovborg, datter af bmd Hans Hansen - startede deres eget på Vejen Søndermark, hvor de efter deres giftermål købte gården Tankedal - 23 tdr land - og her var de i elleve år, hvorefter de ved Zakarias Poulsens død i 1941 kom hjem og overtog Sommerlund.

Dennes tilliggende var stadig de 36 tdr land, hvoraf 7 tdr land skov, og stadig drevet som almindeligt landbrug. Men udviklingen har også berørt gårdens status, idet anlægget af motorvejens Kolding-Vejle afsnit har gjort et fælt indhug i gårdens tilliggende. 16 tdr land blev eksproprieret til formålet, heraf dog noget skov. Resten bliver drevet som hidtil, og som et supplement forpagtedes 1977 enkefru Johs. Pedersens jord af matr nr 2k, ialt ca. 4 tdr land.

Spørgsmålet om fremtiden er endnu uklart. Selv om sønnen Erich er landmand, bliver en ren landmandstilværelse på stedet vel ret tvivlsom.

htk. 1 1/4 alb.

Foruden de mere kendte vandmøller i sognet var der desuden den såkaldte kærtemølle, der var beliggende ved Mølleåens syd for gården Sommerlund og tæt op mod Smidstrup skel. Møllens tilblivelse skyldes Sommerlunds daværende ejer, Hans Grunnet Brems, der tillige var uddannet møllebygger.

Tidspunktet for oprettelsen må så bages i det tidsrum, hvor Brems ejede gården 1868-72. Da han overtog gården efter faderen, var der kun tale om en gård. Men da han afhændede, var der tale om både gård og mølle.

Den ny ejer, - Grunnet Brems's broder Marius - var imidlertid ikke interesseret i mølleri, og han bortforpagtede møllen i 1873 til en fabrikant Brandegge. En forpagtningskontrakt af samme år nævner "den mig tilhørende mølleriejendom i Follerup med dertil hørende vandkraft".

Yderligere blev det oplyst, at ejendommen bestod af møllebygningen med deri værende møllehjul. Endvidere skulle udforpagteren forpligte sig til at bygge et beboelseshus, ligesom forpagteren fik brugsretten af de herværende fiske-damme.

Kontrakten skulle løbe i ti år, men af en eller anden grund blev den ophævet halvandet år efter. Samtidig blev der dog med samme forpagter indgået en ny aftale. Af denne fremgår det, at det årlige vederlag var ansat til 360 kr. Af inventar blev nævnt 2 kartemaskiner til en værdi af 3200 kr., en Wolf - hvad det så end er - til 120 kr., en spindemaskine til 100 kr., samt en sli-bemaskine, der også var 100 kr. værd. Denne kontrakt var dateret 18-3-1875. Ifl. Steen Bøchers afhandling om vandmøllerne i Vejle amt skulle den første mølle på stedet have været en boghvedemølle. Ifald det er korrekt, har det været en kortvarig foreteelse, da inventarlisten her klart angiver en kærte- og spinderivirksomhed.

Noget tyder dog på, at den gode fabrikant hurtigt er blevet ked af bedriften. Jfr. k-bogens dåbsnotater dukker en uldspinder op i 1877, nedennævnte Henrichsen, og i senere arkivalier findes hans adkomst til stedet at være af 23-1-1878. Skødenotat ikke fundet.

Lars Henrichsen
f. 5-3-1845, Kauslunde
d.
uldspinder

g.m. Karen Dorthea Olesen
f. 14-6-1851, Fredericia mk
d.

1. Henrik Marius 15-6-1877, 2. Theodor Severin 16-10-1879, 3. Svend Otto 4-11-1883, 4. Marie Dorthea 14-3-1886, 5. Laura 18-9-1888, 6. Johannes 21-6-1891.

Lars Henrichsen var ifl. folketællingen 1890 født i Kauslunde på Fyn. Samme tælling angiver hans kone som født i ASperup. Hun var imidlertid født i Fredericia som datter af avlsbruger Svend Olsen og Dorthea Andersen, Teglgården i Hyby fæled.

Men ellers er det kun gennem kirkebog og skøde- og panteprotokoller at familien giver sig til kende. I 1889 erhvervede han jfr. skøde af 29-4 et par småparceller, matr. nr. 10f og 10g, sikkert til udenomsplads, der købtes fra den nuværende Søndermarksgård i Herslev. Det fremgår af en panteobligation fra 1904, da Henrichsen var på lånemarkedet. Dadværvirksomheden endnu intakt, og som sikkerhed opregnedes, hvad der hørte til stedet: jorden med derpå værende bygninger og fabrik, sammes stående og løbende redskaber samt vandkraft, maskiner, driftsmateriel og inventar.

De seks børn, der fødtes i samlivet, vides intet om. Dog siger overleveringen, at ældste søn endte som kordegn ved Michaelis kirke.

I 1907 solgte Henrichsen hele herligheden til en ølbrygger fra Vamdrup, Martinus Rasmussen, "med bygninger, mur- og nagelfaste genstande, komfur, kak-

kelovne, maskiner og redskaber, alt løst gods, hest og vogn, fisk m.v.". Købesum var 7.500 kr., og skødet var dateret 10-7, læst 27/7-1907. Bryggeren fra Vandrup videresolgte stedet til en auktionsholder Marius Muske med det samme, dog uden maskiner, så bryggeren var antagelig kun ude på at tjene penge ved at afklæde stedet. Skøde af 23-7, 27-7-1907. Af en pantobligation - udstedt af Muske - af samme dato, blev der som sikkerhed bl.a. givet "den til enhver tid værende fiskebestand".

"Æ kå'emølles" korte saga var ude.

Familien Henrichsens senere liv kendes ikke.

Nu ser det ud til, at det udelukkende var fiskeriet, de senere beboere levede af. Den senere ejer af Sommerlund, Poul Poulsen, kan huske, at han som 15-16 årig kørte fisk fra bruget til stationen i Taulov. Han var født 1903, og det stemmer med, at et billede taget omkring 1920, viser fiskedamme på stedet. Muske stod som ejer de næste år, til han med skøde af 29-3-1911 overdrog stedet til Fredericia Sparekasse, som året efter solgte til Jeppe Norge, der havde det i årene 1912-17. Derefter Zakarias Poulsen på Sommerlund 1917-18. Lorentzen til 1941, da han overdrog huset til smed Svend Andersen Hansen, som efter fire år solgte til grosserer de Jong, der ejede det til 1947. Jens Knudsen var ejer til 1948, da det købtes af landpost Høj Kristensen, som havde huset til i begyndelsen af 1960-erne.

Anlægget af motorvejen Kolding-Vejle bevirkede at den lille ejendom blev afskåret fra Follerup ejerlav. En mindre tunnel har dog givet adgang til sommerlund-området.

Nuværende ejere Harald M. Christensen og Kurt Stuckert.

URMAGERHUSET

htk 1 fdk 3/4 alb

Denne lille ejendom ligger tæt ind til sogneskellet mod Smidstrup, hvor vejen fra Follerup tidligere slog et sving, inden den gik gennem skoven. Den har fra gammel tid været benævnt Urmagerhuset, sikkert efter det erhverv, der til tider har været udøvet herfra. Jordlodden, hvorpå huset er bygget, stammer fra Sommerlund, men bebygget længe før gårdens oprettelse.

Christen Rasmussen
f. 4-5-1793, Herslev
d. 21-12-1864, Follerup
hmd og daglejer

g.m.

1. Else Thomasdatter
f. ca. 1795, Skærup ?
d. 28-10-1826, Follerup

1. Søren, 18-2-1820, 2. Ane, 22-5-1821, d. 1841, 3. Rasmus, 26-4-1825,

2. Anne Marie Thomasdatter
f. ca. 1784, Skærup
d. 28-1-1852, Follerup

Stedets opbygger og første beboer var ovenstående Christen Rasmussen, der var født i Herslev, søn af hmd Rasmus Christiansen og Anne Christensdatter, der senere fik et lille husmandssted ved Gammelby møllevej.

Huset blev bygget på fæstejord, idet et arvefæstebrev findes udstedt til Christen Rasmussen af Hans Hansen Brems, Herslev, på "et areal, stort 19 favne i længde og bredde." Fæstebrevet er dateret 17-11, 10-12-1828. Størrelsen af parcellen har således været knap to skp land.

Folketællingerne 1834-40-45 viser familien som en daglejerfamilie, men dog med eget hus.

Christen Rasmussen var gift to gange. Hans første kone døde ganske ung, og muligvis var det en ældre søster til hende, Christen giftede sig med året efter d. 10. november, navneligheden in mente.

1851 overdrog Christen Rasmussen stedet til ældste søn.

Søren Christensen
f. 18-2-1820, Follerup
d. 19-9-1891, -
bøsse-mager

g.m.

Barbara Marie Brandt
f. ca. 1820, Smidstrup
d. 10-8-1902, Follerup

1. Else, 28-11-1843, 2. Ane, 21-10-1846, 3. Christen, 31-1-1851, 4. Rasmus, 1-3-1854.

Søren Christensen findes ved folketællingen 1845 at være ret nygift med Barbara Brandt, der ifl. samme tælling var født i Smidstrup. De unge blev endvidere benævnte som innsiddere - lejere - hos de gamle, og Søren's erhverv som rokke-drejer. Han var dog også bøsse-mager, og hvem ved, om det ikke også var ham, der begyndte at fuske i urmageriet. Han var i hvert fald en alsidig håndværker, der forsynede Mads Brems - den kendte spillemand i Herslev - med klapper til sine hjemmedrejede klarinetter. (Efter Anton Berntsen: Nogle jyske Spille-mænd.).

1851 overtog Søren Christensen faderens hus, og samtidig fik han fornyet fæstet på jorden af gårdmand Niels Peder Brems i Herslev, der havde overtaget faderens gård der. Det ny fæstemål skulle løbe halvtreds år. Såvel hushandel som fæstemål findes dateret 7-7, 17-9-1851. - Godt tredive år senere købte Søren imidlertid fæstejorden til ejendom. Det skete med skøde fra Marius Brems af 5-9, 12-11-1883.

Af dette skøde ses det, at Søren Christensen også blev kaldt Frandsen. Hvor dette ny efternavn kom fra, vides ikke, men datteren Else fik i 1906 tilladelse ti at kalde sig Frandsen.

Efter Søren's død forblev huset i Barbaras eje, og først ved skiftet efter hende i 1902 overgik det til sønnen Rasmus. Af samme skifteudtog fremgik det, at Christen var fulgt i faderens fodspor og benævntes som bøsse-mager i Vejle. Her opholdt Anne sig ligeledes og da ugift. Else opholdt sig i hjemmet i Follerup, også ugift. Død i Follerup 1931.

Rasmus Sørensen (Frandsen)
f. 1-3-1854, Follerup
d.
urmager

g.m.

Magdalene Christensen
f. 24-2-1866, Herslev mk
d.

-
1. Mads Peder, 29-7-1888, d. 1894, 2. Søren, 17-1-1891, 3. Betty, 2-5-1893,
4. Mads Peter, 23-8-1895, 5. Rasmus, 24-2-1897, 6. Emilie, 24-7-1898,
7. Peter, 21-11-1899, 8. Andreas, 21-3-1901.

Som en lidt ældre ungarl giftede Rasmus Sørensen sig i julemåneden 1887 med den noget yngre Magdalene, der var født på Herslev fælle, datter af boelsmand og senere fattiggårdsbestyrer Mads Peter Christensen og Else Kirstine Jeppesen.

De unge slog sig efter brylluppet ned hos Rasmus's forældre, og der boede nu en årrække to familier i huset. Når dertil kommer, at de unges samliv resulterede i en flok børn, og der i forvejen boede en søster til Rasmus i huset, så må der undertiden have været trængsel.

Rasmus Sørensen var urmager. Det fremgår af dåbsnotaterne. Af den gamle sognerådsprotokol fremgår det, at han også havde sæde i sognerådet og således havde taget aktivt del i sognets anliggender.

Familiens sidste dage kendes ikke. Et notat i sygekasse-protokollen fortæller, at den rejste til København i april 1936.

Senere ejere:

Hans Hansen

Svend Andersen Hansen

Orla Nielsen

Carsten Reimer og Hanne L. Skipper

JUHLSMINDE

htk 0-7-3-2 1/4

Ejendommen nr 9 var oprindelig en parcel af den senere Bollegård, som Mads Pedersen Kyed i sin trængselstid solgte til major Ingversen i Viuf, og dengang benævnt parcel nr 6, htk 0-5-1-1 1/4, skøde af 15-3-1817.

Peder Hansen Thuesen
f. ca. 1784
d.
bmd

g.m.

Anne Madsdatter
f. ca. 1794
d. 1826, 9-5, Follerup

-
1. Kirsten, 4-12-1819, 2. Margrethe, 22-1-1822, 3. Ane Kirstine, 1-1-1824,
4. Jens Pedersen, 19-4-1826, d.s.å.

Hvem Peder Thuesen var, vides ikke. Heller ikke hans kone vides der noget om. Han fik skøde fra Ingversen af 28-6-1821, og den ny matrikel, der udarbejdedes i disse år, gav ejendommen nr 9 og nyansatte hartkornet til 0-7-3-2, Hans tid i Follerup blev heller ikke af længere varighed, idet hans kone døde i forbindelse med sønnens fødsel, og få år efter solgte han.

Folketællingen 1834 har ham som indsidder og daglejer hos Carl væver, og samme tælling i 1840 har ham boende i Bolskov. Derefter forsvinder han. Datteren Margrethe blev gift i 1849 med husmand Hans Jensen Høeth.

Ifl. skøde- og panteprotokollerne var det Bolvig i Bollegård der købte ejendommen. Hermed vendte parcellen hjem til modergården igen, og her blev den nu i 25 år. Skøde af 26-1, 8-2-1832. Da Enevold Bolvig solgte gården til brodersønnen Christoffer viser opgørelsen af hartkornet, at nr 9 stadig figurerer her. Bolvig drev så parcellen under sin gård, og her beroede den, til den store salgsdille satte ind i midten af 1850-erne. Da blev den som led i byttehandlerne solgt til Christen Hansen Juhl.

Christen Hansen Juhl
f.
d. 7-8-1874, St. Hans
bmd

g.m.

Ane Johanne Jensdatter
f. ca. 1830, Ølgod sogn
d. 16-11-1862, Follerup

-
1. Hans Hansen J., 7-1-1858, d. 1862, 2. Jens Hansen J., 29-6-1860, d. 1861.

Christen Hansen Juhl's oprindelse kendes ikke. Hans kone stammede sikkert fra Ølgod-egnen, idet hun var søster til næste ejer.

Med skøde af 19-8-1857 overtog han stedet. Af samme skødedato erhvervede han 2i, der som en del af 2d blev solgt til handelsmanden Jens Chr. Jacobsen og denne videresolgte 2i til Hansen Juhl. Htk 0-2-3-0. Dermed kom hartkornet op på 1-2-2-2 1/4. Det var en del af Bertel Buhls gamle gård, der af daværende ejer Hans Clement blev udparcelleret.

Juhls tid blev kun kort, men her spiller det måske ind, at han rantes af personlige sorger, idet hans to drenge og hans kone døde. Denne tragedie har måske bevirket, at han tabte lysten til at fortsætte. I hvert fald solgte han til en svoger umiddelbart efter sin kones død.

Samtidig fratog han en byggegrund, skyldsat under 9b. - Derefter rejste han sikkert til Fredericia, men døde på St. Hans. Det fremgår af en dødsannonce, som svogeren indrykkede i Fredericia Avis:

Aftægtsmand Christian Juhl, Follerup, tidligere avlsmand i Fredericia er afgået ved Døden paa St. Hans Hospital d. 7. August 1874.

Efter denne annonce kunne det se ud, som om Juhl var søgt til Follerup igen

da han blev syg. Måske allerede 1869, da hans aftægtsydelse blev konfirmeret samme år.

Jørgen Jensen Moesgaard
f. 12-12-1836, Ølgod sogn
d. 18-3-1916, Fredericia
bmd

g.m. Rasmine Rasmussen
f. 13-8-1832, Skaarup
d. 18-5-1909, Follerup

1. Ane Johanne, 7-9-1864, 2. Hans Christen Juhl, 20-12-1865, 3. Nicoline Kirstine, 11-4-1867, 4. Jens Moesgaard, 28-1-1869, 5. Mette Kirstine, 13-1-1871, d. 1884, 6. Birgine Kirstine, 3-10-1872, 7. Maren Nielsine, 24-9-1874, 8. Rasmine Mathilde, 31-8-1877.

Jørgen Jensen Moesgaard stammede fra Ølgod sogn, hvor forældrene Jens Jørgensen Moesgaard og Mette Christensen havde en gård. Rasmine Rasmussen var født i Skaarup sogn, Fyn, datter af skovfoged Rasmus Nielsen og Nicoline Møller.

Jørgen Jensen kom til Follerup efter at have været staldforpagter på Damgaard kro i 7 år. Af Christen Hansen Juhl, der var hans svoger, købte han nu ejendommen her, der var på 14 1/7 tdr land med htk 1-2-3-0. Prisen var 1750 rdl + aftægt til sælger - kapitaliseret til 450 rdl. Selv fortæller han, at han gav 7000 kr med besætning.

Hans første tid her var noget urolig med krig og besættelse, og han har selv givet stof til nogle erindringer - fortalt til J. Harbo - i Vejle amts årbog, 1916. Her beretter han bl.a. om "slaget" i Follerup, det eneste danskerne vandt, tilføjer han lunt, og det gik således til:

I anledning af krigens slutning holdt man i Follerup en fest for de hjemvendte soldater. Den blev holdt hos hans nabo Hans Jepsen. Da var der endnu østrigske soldater tilbage i Follerup, og da de opdagede det, ville de også være med og begyndte at danse med pigerne. Snart var slagsmålet i fuld gang, lyset gik ud, og østrigerne blev smidt ud. Døren blev lukket, og festen fortsatte. Men glæden blev kun kort. Østrigerne forsvandt ganske vist, men det var kun for at hente deres sabler, og da de kom tilbage, begyndte de at hugge løs på den lukkede dør. De danske karle listede ud af en bagdør og fik fat i grebe, forke, økser og køller, og så begyndte forestillingen forfra. Atter måtte fjenden vige, østrigerne løb, alt hvad de kunne, ind over markerne op mod Follerup skarpt forfulgt af danskerne.

Derefter kunne de danske atter give sig i lag med kaffepuncherne. Men kort efter hørte man, at der blev blæst alarm i østrigernes kvarter, og så besluttede man sig til at slutte festen, da man ikke var sikker på at sejre tredje gang.

Jørgen Jensen kom efterhånden med i en del offentlige gøremål. Han var medlem af Herslev sogneråd 1892-1898, desuden vurderingsmand i perioder for såvel kreditforening, brandkasse og haglskadeforsikring.

Men også på hjemmefronten lykkedes det for ham, idet han og konen satte otte børn i verden, hvoraf den ældste udvandrede til Brasilien. Ham hørte de aldrig siden fra. Den anden søn blev møller, først i Bøgeskov og siden i Fredericia. Datteren Ane Johanne overtog siden fødestedet, og de øvrige døtre kom ligeledes godt i vej. Den yngste udvandrede ligeledes til USA.

Sine sidste år tilbragte Jørgen Jensen hos sønnen i Fredericia, hvor han døde 1916, 79 år gammel.

Jørgen Christensen
f. 4-7-1866, Ødsted
d. 28-4-1907, Follerup
forpagter

g.m. Ane Johanne Jensen
f. 7-9-1864, Follerup
d. 24-9-1947, Stenstrup

1. Christian Madsen, 10-6-1893, 2. Mary Rasmine, 9-12-1894, 3. Agnes, 24-10-1896, 4. Meta, 22-4-1898, 5. Maren Augusta, 27-6-1902

En sommerdag i 1892 holdt Ane Johanne bryllup med Jørgen Christensen. Han var søn af gmd Mads Christensen og Maren Jørgensen på Tudvad mark. Han var møller, og ved vielsen blev han angivet som møller af Tudvad. Efter bryllup rejste de til Vrå mølle i Lejrskov, hvor han forpagtede en mølle, og her blev alle deres børn fødte.

Da Jørgen Jensen Moesgaard nåede støvets år, forpagtede han ejendommen ud til svigersønnen, og kontrakten blev tinglæst 4-7-1906.

Men det blev en kort affære. Knap et år senere døde Jørgen Christensen, kun 40 år gammel. Men Ane Johanne fortsatte på ejendommen og opdrog sine børn, til hun i 1916 overtog denne med skøde af 15-11-1916.

Af de fem børn fik Christian ejendommen. Meta blev gift i 1918 med en mejerist på Kildevæld mejeri, Carl Chr. Hansen. Mary gift 1921 med mekaniker P. Albrektsen, og 1923 viedes Agnes til gdr Rasmus Jensen, Pårup sogn.

Da Ane Johanne var 70 år gammel, afstod hun ejendommen til sin eneste søn og rejste til Odense.

Christian Madsen Christensen
f. 10-6-1893, Lejrskov sogn
d.
bmd

g.m. Kirstine Nielsen
f. 10-8-1895, Lønborg
d.

1. Gudrun, 28-5-1919, 2. Jørgen Christensen, 4-11-1922 (næppe fuldtallig)

1919 giftede Christian Christensen sig, og hans kone var fra Lønborg, datter af Niels M. Nielsen og Johanne Jeppesen.

Han har nok arbejdet på ejendommen, idet han ved børnenes fødsel blev betegnet som arbejdsmand af Herslev.

Men 1934 overtog han hjemmet med skøde af 28-6. Ligeledes samme år købte han ved tvangsauktion matr nr 9b, der således vendte hjem til moderejendommen, skøde af 23-11-1934.

Små tyve år var familien i Follerup, så solgtes til Bent Jacobsen, hvis adkomst var af 23-5-1953. Men godt et års tid efter erhvervede Jens Hansen stedet med skøde af 25-10-1954.

Nu overgik ejendommen til Hardy Hansen, der vistnok drev fårefarm.

Han ejede den til 1971, da han solgte til enkefru Gerda Drotten, hvis tid varede ca en halv snes år. Da udbrød der brand, og fru Drotten blev så forgiftet af røgen, at hun døde.

9b, htk 1 1/4 alb

Da Christian Hansen Juhl solgte 9a til svogeren, solgte han desuden et hjørne af marken, skyldsats under 9b, til en bødker Hans P. Hansen.

Denne boede der i 10 år og solgte så til Ane Kirstine Buhl, der fik skøde på det 17-10-1874. Det var nu nok til bolig for farbroderen Bertel Buhl, der nok døde her i 1889.

Ane Kirstine Buhl var gift med Peder Mikkelsen, og han fik adkomst til det gennem vielsesattesten d. 28-11-1906.

Huset blev nu solgt til Hartvig Buhl, der også var en farbroder til Ane Kirstine. Han fik skøde af 5-12-1906, og han ejede det til sin død i 1924. Hartvig Buhl døde på Follerupgård, hvor han havde tilbragt meget af sin tid.

Huset blev af hans arvinger - med Albert Frederiksen som fuldmægtig - solgt til murer Jens Pedersen, hvis adkomst var af 20-7-1924. Denne boede der i otte år og solgte i 1932 til musiker Peter Rasmussen, der dog ikke kunne klare forpligtelserne, og to år senere måtte huset gå til tvangsauktion. Der købte Christian Christensen det med skøde af 23-11-1934.

Nu blev huset nedrevet og grunden underlagt 9a.

Matr. nr. 10, 1844

htk 0-3-3-2 $\frac{1}{2}$

Denne ejendoms tilliggende var indtil ca. 1820 en del af den nuv. Bollegård. Men parcellen kan dog godt stamme fra den gl. gård nr. 4, hvorfra dav. gmd. Peder Hansen købte en lod.

Poul Christensen
f. ca. 1785, Gadbjerg
d. 13-7-1852, Tolstrup mk.
hmd.

g. m. Karen Pedersdatter
f. 6-9-1797, Pjedsted
d. 27-2-1835, Tolstr. mk.

1. Christen, 12-8-1821, 2. Mette Marie, 3-6-1824, 3. Peder, 24-2-1727, d. 1829, 4. Peder, 22-8-1831.

Jordlodden her - 109.900 kv-alen stor el. ca. 8 tdr. land - købte Poul Christensen af gmd. Mads Pedersen Kyed i gd. nr. 1 (gl. matr.), da i forsøget på at afværge en fallit solgte parceller fra sin fødegård.

Jfr. købekontrakt af 1-5-1819 samt skøde og tinglæsning af 13-6 s.å. og 5-4-1820 blev Poul Christensen ejer af parcellen her, som han nok selv bebyggede, da han var udlært som tømrer.

Parcellen lå i det yderste af Follerup ejerlav ind mod skel til Velling og ligeledes beliggende ved den gamle sognevej til dette område.

Men efter fem års forløb solgte han stedet, og familien rejste til Tolstrup mark, hvor Karen Pedersdatters forældre havde en ejendom, og her tog de unge nu ophold - sandsynligvis, fordi disse ikke mere kunne klare sig selv.

Niels Laugesen
f. ca. 1801
d.
hmd.

g. m. Karen Nielsdatter
f. ca. 1802
d.

1. Niels, 21-6-1825, 2. Laurits, 8-6-1831.

Niels Laugesens oprindelse - såvel som hans kones - er ukendt, men det var sandsynligvis et par nygifte, der her slog sig ned. Men hvorfra de kom og senere drog hen, vides ikke.

Købekontrakt og skøde på stedet her var af hehhv. 9-2 og 16-2-1825. I skødet blev parcellen betegnet med bygning, hvad der jo må betyde, at forgængerens havde sørget for dette.

Ved juletid 1833 solgte Laugesen, men folketællingen af februar 1834 medtalte familien, der var forøget med to sønner, her i Follerup, så handelen var på dette tidspunkt ikke helt i orden.

Thomas Hansen
f. ca. 1801, Gårslev
d. 11-4-1867, Follerup
hmd.

g. m. Ane Olesdatter
f. ca. 1797, Gårslev
d. 29-3-1886, Klattrup

Bertel, 7-3-1835.

Både Thomas Hansen og hans kone var fra Gårslev. Det berettede folketællingen af 1845. Det kunne se ud, som om de var nygifte her ved overtagelsen, idet Bertel var og blev eneste barn.

Thomas Hansens skøde var af 17-12-1833, tinglæst 15-6-1834.

I modsætning til sine forgængere holdt Thomas Hansen ud her på ejendommen lige til sin død i 1867, efter at have overdraget stedet til sønnen.

Bertel Thomsen
f. 7-3-1835, Follerup
d.
hmd.

g. m. Ane Kirstine Pedersen
f. ca. 1833
d.

1. Ane Bertelsen Thomsen, 4-2-1861, 2. Bertel, 3-8-1862, 3. Marie Kirstine, 20-8-1873.

Som eneste søn på stedet var der ingen tvivl om arvefølgen, og Bertel Th. overtog fødehjemmet fra faderen med skøde af 10-4-1867. Det var da også på høje tid, idet denne døde dagen efter skødeskrivning.

Formedelst 1099 rdl. + aftægtsydelse til forældrene kom Bertel Thomsen i besiddelse af stedet, og hvad aftægten angår, så var den jo med det samme halveret.

Som nok hjemmegående søn holdt Bertel bryllup d. 13. juni 1860, hvor han viedes til Ane Kirstine, der blev benævnt af Follerup, men ikke findes født her i sognet.

Bertel Thomsen var nok en dygtig landmand, idet han findes som præmietager for veldrevet husmandsbrug i 1873.

1875 solgte han stedet og rejste til Klattrup i Smidstrup sogn. Moderen Ane Olesdatter fulgte med og døde her i 1886.

Jens Hansen Lomholt
f. ca. 1814, St. Velling
d. 2-6-1878, Follerup mk.
hmd.

g. m. Bodild Cathrine Bertelsen
f. ca. 1823, Pjedsted
d. 25-4-1881, Follerup mk.

1. Mads Lund Jensen, 2. Ane Hansine, 15-5-1854, 3. Marie Kirstine, 22-3-1858, d. 1880.

Med skøde af 19-6-1875 overtog Lomholt ejendommen. Familien kom fra Herslev fæled, hvor den siden 1853 havde haft et tilsvarende sted (24c), og hvor de tre børn var født.

Det blev dog et kort ejerskab, idet Lomholt allerede efter tre års forløb døde af TB. Tre år senere fulgte Bodild efter, og ejendommen måtte sælges, skønt der da var en voksen søn, hvis senere liv ikke kendes. Marie Kirstine døde af vattersot, kun 22 år gammel.

Jens Jensen Møller
f. ca. 1844, Velling
d. 1903, Follerup, begr. 21-8
hmd.

g. m. Else Cathrine Henriksen
f. ca. 1847, Gauerslund
d. 1922, Follerup, begr. 14-11

Ingen børn kendes.

Efter Lomholts enkes død, købte J. J. Møller stedet og med skøde af 22-11-1881 og 25-1-1882. Skøde fra Mads Lund Jensen.

Jens Møller var fra Velling, søn af gmd. Jens Nielsen Møller og Else Andersdatter Koed, mens hans kone var født i Børkop, datter af Henrik Madsen Hviid.

Møller var ved overtagelsen endnu ungarl, men den 28. maj 1884 giftede han sig med Else Cathrine, der i vielsesnotatet blev benævnt af Follerup mk., så hun har antagelig været hans husholderske.

Da det tegnede til, at deres samliv ville forblive barnløst, oprettede de i 1885 testamente, hvori det hed:

Undertegnede ægtefolk, selvejer Jens Jensen Møller og hustru Else Cathrine Henriksen, tilstår som vor sidste vilje, at når en af os afgår ved døden, uden at vi får livsarvinger, skal den længstlevende arve hele vort fællesbo, værdi anslået til 4.000 kr.

5-10-1885

Det blev Else Cathrine, der kom til at nyde godt af den testamentarisek bestemmelse, og hun fortsatte på ejendommen efter Møllers død i 1903.

Da Frølund Jacobsen på nabostedet - matr.nr. 7^b - realiserede og frasolgte sin jord, købte hun denne og lagde ind under ejendommen her. Skøde på 7e med htk. 0-1-1-1 3/4 af 11-12, 20-12-1916. K. 5750,- kr. Dermed havde ejendommen nået sin nuværende størrelse på godt 17 tdr. land.

Kort tid før sin død afhændede Else Cathrine ejendommen til Otto Christensen.

Otto Christensen
f. 20-11-1885, Smidstrup
d.

g. m. Karen Marie Jensen
f. 6-2-1894, Brøndsted
d.

Otto Christensens adkomst var af 28-4, 3-5-1922

Han var født i Smidstrup, søn af hmd. Peter Christensen og Marie Christensen. Ved overtagelsen var han endnu ungarl, men det blev der rådet bod på kort efter tinglæsning. Den 19. maj findes han viet i Herslev Kirke til Karen Marie, der var født i Brøndsted og datter af hmd. Erik Jensen og Mette Marie Truelsen.

Kort efter sin overtagelse prøvede Christensen nok at indrette et lille trakørsted på ejendommen. Af et notat i sognerådsprotokollen ses han at have søgt sognerådet om tilladelse til at sælge kaffe og sodavand på sin bopæl. Dette bevilligedes. Notatet er desværre faldet ud..

Efter fem års forløb solgtes ejendommen. Ingen børn kendes.

Oluf Nielsen
f. 14-3-1903
d. 1978, Follerup mk.
bmd.

g. m. Martha Marie Frydenberg Sørensen
f. 24-4-1907
d.

Marna Maria, 28-6-1930

Det var igen et nygift par, der startede på ejendommen. Persondata kendes ikke, men O. Nielsen og Martha Frydenberg findes viede i Vinding 1927. Skøde fra Otto Christensen var af 2. februar samme år, og familien blev den, der holdt længst ud på ejendommen og indtil Oluf Nielsen døde. Derefter solgte hans enke den til gdr. Sigfred Buhl på Hvilestedgaard.

htk 0-3-3-1 3/4

Hvor stedet oprindeligt har hørt til, er uvist. Da matrikelen af 1844 blev udarbejdet i 1821-22, er det nedennævnte Søren Jensens navn, der stod på kortet, men matrikelfortegnelsen, der kom nogle år senere, angav det under gammelt htk som hørende under Follerup mølle. Det er derfor muligt at det har været en møllelod.

Søren Jensen
f. ca. 1772, Skærup sogn
d. 2-5-1848, Follerup
hmd

g.m.

Grethe Hansdatter
f. ca. 1774, Nørup sogn
d. 27-6-1855, Follerup

Men Søren Jensen har nok på et eller andet tidspunkt måttet give op, idet den næste mand, der træffes på stedet, fik skøde fra den Follerup møller.

Ægteparrets eneste datter blev gift med en snedkersvend Peter Nissen i 1830. Parret boede først i Follerup, men flyttede så til Herslev. I 1841 rejste de til Ankjær, og da blev Anne nævnt som gjordemoder.

Søren og Grethe fulgte med, da ejendommen solgtes, og de findes som aftægtsfolk i 1840, mens den senere tælling i 1845 angav dem som almisselemmer hos Mads Leerager.

Mads Leerager
f. ca. 1784, Urlev
d. 29-4-1863, Kongsted
møllebygger, Follerup

g.m.

Ellen Cathrine Madsdatter
f. ca. 1796, Hornum
d. 30-5-1877, Kongsted

1. Jensine, ca. 1820, 2. Mads, 25-12-1824, 3. Marianne, 31-10-1826, 4. Jens, 14-1-1829, 5. Mette Elsebeth, 16-9-1830, 6. Nelle Cathrine, 23-12-1833, 7. Peder, 23-7-1835, 8. Jørgen, 18-5-1837, 9. Ludvig Ferdinand, 4-1-1840.

Denne børnerige familie kom til Follerup udefra og nok fra Ø. Snede, Her var de ældste børn i hvert fald fødte. Ankomst 1834 med skøde fra møller Hedensted af 12-11, 14-12-1834.

Gennem folketællingerne 1834-40-45-50-60 kan familien følges op i Follerup, og sønnerne findes ved deres giftermål at have boet hjemme. Således Mads i 1852 og Jens i 1859-62.

I maj 1861 viedes datteren Nelle Cathrine til Anders Christophersen af Kongsted, og samme år flyttede Mads Leerager, der nu var langt op i halvfjerdserne, over til datteren. Her døde de begge.

Den næste ejer var Laurs Christophersen, hvis adkomst var af 31-5-1861 og 22-1-1862. Nærmere vides heller ikke, da han solgte fem år efter. Men på falderebet nåede han at gøre en lille handel, idet han til Follerupgård afstod en lille parcel, skyldsæt under 11b, htk 0-0-2-2. Skøde af 30-1-1867. Det var en lille snip, som ved vejforlægning var kommet på den forkerte side af vejen. Resten af ejendommen solgtes til Jens Pedersen Breining.

Jens Pedersen Breining
f. ca. 1818, Gaurslund s.
d. 17-2-1892, Follerup
hmd

g.m.

Kirsten Hansen
f. 29-1-1816, Herslev
d. 25-8-1873, Follerup

1. Hans Møller, 27-11-1844, 2. Peder Jensen, 27-11-1844, d.s.å. 3. Hans, 10-2-1846, 4. Peder, 11-12-1847, Frederik Meyer, 7-2-1851, 6. Kirstine Ma-

rie, 23-6-1854, 7. Niels Peder, 23-8-1860, d. 1861.

Jens Pedersens tilnavn har jo utvivlsomt relation til hans fødested i Gaurslund sogn. Hans kone var en tidligere Herslev-pige, datter af Hans Rasmussen smed og Maren Henriksdatter, der nu boede i Viuf, og hvor vielsen fandt sted. Tiden til Jens Pedersen overtog stedet her, var en daglejertilværelse i Herslev, dog var yngste søn født i Follerup, hvor han blev betegnet som indsider.

Men pr 30-1-1867 overtog han så efter Christophersen stedet her. Det var nu lidt mindre i areal og htk, nemlig 0-3-0-2 3/4. Det ny hjem blev så også familiens sidste, idet både Jens Pedersen og hans kone døde her. Af de fem overlevende børn blev Peder en del år bestyrer af præstegården, men døde som husmand i Håstrup. Derimod blev det datteren og hendes mand der blev arvtagere af ejendommen.

Hans Peter Rasmussen
f. 18-8-1845, Erritsø
d. 1914, Follerup
hmd

g.m.

1. Maren Sivertsen
f. 7-10-1843, Taulov
d. 15-8-1885, Højrup mk

1. Jørgen Martin, 8-3-1875, 2. Niels, 28-8-1877, d. 1900, 3. Mette Marie, f. 1879, d. 1892, 4. Anne Marie, 15-10-1881, d. 1889.

2. Kirstine Marie Jensen
f. 23-6-1854, Herslev
d. 7-11-1934, Fa. sygeh.

5. Johannes, 14-6-1889, d. 1899, 6. Jens Peter, 14-3-1891, d. 1900.

Den 27-9-1888 giftede den aldrende pige Kirstine Marie sig. Brudgommen var en enkemand fra Højrup. Hans P. Rasmussen var født i Erritsø, og blev 1874 gift første gang med Maren Sivertsen. Ægteparret flyttede i 1881 til Højrup mark, hvor de købte ejendommen matr nr 5c. Her døde Maren Sivertsen af TB nogle år senere.

Kirstine Marie blev så tre år senere hans anden kone. Kort efter solgte de ejendommen på Højrup mk, boede en kort tid i Tolstrup - her blev Jens Peter født - inden de med skøde af 21-10-1891 fik svigerfars ejendom. Det var nok også på høje tid, da Jens Pedersen døde foråret efter.

Hans Peter Rasmussens ægteskabelige liv blev tragisk, idet alle hans børn døde, de fleste som børn og kun en enkelt blev voksen, inden han også bukkede under. Gennem hans første kone var smitten kommet i huset, idet også børnene af andet ægteskab døde.

Hans Peter Rasmussen holdt sig ved stedet til 1914, og med skøde af 5-3, 11-3-1914, solgte han til Hans Jensen Lomholdt.